

El Figarot

Butlletí dels Castellers de Vilafranca SEGONA ÈPOCA AGOST 2012 PREU 5€

n ú m e r o

42

2011, gamma
extra total

Els Castellers
al país dels
govindes

VIU LA CAPITAL DEL VI

Coneix la **cultura del vi** a través dels seus **cellers**, **perd-te** per la **Vila medieval**, endinsa't en la **Casa de la Festa Major**, descobreix els **mercats tradicionals**, assaboreix un bon plat típic, admira l'**arquitectura modernista**, celebra les **fires i festes tradicionals**, emociona't amb els **castells** (*patrimoni cultural immaterial de la humanitat*), passeja entre les vinyes, contempla la posta del sol al **campanar** de Santa Maria... i, no cal dir-ho, tot gaudint d'una **copa de vi**. **Vine a viure-ho!**

www.turismevilafranca.com

Índex

Entrevista a Àlex Sánchez-Granados	4
Els castells són una cosa viva	8
Renovació per continuar al capdavant	10
Les primeres passes dels Castellers de Vilafranca	12
Castellers de Vilafranca 2011, un any 10	16
2011, gamma extra total	19
2011, un any fabulós	62
David Miret, el Guardiola dels castells	65
Quatre anys espectaculars	66
Tots Sants: 25 anys seguits de castells verds	68
Oriol Rossell en el record	72
L'arxiu de la colla	77
Afers exteriors 2011	78
- Festival internacional de Tilburg (Països Baixos)	79
- Thane, plaça de nou!	80
- Menorca de cap a cap	85
Força, equilibri, valor i... gralles	86
¿La primer torre de vuit?	87
Per un nomenclàtor casteller definitiu	88
Restauració de les pintures murals de Cal Figarot	90
Recordant la nostra gent	91
Al voltant de «Verd sobre blau»	96
David Miret, Català de l'Any 2010	98
Castells en xarxa	100
Superverd	101
Objectius assolits	102
Castells a banda	104
L'altra cara dels castellers: Òscar Serramià	106

Butlletí dels Castellers de Vilafranca

segona època. Número 42. Agost del 2012

EDITA

Castellers de Vilafranca. Estatge social: General Prim, 11
08720 Vilafranca del Penedès. Apartat de correus 313

CONSELL DE REDACCIÓ

Francesc Bou, Xavi Carrasco, Laia Colomé, Miquel Ferret, Biel Senabre i David Tudela.

COL-LABORADORS

Toni Bach, Joan Benet, Jaume Bosch, Xavier Brotons, Arnau Cobo, El 3 de Vuit, Xavier Escrivà, Josep M. Feliu, Pere Ferrando, Àlvar Mailan, Eloi Miralles, David Miret, Josep Puig, Pere Regull, Anna Riba, Josep Ribes, Albert Rumbo, Josep Sala, Àlex Sánchez-Granados, Ignasi de Sangeñis, Juli Selma, Jordi Simó, Jaume Torres, Maria Vall i Els Vernets.

FOTOS PORTADA

Fèlix Miró.

DISSENY GRÀFIC

Ricard Aranda, Xavi Carrasco i Raül Gonzàlez.

FOTOCOMPOSICIÓ, MUNTATGE I IMPRESSIÓ

Gràfiques Kerpe, S.L. Pere el Gran, 16. 08720 Vilafranca del Penedès
Dip. L. B-29.663/86

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya

AJUNTAMENT
VILAFRANCA
DEL PENEDÈS

Editorial

El millor encara està per arribar

Miquel Ferret

Aquest exemplar de EL FIGAROT fa balanç del més destacat que vam fer els Castellers de Vilafranca durant el 2011, l'últim any del mandat Miret – Ferret al capdavant de la colla. Segur que no ha estat fàcil per als amics del Consell de Redacció concentrar tanta activitat en unes poques pàgines.

Durant el 2011 ens vam tornar a superar a nosaltres mateixos. Vam assolir unes xifres castelleres inimaginables: més castells de nou i de gamma extra que mai que, sumats als castells de gamma alta de vuit, fan d'aquesta temporada la millor de la història i ens mantenen com a colla capdavantera. I això va ser possible gràcies a la millor canalla del món, al compromís dels castellers del tronc, al treball de la gent del folre i les manilles i a la força dels millors castellers del peu, que un any més ho van donar tot. I sobretot a la gran feina feta pel cap de Colla, David Miret, el sotsca de Colla, Toni Bach, l'equip de la Tècnica, l'Anna Riba i l'equip de la Canalla, i el Xavier Badia i l'Àrea Medicoesportiva.

Entre moltes altres activitats, aquest any hem promocionat la colla fora de Catalunya amb els viatges als Països Baixos, a Menorca i sobretot a l'Índia, un viatge fascinant que va donar els seus fruits amb les bones relacions amb els govins de Mumbai i amb la millor actuació feta mai a l'estranger. Penseu que no hi ha cap associació amateur de Catalunya, sigui cultural o esportiva, que hagi tingut el grau d'activitat, la capacitat de mobilització, el nivell de projecció internacional i el ressò mediàtic que han tingut els Castellers de Vilafranca el 2011. Tot això no hauria estat possible sense la feina de molta gent de la colla: de l'Àlex Sánchez-Granados i l'Àrea Social, del Miquel Roperó i l'Àrea Econòmica, del Xavier Escrivà i l'Àrea Institucional, del Joan Mestres i l'Àrea d'Infraestructures i Patrimoni, del Francesc Bou i l'Àrea de Màrqueting i Media, del secretari, Òscar Trejo, i de la cap de Comunicació, Laia Colomé. Tots ells han estat uns companys de viatge extraordinaris i els estic molt agraït.

Aquesta és l'última editorial que escric com a president. Ser president dels Castellers de Vilafranca és un honor molt gran però també és una gran responsabilitat. No és fàcil. Us vull demanar perdó si no he estat a l'alçada de les vostres expectatives. Res m'hauria fet més feliç que poder complaure a cadascú de vosaltres en tot, però en una institució tan gran i plural com la nostra això no és sempre possible. Quan em vaig presentar ho vaig fer per dues raons: la primera, per ajudar al màxim el David a aconseguir els objectius castellers que es marqués, i la segona, per retornar a la colla tot el que n'havia rebut com a casteller durant vint-i-dos anys, gràcies a la feina dels presidents Just, Mestres, Regull i Cabré i les seves respectives juntes. Espero que tots vosaltres hagueu gaudit durant aquests quatre anys amb els castells, els viatges i totes les activitats, tal com jo ho vaig fer abans. Si ha estat així, tota la feina feta per aquesta Junta haurà valgut la pena.

En aquests anys he hagut de prendre moltes decisions i us puc assegurar que sempre he mirat pel bé de la colla. Encara que hi hagués iniciatives que em podien perjudicar a mi, a la meua família o a la feina, no m'ha importat tirar-les endavant si eren bones per a la nostra institució. Vull agrair a tots els que m'heu ajudat en aquests anys en tants projectes i, personalment, vull agrair a la Sara la paciència que ha tingut i els sacrificis que ha hagut de fer perquè em pogués dedicar a la colla.

Des de fa uns mesos torno a ser un casteller més al servei de la colla, que és el que realment m'omple, i us vull fer un prec: ajudeu el Pere Almirall, el Josep Cabré i tots els membres de la Junta en tot allò que us demanin. Sigueu comprensius i fins i tot compassius amb ells; demostreu-los tot el vostre suport i sobretot feu-los costat quan les coses no surtin prou bé. És en els moments difícils quan s'ha de demostrar que la colla és gran i està unida.

Avui, molt més que fa quatre anys, estic convençut que aquesta colla té un potencial enorme. Com a col·lectiu podem aconseguir tot allò que ens proposem i arribar allà on vulguem. Si treballem i ens mantenim units som imparables. No tingueu cap dubte que els millors anys dels Castellers de Vilafranca encara estan per arribar.

Visca els Castellers de Vilafranca, visca el Penedès i visca Catalunya!

«Tenim
colla
per
molt
de
temps»

Foto: Arxiu CdV

Laia Colomé i Nin

Àlex Sánchez-Granados

Nascut a Barcelona, però vilafranquí des de petit. Fa 27 anys que ve a la colla i és casteller de soca-rel des del 2004. Viu intensament els castells i encara li brillen els ulls i se li posa la pell de gallina quan recorda la primera torre de 9 amb folre i manilles. Ens trobem un dia que els castells es perceben a l'ambient: és 31 d'octubre i demà viurem un Tots Sants que recordarem durant molts anys. Després d'anar amunt i avall tot el dia posant a punt els preparatius de la diada, trobem un forat per parlar una estona sobre el seu pas per la colla.

Foto: Arxiu CdV

L'Àlex fent d'agulla del 3 de 10 amb folre i manilles a un assaig per la Diada de Tots Sants de 2011.

«La compra de Cal Figarot és un dels fets més importants perquè la colla hagi crescut de la manera que ho ha fet»

Quan vas entrar a formar part de la colla i què et va portar a formar-ne part?

«Vaig entrar a la colla pel Concurs de l'any 1984. Per la Festa Major ja hi venia, però sense dur camisa. Vaig entrar-hi perquè el Jordi Carbonell volia fer castells i em va enredar a mi. Els castells ja m'agradaven, però el que ho tenia ficat entre cella i cella era ell».

I com recordes els teus primers anys a la colla?

«Molt diferents als d'ara. Estem en un moment en què tenim molt de jovent, però quan jo vaig entrar no n'hi havia, tot era gent gran. Els pocs joves que hi havia eren els que pujaven al tronc. Els quatre o cinc que hi érem fèiem el que podíem, ja que el que ens agradava era fer castells».

I pel que fa al nivell casteller, quina diferència hi ha entre els castells que es feien quan vas entrar a la colla i els d'ara?

«És abismal, tant de nivell de castells com de filosofia de la colla. Llavors el límit de la colla eren els castells de vuit, però no els fèiem assíduament i quèiem bastant més. Però la filosofia de la colla ja era més antiga. Anaves a la capella de Sant Joan o al Coro i assajaves només els divendres. Recordo el primer assaig que vaig anar, segurament l'únic en què he pujat al tronc d'un castell. Vaig fer un 5 de 5 a la torre i el Domènech, amb bon ull, mai més em va tornar a fer pujar» [riu].

Per tant, vas viure la compra de Cal Figarot. Què creus que va significar per a la colla?

«És un dels fets més importants perquè la colla hagi crescut de la manera que ha crescut. El fet de tenir una seu social on poder-se trobar ha estat transcendental. Va ser el primer pas important. Després hi ha hagut altres factors, però sense aquest

punt d'inflexió que va representar comprar Cal Figarot, sense el fet de tenir un local propi on poder fer colla, aquesta no hauria crescut tant».

Un dels moments clau de la colla va ser quan va descarregar la primera torre de 9 amb folre i manilles...

«Per mi hi ha un moment abans: el primer 5 de 8. Llavors la mentalitat de la colla era d'una colla de segona. El fet d'aconseguir el 5 de 8 va ser un primer avís que podíem encarar altres reptes. Al cap d'un any es van intentar els castells de nou. El següent pas va ser la torre de 9. Gràcies a la incorporació de gent nova a la colla, que ens va aportar un plus de competitivitat que abans no teníem i de creure'ns que podíem millorar, vam encara la torre de 9 quan tothom ens deia que aquest castell era impossible. Quan per fi la vam aconseguir descarregar es va demostrar que tota la feina feta anys abans no s'havia perdut. Des d'aquell moment som la colla capdavantera».

I personalment com vas viure aquell primer gamma extra?

«Molt intensament. De fet, a dia d'avui, continua sent el castell que em porta més bon record, que m'ha produït més bones sensacions. Sóc conscient que hem fet castells millors, més grans, més difícils, però els sentiments no segueixen aquesta lògica. Tot el que vam patir per aconseguir-la, tots els problemes que havíem tingut... aquell moment a plaça el recordaré sempre. Només de pensar-hi i estar parlant-ne amb tu se'm posa la pell de gallina. Jo anava a les manilles, al vent, una posició privilegiada per percebre el castell. El moment en què es va carregar, la plaça era un sol crit que pujava des de la pinya cap amunt i que no va parar en tota la descarregada del castell. Indescriptible. És una sensació que no he viscut mai més en cap altre castell».

Com va influir la competitivitat que va aportar gent nova a la colla durant aquells anys, entre el 5 de 8 i la torre de 9?

«Erem una colla en què crec que la gent feia castells de forma força estancada. A partir dels anys 86, 87 i 88, va començar a entrar gent jove i gent d'altres colles que va aportar, segons el meu parer, ganes, energies, frescor i qualitat. Ens van donar l'empenteta que ens faltava per creure'ns que podíem fer més coses de les que fèiem. Després, amb el boom a principis dels 90, ens va acompanyar la massa social que ens permetia afrontar castells com la torre de 9, impensables abans».

Com valoren la colla, dels últims quinze anys?

«Jo definiria aquests últims anys com la competitivitat portada al màxim, i el sacrifici i el treball. O sigui, poden dir moltes coses de nosaltres, però una cosa que tenim és que assagem més que ningú, ens exigim més que ningú i tota aquesta feina es veu recompensada. Podem tenir un mal dia, però a la llarga, tota la feina feta dona els seus fruits. No hi ha cap altra colla que tingui el nivell d'exigència que tenim nosaltres».

I creus que és aquest nivell d'exigència i de treball, la clau de l'èxit?

«Per descomptat. Fem proves tan al límit a l'assaig que, a la plaça, ja coneixem al detall tots els problemes que podem tenir. Jo crec que la clau està en això: en el treball i l'assaig, i com que en fem molts i de molta qualitat, doncs els fruits surten. És la base clara del nostre èxit».

Durant els últims anys has estat cap de comunicació, secretari i, en els últims quatre, vicepresident de l'Àrea Social. Es viu diferent la colla des d'una posició de responsabilitat?

«I tant! Fa 27 anys que sóc a la colla i durant molt temps he tingut l'exigència de venir als assaigs perquè em sentia compromès, ja que pujava al folre o a les manilles, però, evidentment, no hi ha punt de comparació amb el moment que passes a l'altra banda i tens un càrrec de responsabilitat. Crec que seria molt bo que tota la gent que és a la colla, en algun moment o altre, passés per un lloc de responsabilitat perquè s'adonarien del que això representa, i més en una colla com la nostra, que mou molta gent i té un pressupost molt elevat. A partir del moment que has format part d'una junta o d'una tècnica veus les coses d'una altra manera».

Recepció a l'ajuntament de Barcelona durant la Diada de la Mercè. Foto: Arxiu CdV

«Si una cosa tenim en aquesta colla és que, mani qui mani, a l'hora de fer castells tothom rema en la mateixa direcció»

Durant els últims quatre anys has estat vicepresident de l'Àrea Social. Quina importància té aquesta àrea?

«Tot i que pot semblar que és la menys important, en té molta d'importància, perquè aglutina un col·lectiu que oscil·la entre 300 i 500 persones no és fàcil. Tenim un grau d'exigència molt alt a l'hora de fer castells. Hi ha gent que l'exigència de fer castells per si sola ja la fa venir i complir, però també arrosseguem un sector de gent que no participa tan activament en llocs de responsabilitat i també es nota a l'ambient. Som una colla que fa castells i tots els actes socials que es fan tenen l'objectiu de crear el millor ambient possible per fer-los».

I ara, després d'aquests anys, quin és el futur de l'Àlex a la colla?

«Doncs molt més relaxat. El cos em demana pau i tranquil·litat i dedicar a la família i a altres coses tots els esforços que he dedicat a la colla aquests últims anys. Continuaré venint a la colla, evidentment, però seguint un altre ritme. Si un divendres no puc venir, doncs no vindré, i no s'ensorrarà el món».

«La torre de 9 amb folre i manilles continua sent el castell que em porta més bon record, que m'ha produït més bones sensacions»

Què ets més, de Sant Fèlix o de Concurs?

«Sempre he dit que sóc més de Sant Fèlix, però reconec que el Concurs és important pel que representa per a la colla. A dia d'avui he guanyat tants concursos com n'he perdut: set i set. Aquests últims anys ha esdevingut molt important el Concurs i la balança ha pujat una miqueta, però el que sento per Sant Fèlix no ho sento pel Concurs».

Valoren més els concursos guanyats després d'haver-ne perdut uns quants?

«Jo sí. Me n'he fet un fart, d'anar a Tarragona i tornar empenyat. Perquè just quan vaig entrar a la colla vam començar a fer castells de nou i anàvem a Tarragona a plantar cara de veritat. I no hi havia manera, any rere any anaves allà i cataclac, sempre et passava alguna cosa que feia que tornessis cap a casa amb la cua entre cames. Però, és clar, quan arriba un dia que guanyes i tornes a guanyar... Tot i això, sempre que arriba el moment del Concurs pateixes perquè no ho veus clar. Una conversa que sempre tens quan parles amb castellers veterans és que tenim molta

Foto: Raquel Tarrés/CdV

«El que sents per Sant Fèlix no ho sents pel Concurs»

gent a la colla que no ha perdut mai o, com a molt, una vegada, l'any 2000. I sempre hi ha la incògnita de saber què passarà quan el *soufflé* baixi i no guanyis o no et surtin les coses, com respondrà la gent. Apuntar-se al carro guanyador és fàcil, el difícil és mantenir-se quan les coses no van tan bé. Però, vaja, jo crec que tenim una massa social prou àmplia i gran per garantir que això no passi».

Com vius el dia de Sant Fèlix i la Festa Major?

«Jo sóc de Barcelona, però des dels set anys que visc a Vilafranca i he viscut des de petit la Festa Major. Com a adolescent vaig entrar a ballar els Capgrossos i després vaig ballar el Ball Pla, i al mateix temps ja feia castells. Ballaves, després anaves ràpidament a canviar-te per tornar a la plaça, anar a dinar tard, per tornar-te a canviar de pressa i corrents. Era molt estressant tot plegat, però també era molt intens... i ho continuo gaudint ara. La Diada de Sant Fèlix és la més important i l'acte més gran que té la Festa Major de Vilafranca. És un dia especial, de moltes emocions. Els castells de per si mateixos ja són emocions i sentiments, però aquell dia els portes tots a flor de pell. Jo no sóc de posar-me nerviós durant aquell matí. Només sento el formigueig a l'estómac quan estic descalç a peu de pinya i els segons estan quadrant el castell. Però, en el moment que pujo i poso els peus sobre unes espatlles per arribar a lloc, em passen els nervis».

I durant l'any hi ha alguna altra actuació que t'agradi especialment?

«A mi especialment m'agradava molt la de la Bisbal. Era una

d'aquelles diades que veus amb simpatia; un dia que m'agradava fer castells. A més, va coincidir que vaig ser pare per segona vegada la nit abans de la Bisbal. Vaig passar la nit a l'hospital i al matí vaig anar cap a casa, em vaig dutxar, vaig agafar la faixa i la camisa i cap a la Bisbal. I vam descarregar la torre de 9 amb folre i manilles. Cada any, el dia 15 d'agost celebrem l'aniversari del meu fill i, com a anècdota, sempre li passava el vídeo que va sortir a la retransmissió de la televisió, que es veia com baixàvem de la torre i la gent em felicitava perquè havia estat pare. I cada any li passava, fins que un dia em va dir: «ja n'hi ha prou, oi?». L'any següent no li vaig posar i llavors em va preguntar si no li posava el vídeo».

Com veus el futur de la colla?

«Molt bé! Hem fet molta feina en els últims quinze anys i, encara que les coses no ens anessin gaire bé, tenim tant de crèdit que no passarà res. Si una cosa tenim en aquesta colla és que, mani qui mani, a l'hora de fer castells tothom rema en la mateixa direcció, i això ja és un gran avantatge. Veníem d'un model en què havíem tingut un cap de colla durant vint-i-dos anys. Quan van arribar les primeres eleccions després del Mènec, es van formar dues candidatures i es van crear moltes expectatives i tensions, però la que no va guanyar no va abandonar. El primer dia d'assaig tothom era a allà i tothom va ajudar la colla a tirar endavant. I després d'aquesta junta en va venir una altra i després una altra, i s'ha demostrat que, encara que uns t'agradin més i uns menys, sabem que són el cap de Colla, el president, la junta i la tècnica i tots anem en la mateixa direcció. Tenim colla per molt de temps».

El 7 de 8 descarregat a les Fires de Maig del 2011. Foto: Raquel Tarrés/CdV

Sempre he pensat que és molt interessant i motivador marcar-se nous reptes pel que fa als castells. Com més gamma i varietat de castells existeixi, més motivador i dinàmic resultarà el nostre món casteller. També crec que cenyir-se exclusivament als castells que es van fer durant el segle XIX no té cap sentit.

Els castells són una cosa viva

David Miret

Innovadors i creatius

Els Castellers de Vilafranca sempre hem estat una colla innovadora i creativa i, a la vegada, valenta a l'hora de fer pujar un pis qualsevol castell. Recordem que, ja en l'època Domènech, la colla va idear el primer 9 de 7 del segle XX, a part d'obrir camí cap a les manilles intentant la torre de 9 amb folre i manilles, quan ningú no creia en aquest castell. Més endavant vindria el primer 6 de 7 de la història, fet en l'època Melilla.

En aquest mateix període del Melilla, vam viure els primers 6 de 7 i 3 de 7 amb l'agulla de la història, el primer pilar de 8 del segle XX, el primer 4 de 9 amb l'agulla de la història, el pimer castell de deu, el primer intent de pilar de 9 amb folre manilles i puntals, així com també l'estampa inusual dels 3 i 4 de 9 amb folre descarregats alhora.

Durant el mandat del Lluís Esclassans com a cap de colla, ens vam atrevir a carregar la primera torre de 9 amb folre, descarregar el 3 de 8 amb l'agulla, descarregar la torre de 8 i pilar de 7 amb folre simultanis i a provar l'inèdit 3 de 9 sense folre.

Darrerament, com a cap de colla, he liderat la consecució del primer 3 de 9 amb folre i l'agulla descarregat, el primer 5 de 8 amb l'agulla de la història i darrerament el primer 7 de 8 de la història, castell que m'ha portat a fer aquest escrit.

En diverses converses castelleres dins de la colla s'havia pensat que una estructura de set, formada per un quatre i un tres ajuntats podria tenir molt d'interès i podria ser un repte a plantejar-se en el futur.

Primer 7 de amb un enxaneta

Els primers passos del castell de set, la colla els va fer al març del 2009 en el bus camí de Saint-Truident (Flandes). El Toni Bach i jo vam dissenyar els dos poms de dalt, com pujaria i travessaria l'enxaneta i una primera alineació d'un hipotètic 7 de 7 que mai es va arribar a intentar per no comptar amb efectius i rodatge suficients. La temporada encara no havia començat i a Flandes es van fer els primers castells del 2009.

El primer 7 de 7 amb un enxaneta de la colla i de la història (els margeners de Guissona l'havien fet l'any abans amb dos enxanetes) es va descarregar el 23 de maig del 2010, a Mollerussa, en el marc de la diada casteller de la Festa Major de la capital del Pla d'Urgell. Els Castellers de Vilafranca vam realitzar el 7 de 7, acompanyat del 4 de 8 i del 3 de 8 i vam acabar amb el vano de 5. L'estructura de set no es va tornar a plantejar fins a l'inici de la temporada del 2011. Es va veure que era un castell interessant per rodar molts castellers i per fer treballar dos poms de dalt diferents, i també que era una bona opció de treball de cara a tornar a repetir la proesa del 3 de 9 i el 4 de 9 amb folre simultanis en la diada de Sant Ramon, amb motiu del desè aniversari de la gesta.

El segon 7 de 7 es va descarregar el 17 d'abril del 2011, a Vilafranca del Penedès, amb motiu de la Diada del Graller. Els castells que van acompanyar el 7 de 7 van ser el 4 de 8, la torre de 8 amb folre, el 3 de 8, el 4 de 7 amb l'agulla i el pilar de 6. Tot descarregat.

Els bons resultats dels assajos d'aquest castell van fer pensar a la tècnica que se'l podia plantejar amb un pis més amb vista a la diada de Fires de Maig, d'un mes després.

El dia 15 de maig de 2011, a la plaça de la Vila de Vilafranca del Penedès, es va intentar i descarregar per primera vegada

a la història el 7 de 8. Va ser en tercera ronda, després que els de la camisa verda descarreguéssim el 4 de 8 amb l'agulla i el 3 de 9 amb folre. La brillant actuació es va cloure amb el pilar de 7 amb folre.

Dificultats del castell

El 7 de 8 es pot considerar un castell de dificultat similar, o fins i tot superior, al 5 de 8. Si ve l'estructura de quatre del 7 de 8 pot aportar més estabilitat que l'estructura del tres del 5 de 8, hi ha altres factors que el fan més complicat de portar a plaça de manera més o menys freqüent. Per una banda, és un castell que necessita la participació de nombrosos castellers amb qualitat suficient per fer castells de vuit pisos. Requereix 35 castellers de tronc -comptant els baixos-, més 4 dosos, 2 cassoletes i un enxaneta. En total formen part de l'estructura bàsica del castell un total de 42 castellers (enfrent dels 32 castellers del 5 de 8).

També es necessita una pinya més gran, amb 14 crosses, 7 cordons, 7 agulles, 7 primeres mans, 14 laterals... Una altra complicació afegida és que els poms de dalt es fan a «l'antiga» i van lliures, no s'agafen entre ells com en el 5 de 8. Això complica molt més la carregada del castell ja que l'enxaneta ha de superar els dos poms de dalt i es triga més temps a validar el castell que no pas en el 5 de 8.

La bona resposta general per aquest castell i la seva bellesa plàstica fa preveure que serà un castell que intentaran més colles en el futur (la colla Jove dels Xiquets de Tarragona i la colla Joves dels Xiquets de Valls ja l'ha descarregat).

És un castell que també obre les portes a altres reptes castellers, com el 7 de 8 amb una agulla, el 7 de 8 amb dues agulles i fins i tot el 7 de 9 amb folre!

Sempre hem estat valents a l'hora de crear nous reptes castellers. Penso que és el gran estímul per tenir la gent enganxada a fer grans castells. Una fórmula que ens ha anat prou bé les últimes dècades, oi?

Fotos: Raquel Tarrés/CdV

JORDI
ESTRANY
PINTORS

- ▶ Pressupostos sense compromís
- ▶ Decoració d'interiors i pintura en general
- ▶ Àmplia gamma d'estocats decoratius

Av. Mediterrània, 1-3, 2n A · 08720 Vilafranca del Penedès
Tel./Fax 938 900 621 · Mòbil 667 718 861 · 661 863 428
estranyjordi@gmail.com

Foto: Raquel Tarrés/CdV

Renovació per continuar al capdavant

Toni de Lloret

Un dels objectius més importants que es va marcar l'equip que s'ha fet càrrec de la direcció tècnica de la colla els darrers quatre anys, ha estat el relleu natural de molts castellers de tronc, peu, folre i manilles que durant molts anys, amb els seu esforç i compromís, han aconseguit que els Castellers de Vilafranca siguin un referent del món casteller.

Quan el 2008 ens vam posar al capdavant de l'equip directiu, pensàvem que seria difícil mantenir les fites castelleres aconseguïdes, per dues raons: d'una banda, perquè feia molt de temps que érem al capdavant del món casteller, fet que implicava que molts castellers del peu, folre i manilles s'havien entregat durant molts anys, amb el corresponent desgast que això representa; de l'altra, perquè un grup important de castellers de tronc, molt compromesos fins aleshores, ens feien saber que ja els tocava canviar el seu compromís envers colla. Valorant tot això, l'equip directiu es va proposar, com un dels grans objectius del mandat, fer el relleu d'aquests castellers, tant de peu, folre i manilles com de tronc.

Full de ruta

Una de les primeres accions que vam realitzar va ser la convocatòria d'una reunió amb tots els membres del tronc. Els vam posar al corrent de la situació i els vam comunicar el full de ruta que seguiríem:

- Treballar perquè els castellers de tronc que fossin més constants tots els dies d'assaig, durant tota la temporada, poguessin als castells.
- Com que som una colla capdavantera, arribat el moment de les grans diades, si la Tècnica creia que, amb aquests castellers, els castells no donaven prou garanties, es provaria els castellers veterans que hi havien anat abans i que ja no tenien el mateix grau de compromís.
- Els que tinguessin ganes de guanyar-se aquests llocs, com més dies d'assaig i més experiència acumulessin, més possibilitats d'èxit tindrien.
- Els dies d'assaig oficials serien dimecres i divendres. El dilluns seria el dia de torre i pilar i de fer proves per poder acumular més experiència.
- Tot això s'havia de portar a la pràctica a partir del segon any de mandat (2009). El 2008 era any de concurs i tots aquests castellers veterans encara no afluïxarien perquè volien estar actius per aconseguir que la colla fos la primera a guanyar quatre concursos consecutius.

Treball, actitud i compromís

El que ens ha portat al capdavant del món casteller els darrers vint anys ha estat la capacitat de treball i compromís (actitud) de molts castellers en totes les parts del castell: pom de dalt, tronc i peu, folre i manilles. Amb aquest full de ruta hem volgut aconseguir castellers amb actitud, més que castellers amb aptitud (que tam-

bé). Aquest és el perfil que necessitem: castellers compromesos i amb actitud per assajar les hores i dies que faci falta. Si un castell no surt amb tres dies d'assaig, doncs n'assagem quatre.

Crec que la colla ha fet un gran pas en aquest sentit. El compromís d'aquests castellers ha convertit l'assaig de dilluns, d'un assaig de pilar i torre a un assaig més de tronc i, al mateix temps, l'assaig de dimecres, en un assaig més potent.

D'aquest assaig de dilluns, el primer any va sortir el 4 de 9 sense folre i també l'allegueriment del pis de quarts de castells de vuit. A Xile, al gener, ja es va fer la primera torre de 8 amb folre de l'any per primer cop amb dues quintes noies.

El veritable relleu del tronc va arribar la segona temporada. Es va haver de fer un pilar completament nou i es van estrenar -a dia d'avui ja consolidats- diferents castellers en llocs de compromís: segons, terços i quarts de castells de nou. Amb aquests relleus es va descarregar la torre de 9 amb folre i manilles, es va carregar el pilar de 8, es va descarregar el 4 de 9 amb folre i l'agulla i els primers 5 de 8 amb l'agulla i 3 de 9 amb folre i l'agulla de la història, com a castells més destacats. Es va continuar alleugerint el pis de quarts de castells de vuit i el 2010 ja fèiem el primer 3 de 8 de la temporada amb el pis de quarts totalment femení.

La consolidació de les noies en aquest pis és una de les raons per les quals tenim uns castells més lleugers i una torre de 8 sense folre tan sòlida. El pis de quintes de la torre sense folre és el mateix que el de quintes de la torre de 8 amb folre i que el pis de sisens de la torre de 9 amb folre i manilles.

Aquest canvi de perfil en el pis de quarts de castells de vuit i quintes de castells de nou fa possible disposar de moltes castelleres amb experiència en els pisos superiors, a causa de la tendència dels darrers anys de tenir més presència de nenes en el pom de dalt.

Joverd

Pel que fa al peu, folre i manilles, la tasca era aconseguir portar gent jove a Cal Figarot que comencés a aprendre'n per ser part del peu més dur i resistent del món casteller. La fórmula utilitzada és el concurs de castells entre centres educatius de secundària de l'Alt Penedès: JoVerd (jove + verd). La primera edició va ser el 2010, en què només hi va haver dos centres participants: els instituts Alt Penedès i Eugeni d'Ors, de Vilafranca. Era el primer any i no vam encertar les dates. Es va celebrar el 19 de juny, coincidint amb el final de curs dels instituts i els exàmens.

Després de les pertinents reunions i valoracions amb els responsables de cada centre, es va optar per fer el JoVerd el dissabte de Fires de Maig. La segona edició, l'any passat, 2011, ja va ser un èxit de participació amb vuit centres: l'I. Alt Penedès, l'I. Eugeni d'Ors, l'I. Milà i Fontanals, l'Escola El Carme - Sant Elies i l'Escola Montagut, de Vilafranca del Penedès; l'I. del Foix, de Santa Margarida i Els Monjos; el CES Alt Foix, de Sant Martí Sarroca, i l'Escola Sant Josep, de Sant Sadurní d'Noya.

Després d'haver organitzat dues edicions, estem contents dels resultats i pensem que hem trobat una bona via d'entrada de gent jove.

Molts joves de les últimes fornades han arribat per aquesta via. Per a tota aquesta gent jove s'ha estat fent una hora d'assaig els divendres, abans de l'assaig general, per poder estar per ells i poder explicar-los les característiques de les diferents posicions, tant de pinya com de tronc. Podem dir que a dia d'avui tenim castellers i castelleres de peu, folre i manilles i de tronc amb corda per poder estar al capdavant del món casteller uns quants anys més. I podem dir, i això és el més important, que hi ha actitud i compromís per continuar treballant per estar al capdavant.

Foto: Raquel Tarrés/CdV

Els participants del Joverd 2010. Foto: Raquel Tarrés/CdV

Canalla amb la camisa rosada en una de les primeres sortides de colla. Foto: Arxiu CdV

A hores d'ara, tothom qui s'ha endinsat una mica en el coneixement de les arrels castelleres de Vilafranca coneixerà l'existència de vilatans que han anat prenent part activa en l'activitat castellera al llarg de cadascuna de les etapes viscudes fins avui.

Les primeres passes dels Castellers de Vilafranca (1948-1952)

Pere Ferrando Romeu

Antecedents vilafranquins

La cosa ve de lluny. Al segle XVIII, Vilafranca ja comptava amb un Ball de Valencians propi –els precursors dels castells– i, quan aquest va desaparèixer, no van trigar gens a contractar els vallencs, que s'havien especialitzat i distingit en l'art d'alçar construccions humanes. Conscients que el seu suport directe afavoriria l'activitat, els vilafranquins del segle XIX van aportar el seu esforç per garantir unes diades castelleres de primer nivell. D'aquesta manera, la memòria popular –perquè a l'escrita encara no se'ls considerava mereixedors d'aparèixer– va començar a recordar els primers noms i renoms dels castellers locals més destacats i que ara ja difícilment podrem identificar amb tota claredat.

Aquesta tasca d'identificació sí que la vam posar en pràctica darrerament per posar cara i ulls als vilafranquins que es van atrevir a crear la primera colla castellera local l'agost del 1928, seguint el solc dels tarragonins i vendrellencs, que havien fundat la seva pròpia a la tardor del 1926. Gairebé una vintena de vilafranquins que els podreu consultar al llibre «Cent anys de castells (1876-1976)» (Andana, 2011), que no van encertar la manera de consolidar el projecte i que van tornar a dissoldre's a les files de les colles forasteres que visitaven la vila.

Acabada la guerra civil espanyola, el 1939, el panorama casteller havia sofert –com tota la societat– profunds canvis. Tan sols quedaven tres colles, una a Valls, una a Tarragona i una al Vendrell. Els vilafranquins continuen fent venir els vallencs, com ho havien fet des feia més de cent anys, però progressivament havien anat incorporant també els vendrellencs ja des del 1927 i al llarg de la dècada dels anys 30.

En aquest context, la premsa local torna a posar al descobert l'existència d'un grup de vilafranquins que prenen part activa en la realització dels castells forans. El 1941 ja cita la presència de «muchos jóvenes villafranqueses (que) ayudaron a levantar y apoyar los atrevidos castells y torres» i el 1944 fins i tot hi posa noms: «Bien

por los amigos Cusiné, Rossell, Valletbó, Saumell, Melé y todos los demás que ponen su brazo en los puntos débiles para reforzar el asunto.» («Panadés» 2-9-1944).

Tots els noms citats -excepte el «Melé» de qui no hem pogut escatir-ne la identitat- foren futurs membres dels Castellers de Vilafranca: Vicenç Cusiné Martí, Oriol Rossell Almirall, Josep Valletbó Güell i Josep Maria Saumell Gili. A aquests noms, encara s'hi han d'afegir d'altres prou significats: el de Joan Bolet Mateu «Garsa» i Joan Sol Rovira («El Figarot», abril de 1989) i alguns d'aquells que van intentar crear una colla pròpia el 1928.

La història, doncs, es repetia. A la vila havia tornat a sorgir un grup d'aficionats que prenia part activa en l'activitat castellera de les colles contractades. S'havia produït, però, una diferència substancial. Ara, la major part donava suport als Nens del Vendrell, una colla que de mica en mica es va convertir en assídua i que va saber cuidar i agrair el suport d'aquest grup d'entusiastes vilafranquins.

Fins i tot alguns d'aquests noms formaven part d'algunes de les sortides dels vendrellencs, com és el cas de Valletbó i del mateix Oriol Rossell, tots dos ja des del 1942. Els mateixos que, a Vilafranca, pujaven en diferents castells dels Nens. La relació, doncs, amb els de la capital del Baix Penedès era del tot cordial i profitosa.

Abans de fer el salt definitiu cap a la formació d'una colla pròpia, diverses veus provinents de les files vendrellenques han afirmat que es van realitzar algunes actuacions -d'un limitat nivell castellor- en què van confluïr components dels Nens i un primer grup de castellers vilafranquins. Les sortides van tenir com a escenari diverses poblacions properes a Vilafranca, com ara Sant Sadurní i el Pla del Penedès. Sobre aquest punt, és significatiu el comentari aparegut al setmanari local «Acción Católica» del 7 de maig del 1948 que destaca l'existència d'un «plafón dedicado a la valiente colla de Vilafranca y que recoge las precoces exhibiciones de ésta, cuando el verano último» en una exposició fotogràfica de Pere Català al llavors Museu del Vi. És evident que les imatges -avui desaparegudes- les datava l'estiu del 1947.

Fundació de la colla

Sigui com sigui, qui finalment decideix materialitzar una colla castellera a Vilafranca amb tots els ets i uts és Oriol Rossell just passada la festa major local del 1948. Contràriament al que va passar en altres casos de creació de colles, en què l'empenta definitiva dels aficionats locals l'acostumava a donar una dolenta actuació de la colla contractada, aquí fou just a l'inversa,

ja que la decisió es va produir després d'una excel·lent diada de Sant Fèlix amb tres colles a plaça -Nens, Muixerra i Vella de Valls- i amb dos quaterns de vuit i dues torres de set descarregades per part de les dues primeres.

El primer nucli dels components de la colla era format per un grup de joves benestants de la vila que ja eren coneguts per la seva participació en altres activitats locals. Alguns d'ells es movien a l'entorn del Centre Agrícola, punt de trobada llavors de propietaris i seu de la Falange. Aquests aspectes són fonamentals per entendre que la iniciativa no va trobar cap entrebanc dins la fèrria dictadura franquista, ans al contrari, va trobar tot el suport necessari per tirar endavant dels dirigents locals del règim imperant.

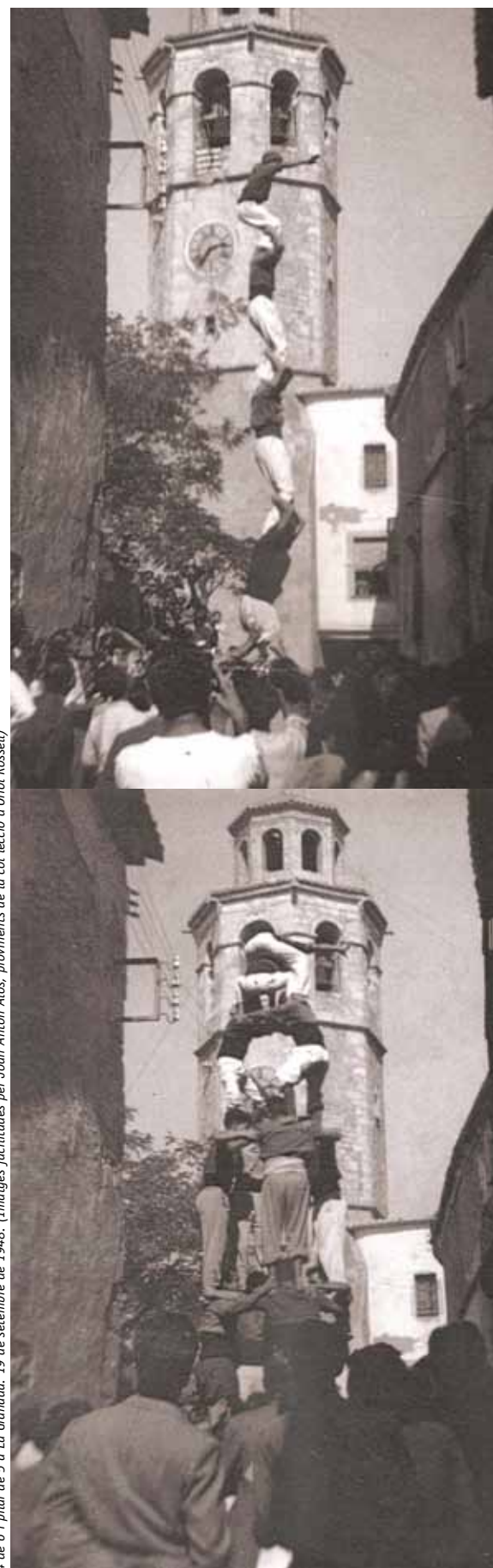
Aviat Rossell va voler-se rodejar de persones amb experiència dins la castellística. D'aquesta manera va contactar amb Vicenç Cusiné, quinze anys més gran que ell i amb un dilatat bagatge familiar i personal, per intercanviar punts de vista sobre el projecte i proposar-lo com a màxim responsable tècnic de la colla; una proposició que fou refusada per l'alcalde de llavors, Pau Cerdà Rovira, a causa del fet que, durant la guerra civil, Cusiné havia estat xofer d'un alt càrrec militar de la República.

Un altre maldecap a resoldre ràpidament si es volia sortir de seguida era trobar la canalla adient per pujar. És clar que, amb tan poc temps, no es pot formar uns nens amb uns mínims de garanties. La solució va venir arran de la bona relació establerta -i ja comentada- des de feia anys amb els Nens del Vendrell i, més concretament, amb el seu cap de colla, Joan Julivert Nin, amb el qual Oriol Rossell va establir una bona amistat per raons professionals -la pagesia- i castelleres.

Just quinze dies després de Sant Fèlix, el 14 de setembre del 1948, els Castellers de Vilafranca fan la primera sortida oficial, a Sant Cugat Sesgarrigues. Tot i ser dia feiner -era dimarts- s'hi van desplaçar una trentena de castellers des de la rambla de Nostra Senyora amb un camió de cal Buisan, de la vila.

L'èxit fou destacat: 3 de 6, 4 de 6, 3 de 5 net, dos pilars de 4 simultanis, la torre de 5, diversos pilars de 4 aixecats per sota i un sorprenent pilar de 5, parat a segons pel mateix Oriol Rossell i completat amb canalla vendrellenca.

Després d'aquesta primera actuació i encara dins el mateix 1948 en vindrien d'altres. Des del punt de vista casteller, hem de destacar el segon pilar de 5 descarregat de la colla, completat a la Granada el 19 de setembre i parat a segons, aquest cop pel Jan Julivert. En un altre àmbit, cal subratllar l'estrena de les camises -de color rosat-vermellós-

4 de 6 i pilar de 5 a La Granada. 19 de setembre de 1948. (Imatges facilitades per Joan Anton Alós, provinents de la col·lecció d'Oriol Rossell)

a l'anada a la Romeria de Montserrat, el 17 d'octubre. I, en l'aspecte humà, cal ressenyar la incorporació de Vicenç Cusiné -des del primer moment com a espectador i després assumint tasques tècniques- i de Joan Sol a la colla, tot fent costat a Oriol Rossell en la direcció de l'agrupació. D'aquesta manera s'arriba al cru hivern, en què l'activitat castellerà es paralitza i apareix el neguit de saber si la pròpia inactivitat acabaria per diluir la feina feta fins llavors. La flama, però, es va mantenir encesa gràcies a tres factors essencials: en primer lloc, el fet d'escollir el Cafè de Cal Nen -actual bar del Coro- com a punt de trobada per fer unes xerrades sempre necessàries; en segon

lloc, no deixar d'assajar durant tot l'hivern cada setmana, tal com afirma la premsa del moment, sota les ordres d'Oriol Rossell i assessorat per Vicenç Cusiné i Joan Sol, i, en tercer lloc, començar a actuar ben aviat la temporada següent per escurçar el temps d'espera entre l'una i l'altra (el juny del 1949 ja trobem quatre sortides).

Col·laboració amb els Nens

Superat el primer hivern, l'altre gran problema plantejat per la colla era la manca de canalla pròpia. En aquest sentit, ja a l'esmentada sortida a Montserrat s'incorporen els germans Josep i Ramon Sala Mañé, als quals s'anirien afegint, als primers compassos de la nova temporada, els germans Giménez Ojeda -el «Ramonet», l'Enrique i l'«Antolín»-, l'Emiliano García Rubio «Garcelló», el Leopoldo García Gil «Polo», el Miquel Uroz Rubio «Ull de Pop» i, a finals de temporada i principis de la següent, els germans Fèlix i Lluís Hill López. Amb aquest estol de canalla i amb la flama encesa arriben els primers castells de set de la colla, el dia 31 d'agost del mateix 1949 -el tres i el quatre-, on encara participen elements de l'agrupació vendrellenca. I és que, en aquests primers passos de la colla vilafranquina, hem comptabilitzat fins a una quinzena llarga de castellers dels Nens a les files de la novella colla local.

Paral·lelament, i en un context d'una gran entesa entre ambdues agrupacions i els dirigents respectius, alguns d'aquests primers nens vilafranquins es van desplaçar ja a les primeres sortides de la colla vendrellenca el mateix 1949, una col·laboració que beneficiava totes dues parts: els uns disposaven d'una excel·lent canalla i els altres se servien del seu aprenentatge adquirit dins una de les colles punteres del moment per assolir les seves construccions.

En aquest context arriba la temporada 1951, en què la colla vendrellenca ambiciona trencar el sostre del 4 de 8, que durant molts anys ningú havia superat, i projecta assaltar el 3 de 8. Després de fer-ne tres intents el mes de setembre, els Nens descarreguen el cobejat castell per la Fira local, el 15 d'octubre, que esdevé el primer completat del segle XX. Entre els seus components, hi trobem quatre vilafranquins: un quint -Leopoldo García «Polo»-, un dels dosos -«Ramonet» Giménez-, la cassola -Enrique Giménez «Gimenall»- i l'enxaneta -Emiliano García «Garcelló».

La gesta fou el resultat d'una estreta col·laboració entre els dirigents de les dues colles i la culminació d'una feina de temps. La premsa del moment destaca «los señores Gual, Julivert, Cusiné y Rossell, estos dos últimos de Vilafranca» que «fueron efusivamente felicitados por su celo en la organización» («Diario de Barcelona» 19-

Una de les primeres sortides de la colla a Sabanell. Octubre de 1948. Foto: Arxiu CdV

Pilar de 4 a la Granada. 19 de setembre de 1948. (Imatge facilitada per Joan Antoni Alós, provinent de la col·lecció d'Oriol Rossell)

Actuacions dels Castellers de Vilafranca (1948 - 1952)

Temporada 1948

14 de setembre **Presentació. Sant Cugat Sesgarrigues.** 2Pd4, Pd4s, 4d6, 3d6, 3d5 net, Pd5
19 de setembre **Cal Josep Vallès. Coma-ruga**
19 de setembre **Festa Major petita. La Granada.** 2Pd4, 4d6, 3d6, 3d5 net, Td5, Pd5
3 d'octubre **Canvi capellà. Moja**
17 d'octubre **Romeria. Montserrat.** 2Pd4, 4d6
24 d'octubre **Festa del Most. Sabanell**

Temporada 1949

6 de juny **Segona Pasqua. Sant Marçal (Castellet)**
8 de juny **Visita Franco. Vilafranca del Penedès.** 4Pd4
16? de juny **Corpus. Vilafranca.** Td5
29 de juny **Festa Major. Sant Pere de Ribes.** 4Pd4, 4d6, 3d6, 4d6a
2 d'agost **Festa Major. Sant Pere de Riudebitlles.** 4d6, Pd5
31 d'agost **Festa Major. Vilafranca del Penedès.** Td5, 4d7, 3d7, Pd5
8 de setembre **Fires. Sant Sadurní d'Anoia.** 3d7
12 d'octubre **Festes del Pilar. Barcelona.** 4d7

Temporada 1950

29 de juny **Festa Major. Sant Pere de Ribes.** 2Pd4, 4d6 net
31 d'agost **Festa Major. Vilafranca del Penedès.** Td6, 4d7, 3d7, Pd5
8 de setembre **Fires. Sant Sadurní d'Anoia**
10 de setembre **Festa Major. Viladecans**

Temporada 1951

7 de gener **Sant Raimon. Vilafranca del Penedès.** 3d7
13 de maig **Festival Folklòric. L'Arboç del Penedès.** Castells de sis
29 de juny **Festa Major. Sant Pere de Ribes.** Pd4, 4d6 net, 3d6, Td6, Pd5
31 d'agost **Festa Major. Vilafranca del Penedès.** 3d7

Temporada 1952

7 de gener **Sant Raimon. Vilafranca del Penedès**
22 de juny **Festival folklòric. Barcelona.** 4d7
29 de juny **Festa Major. Sant Pere de Ribes.** 3Pd4, 4d6 net, Td6, 4d7, Pd5
31 d'agost **Festa Major. Vilafranca del Penedès**

10-1951). Anys després, el 1956, Julivert encara recordava la fita, els seus protagonistes i la feina que hi havia al darrere: «Els que vam intervenir en aquell castell, i us anomeno també en Gual, en Cusiné i el Rossell, ens sentíem premiats per la tasca de molts anys.» (*«Destino»* 11-2-1956).

Segons testimoni del mateix Oriol Rossell (*«El 3 de Vuit»* 13-7-1984), a principis de la nova temporada del 1952 els dirigents dels Castellers de Vilafranca -Sol, Cusiné, Ramon Sala i ell mateix- decideixen anar a parlar amb els responsables dels Nens per exposar la finalització d'aquesta col·laboració mútua. Una proposta que fou acceptada pels vendrellencs però de la qual es va desvincular -sempre segons l'esmentat testimoni- Vicenç Cusiné, que va voler continuar col·laborant amb els Nens.

Malauradament, no hem pogut localitzar cap més testimoni que ens pogués portar més dades sobre aquesta reunió. En canvi, sí que s'ha pogut constatar que, al llarg de tota aquesta temporada del 1952, la col·laboració dels castellers vilafranquins amb la colla vendrellenca va continuar amb tota normalitat, com ho demostren les diferents liquidacions de diners per les sortides realitzades i el fet que en pràcticament totes elles apareixen una desena de vilafranquins

formant part de la colla vendrellenca. Un altre signe que la relació era encara prou profitosa és el 3 de 8 que els Nens carregarien per Sant Fèlix d'aquell any, l'únic del segle XX a Vilafranca fins al 1973.

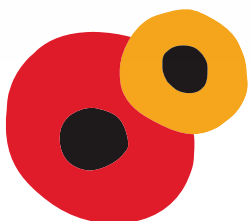
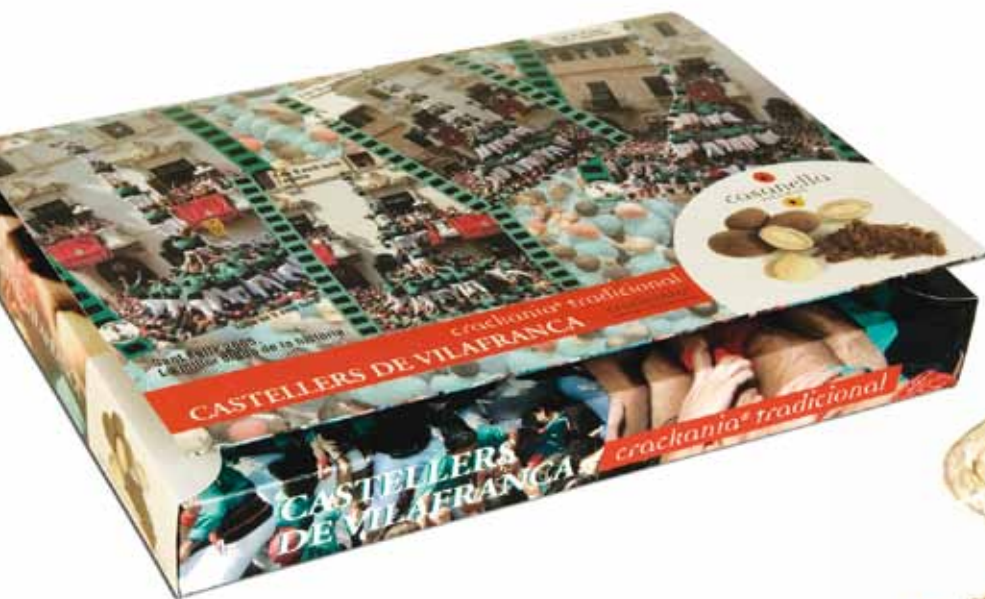
Oficialment, el primer gran canvi en l'estructura dels Castellers de Vilafranca es va produir a finals d'aquest any 1952. Segons afirma el setmanari local *«Panadés»* del 8 de novembre, el dia 31 d'octubre, coincidint amb la castanyada, es van reunir diversos representants de la colla i van decidir *«la renovación de los cargos directivos que hasta entonces habían sido ocupados por los Sres. Oriol Rossell en calidad de Cap de colla, asistido técnicamente por Juan Sol y V. Cusiné. En lo sucesivo se unifica la dirección en R. Sala, nuevo Cap de Colla ejecutivo, continuando siendo Cap de colla honorífico O. Rossell»*.

Es tancava, així, una primera etapa de cinc temporades en què el nucli central de la colla el formaven Rossell, Cusiné i Sol. En aquests anys s'assolirien els primers castells de set i el grup es consolidaria com a colla. El relleu al capdavant dels Castellers de Vilafranca passaria ara a mans d'un altre gran aficionat, Ramon Sala Miralles, amb nous reptes pel davant, però també amb nous entrebancs.

4 de 6 a Sant Pere de Riudebitlles. 2 d'agost de 1949. (Col·lecció Cristòfol Cardús)

fem pinya

CHOCOLAT
EXCLUSIVE QUALITY

c/ Migdia 15 baixos - Vilafranca del Penedès

Foto: Raquel Tarrés/CDV

Sense cap mena de dubte i sense por d'equivocar-nos, podem afirmar que els Castellers de Vilafranca han assolit aquest darrer any 2011 la millor temporada d'una colla castellera en la història dels castells

Castellers de Vilafranca 2011, un any 10

Pep Ribes

Un any 10, ja que deu són les raons principals de l'èxit, basat en el rigor i la feina, sobretot la feina, de moltes i moltes hores d'assaig i moltes ganes de fer castells, amb la combativitat que això representa en la manera de ser i viure els castells dels Castellers de Vilafranca, que a plaça no es donen mai per vençuts.

Són els fets principals que han permès que una temporada més –i ja sobrepassen més d'una dècada– els del Penedès es mantinguin al capdavant.

L'any 2010, ja va ser un any excepcional, però el 2011 es passa amb nota cum laude. Deu raons principals, convertides cadascuna d'elles en rècords històrics, a les quals cal sumar algun apunt més també important que resumeix l'inoblidable 2011 casteller.

Ha estat una temporada llarga, amb més de quaranta actuacions i dividida en diverses parts, per les diverses consecucions assolides i que van marcant el ritme alt i cada cop més exigent: el matiner inici folrat a les decennals de la Candela a Valls i l'estrena de l'inèdit 7 de 8 per les Fires de Maig, el primer gamma extra a Les Santes de Mataró al juliol, l'inoblidable viatge a l'Índia de mitjans d'agost, l'èxtasi de la torre per Festa Major, el setembre de luxe a Tarragona i Barcelona, fins a arribar a la magnífica Diada de Tots Sants, al novembre, amb una altra demostració de força i convicció.

10 rècords històrics per a una temporada superba

1) 53 castells de nou pisos o superiors coronats en una sola temporada

Per primer cop una colla castellera és capaç de fer en un sol any més de 50 castells iguals o superiors al 4 de 9 amb folre, 7 més que el propi rècord dels vilafranquins de la temporada 2010. A més, amb una xifra d'encerts de més del 90% respecte a tots els intents de l'any.

Des del primer, el 3 de 9 amb folre plantat a les Fires de Maig, fins al darrer, el 5 de 9 amb folre de la Diada de Tots Sants, i només cinc intents fallits.

2) 47 castells de nou o superiors descarregats en una sola temporada

Un altre registre superat respecte al 2010, quan van descarregar-ne 44, que era el sostre casteller, una xifra també en tants per cent important ja que supera el 80% dels castells intentats.

El 3 de 9 amb folre ha estat un any més el castell de nou pisos que més vegades s'ha portat a plaça i s'ha descarregat.

3) 21 castells de gamma extra coronats en una sola temporada

No cal dir que el domini sobre els grans

castells és propietat dels Castellers de Vilafranca, que el 2011 van fer el 70% del total de castells de gamma extra.

Mai cap colla havia estat capaç de poder-ne fer tants en una sola temporada. A més, com comentarem en el darrer dels rècords històrics, 9 han estat les diferents construccions, en les quals destaquen la torre de 9 amb folre, que només s'havia carregat un cop l'any 2005, i el 3 de 10 amb folre i manilles, que la colla no carregava des del 2006.

Els Castellers de Vilafranca van ser capaços d'assolir en 4 actuacions diferents 3 gamma extra en cada una d'elles: Sant Fèlix, Sant Ramon, La Mercè i Tots Sants.

4) 16 castells de gamma extra descarregats en una sola temporada

Els castells de gamma extra descarregats estan encapçalats per la torre de 8 sense folre, que ha estat un dels valors diferencials dels Castellers de Vilafranca. El seu domini i excels protagonisme així ho denota. Tampoc hem d'oblidar-nos de castells com el 3 i el 4 de 9 amb l'agulla folrats, castells amb denominació d'origen Castellers de Vilafranca. Poder descarregar més del 70% dels castells de gamma extra que la colla corona el 2011 ha estat un factor clau de confiança.

A més, cal constatar que dels 20 gamma extra de l'any casteller descarregats, 16, és a dir un 80%, han estat de color verd Vilafranca. Què més es pot demanar?

5) 23 actuacions amb almenys un castell de nou pisos en una sola temporada

Més de la meitat d'actuacions de la temporada dels Castellers de Vilafranca han tingut almenys un castell de nou pisos, amb tot el que això significa.

En primer lloc, establir un calendari acurat i ben dissenyat, ple de places de relleu, que ha fet del 2011 un dels anys més exigents per al gruix humà de la colla, que ha respost de manera sobrada a les expectatives de la colla.

A més, complir en cada una de les actuacions oferint sempre els millors castells possibles. Podríem posar d'exemple jornades com la d'Esparreguera, al juliol, o la Bisbal del Penedès, a l'octubre. En totes dues hi va haver castell de nou. Aquí el 10 se'l mereixen tots els castellers i castelleres que han portat la camisa verda arreu.

6) 18 ciutats i pobles (Vilafranca i 17 més) poden veure castells de nou de la mateixa colla en una sola temporada

Agafant els registres històrics del punt anterior, cal dir que les 23 diades amb castells de nou són ben repartides en el mapa casteller. Els Castellers de Vilafranca, que planten castells de nou en 6 ocasions en pròpia plaça, ho fan també per primera vegada en 17 poblacions diferents. Combinen indrets habituals com Cornellà, Torredembarra, Altafulla, l'Arboç o Reus, entre d'altres, amb llocs més llunyans i menys habituals.

Cal destacar els 2 castells de nou del juny a Berga, fets en solitari, o els de l'octubre a Figueres, amb altres com el 3 de 9 del juliol a Esparreguera o a l'agost a l'Índia. També podríem recordar, per la importància emocional que va tenir, el que van fer a la Bisbal a primers d'octubre, també en solitari, tot reivindicant la plaça penedesenca.

7) 11 actuacions amb almenys un castell de gamma extra en una sola temporada

Què podem dir sobre les jornades amb cas-

tell de gamma extra, que, com en el cas de les diades amb castell de nou, també han estat ben repartides. De les 23, gairebé la meitat, 11, han tingut almenys un castell de gamma extra.

Una xifra per sobre de qualsevol expectativa, ja que les colles en general solen portar com a màxim els gamma extra en les tres o quatre jornades més importants dels respectius calendaris.

La diada més espectacular ens va deixar, per Tots Sants, la millor actuació de la temporada i la cinquena millor de la història. La ciutat de Vilafranca va poder gaudir de fins a 4 jornades de castells de gamma extra

8) 8 ciutats i pobles (Vilafranca i 7 més) poden veure castells de gamma extra de la mateixa colla en una sola temporada

Al llarg de la seva història, els Castellers de Vilafranca han plantat castells de gamma extra en dotze poblacions diferents de la geografia castellera.

L'any 2011 han estat capaços de fer-ho en 8, una xifra històrica, que fins i tot podia ser inabastable: no cal dir que Vilafranca, i també Mataró, Vilanova, l'Arboç, Tarragona, Barcelona, Reus i Sitges han tingut aquest honor.

Són places de tota mena: la recuperada de Mataró, que es resistia les darreres temporades; places de coratge, com Vilanova, o de valentia, com Sitges, o les de prestigi i solera, com Tarragona, Barcelona o Reus.

9) 20 construccions diferents de castells de vuit, nou i gamma extra fets per una colla en una temporada

És una dada que pot passar desapercibuda, però que també té importància, pel que significa per a una colla el fet de poder

Foto: Raquel Tarrés/CGV

tenir un dels ventalls de castells més ampli possible.

Un 2011 dels Castellers de Vilafranca amb 20 construccions diferents, de les 23 assolides dels rànquings castellers, a partir del 4 de 8. Han incorporat un nou castell, el 7 de 8, que mai abans havia fet ningú.

El 2011 només van deixar de fer el 5 de 8 amb l'agulla, de tots els que tenen en el seu repertori.

10) 9 construccions diferents de gamma extra fets per una colla en una temporada

Hem deixat per al final el que probablement és l'aconseguint més espectacular que pot fer una colla castellera. Assolir en un sol any les 9 construccions de gamma extra més importants que les colles castelleres han pogut coronar al llarg dels anys, passant per tota la gamma; pilar, torre, tres, tres amb l'agulla, quatre, quatre amb l'agulla i cinc.

La construcció més important, sens dubte, és la torre de 9 amb folre carregada l'1 de novembre per segona vegada a la història. El castell més difícil dels assolits.

Altres èxits destacats

Però, a més d'aquests deu rècords assolits per la colla, també cal deixar anotat, per exemple, aquests altres arguments que reafirmen encara més l'èxit:

Els Castellers de Vilafranca van batre el seu propi rècord de 3 de 9 amb folre en una sola temporada, superant en 1 el de la temporada anterior. El 2011 20 de descarregats i 1 de carregat, justament el recordat tres de

***En el 2011, també
s'ha de destacar
el primer 7 de 8
descarregat i la mag-
nífica actuació feta a
Berga per la Patum,
on es va descarregar
la tripleta màgica.***

Cornellà, al juny, que va marcar un impuls i alhora un toc d'atenció.

També, evidentment, les dues torres de 8 sense folre que per primer cop una colla era capaç de descarregar en un mateix any. Qui no recorda la torre de la Diada de Sant Ramon, a Vilafranca, i encara més l'assolida a la plaça de la Font, de Tarragona, per l'inici de les Festes de Santa Tecla, que va fregar la perfecció.

Del viatge a l'Índia per participar en el Janmashtami, el gran dia dels Govindes a la ciutat de Thane, queden en la memòria molts bons moments de vivències personals i castelleres. Una mirada al món diferent de veure torres humanes amb una convivència intercultural única.

Des del punt de vista casteller, cal anotar l'actuació de tarda del 22 d'agost, en un espectacular espai de festa del Janmashtami a Thane, en un ambient de calor i xafogor gairebé insuportable, que va fer encara més

valuable la consecució de la millor actuació d'una colla a l'estranger, amb el 3 de 9 amb folre com a castell destacat.

Un altre fet a considerar i que també és inèdit és que, per primera vegada, una colla és capaç d'ajuntar en una temporada els 4 castells més grans, els d'extrema dificultat que s'han assolit en el món casteller: torre de 8, 4 de 9, tres de 10 amb folre i manilles i torre de 9 amb folre. Poder-los veure tots en un any és un privilegi que fa pensar-hi.

Els dos castells més grans, el 3 de 10 i la torre de 9, es poden veure per segona vegada en la història junts en una mateixa diada, tal com va passar a l'històrica i de moment millor diada de tots els temps, per Sant Fèlix del 2005, a Vilafranca.

A més, el 2011 ens deixa dues diades castelleres entre les deu millors de la història, un fet que només havia passat els anys 2006 i 2010, també de la mà dels Castellers de Vilafranca: la Diada de Tots Sants, que passa a ser la cinquena, i la Diada de Sant Ramon, que passa a ser la setena. Els verds ja tenen nou de les deu millors actuacions fetes mai.

La temporada 2011 ha estat de rècord i inoblidable, tot i que probablement els més exigents pensaran que podia haver estat fins i tot encara millor. Evidentment queden coses per fer i reptes pendents, com descarregar certs castells, afegir-ne algun més i sobretot continuar innovant i seguir sent fidels al seu estil i la seva capacitat de competir.

El que sí que resta clar és que, tractant-se dels Castellers de Vilafranca, no hi ha dubte que el millor encara ha d'arribar. A feina, lluita i convicció, no hi ha qui els aturi.

2011, gamma extra total

El 2011 ha estat una temporada memorable, amb grans castells i grans actuacions que en l'era digital generen molta informació i imatges. Continuant l'afany d'aprofitar els avantatges que ens donen les noves tecnologies, en aquesta edició de EL FIGAROT us convidem a utilitzar el codi QR, una bona eina per a tots els que disposeu de telèfons intel·ligents i que segur que serà molt útil per a tothom que vulgui ampliar la informació de les actuacions més rellevants de la temporada. Us convidem a descobrir-ho!

Foto: Santi Rius

Candela 2011

30 de gener

Festes decennals de la Mare de Déu de la Candela, plaça de la Font de la Manxa, Valls

Pd5, Td8f i Pd5

Junt amb totes les colles castelleres

Foto: Raquel Tarrés/Cdv

Oriol Rossell

21 de febrer

Enterrament de l'Oriol Rossell

Pd5, 3d7 i Pd5

Català de l'Any

24 de maig

Gala elecció del Català de l'Any 2010

Teatre Nacional de Catalunya, Barcelona

4d7a i Pd5

Poble Nou

10 de juny

Festa Major del barri del Poble Nou, parc del Tivoli, Vilafranca del Penedès

5d7, 3d8, 3d7s, 4d8, 4d7a, Pd6 i 5Pd4

L'Anxaneta

11 de juny

Vilafranca del Penedès

3d7 i Vd5

Tilburg, Holanda

18 de juny

Mundial Festival, Orangerie

4d7a, 4d8, td7, 3d8 i 3Pd5

4d7a, 4d8, td7, 3d8 i 3Pd5

19 de juny

Mundial Festival, Oud-Noord Tilburg, **i4d7a, 4d7a, td7, 4d8**

4d7a, 4d8, Pd4, Td7, 3d8 i Pd5

Gralles, tabals i castells

17 d'abril

XVIII Diada del Graller, plaça de Sant Joan, Vilafranca del Penedès

7d7, 4d8, Td8f, 3d8, 4d7a, Pd6 i 6Pd4

Foto: Félix Miró

Foto: Lluís Montané

Tornem a Sants

8 de maig

XVIII Aniversari Castellers de Sants, plaça Bonet i Moixí, Barcelona

Pd4, 4d8a, td8f, 3d8 i 3Pd5

Junt amb els Castellers de Sants i els Capgrossos de Mataró

Fotos: Félix Miró

Trobareu més informació:
www.castellersdevilafranca.cat

Una fira d'estrenes

15 de maig

Fires de Maig, plaça de la Vila, Vilafranca del Penedès

4d8a, 3d9f, 7d8, Pd7f i 8Pd4

Junt amb els Xicots de Vilafranca, la Colla Jove Xiquets de Vilafranca i els Castellers d'Atafulla

Foto: Fèlix Miró

Foto: Raquel Tarrés/CdV

Foto: Fèlix Miró

Foto: Fèlix Miró

Foto: Fèlix Miró

Trobareu més informació:
www.castellersdevilafranca.cat

Clavant l'agulla

5 de juny

Festa Major de la Selva del Camp, plaça Major, La Selva del Camp

Td8f, 3d9f, 3d8a i Pd7f

Junt amb la Colla Vella dels Xiquets de Valls

Fotos: Fèlix Miró

Foto: Fèlix Miró

Tripleta patumaire

16 de juny
Patum de la Pietat, plaça de Sant Pere,
Berga
Pd4, 3d9f, 4d9f, 5d8, Pd7f i 2Pd5

Foto: Raquel Tarrés/CdV

Foto: Fèlix Miró

Patum i castells

Albert Rumbo i Soler

Berga no és ni ha estat mai una ciutat castellera. Allunyada com es troba del Penedès històric i del camp de Tarragona, no només és capital d'una de les comarques catalanes que no compta ni mai ha comptat amb cap colla castellera, sinó que fins fa a l'actualitat aquestes actuacions han estat escasses i, fins fa ben poc, extraordinàriament puntuals. I és que Berga encara era d'aquelles poblacions que veien els castells però no els vivien (i tant que ens agrada de viure La Patum!); és a dir, d'aquells que quan comença el toc d'inici la gent s'aparta de la pinya per tal de veure el castell que s'aixeca el millor possible, en comptes d'apretar-se a la pinya per viure intensament les emocions que s'hi produeixen (i tant que ens agrada d'apinyar-nos per Corpus!). Ara bé, tot plegat va començar a canviar, esperem que de forma definitiva, el 12 de juny de 2011. Aquell dia es va escenificar un acte d'agermanament entre la Patum de Berga i els castells, les dues úniques formes d'expressió cultural catalanes incloses a la llista del Patrimoni Cultural Immaterial de la Unesco. Un acte d'agermanament que de forma explícita es va voler escenificar a la plaça de Sant Pere, un escenari únic, marc natural de la festa gran de la ciutat de Berga, i es va voler que fos protagonitzat pels Castellers de Vilafranca, una de les colles punteres del nostre país i veritable dominadora del fet casteller els darrers quinze anys, en què ha realitzat actuacions que fa dues dècades resultaven simples quimeres. La Patum i els castells són dues manifestacions culturals visualment molt diferents, i amb una història i una tradició molt allunyades. Així, mentre La Patum arrenca a les darreries de la Baixa Edat Mitjana, els castells comencen a popularitzar-se a finals del segle XVIII, per bé que els seus orígens semblen derivar dels antics Balls de Valencians que també des de temps medievals participaven en determinades processons religioses. La Patum, l'única celebració nascuda de les antigues Bullícies del Santíssim Sagrament vinculades a les Processons del Corpus medieval, conté l'essència de les celebracions populars de la Catalunya Vella, i els castells, nascuts a la zona del Penedès històric i el Camp de Tarragona, estructuren encara avui bona part de les festivitats tradicionals de la Catalunya Nova. La Patum és foc, catarsi, moviment i rauxa; els castells, força, equilibri, valor i seny. Ara bé, no tot són diferències, perquè Patum i castells comparteixen molts elements i presenten també moltes semblances. Ambdues manifestacions culturals són excepcionalment viscudes i sentides pels respectius col·lectius humans que les han gestat i conservat a través dels segles; tan l'una com l'altra vehiculen la vida de les respectives poblacions que les custodien; Patum i castells són símbols identitaris que han transcendit el simple fenomen festiu per passar a formar part de l'ànima i l'essència de l'imaginari popular respectiu. I, actualment, ambdues comparteixen també el fet d'haver deixat de ser un patrimoni exclusiu dels seus respectius àmbits territorials per passar a ser un patrimoni universal. Amb motiu de l'agermanament que esmentàvem suara, el 12 de juny els Castellers de Vilafranca van oferir a tots els berguedans una actuació senzillament magnífica. Una actuació que, tal i com havien promès, mig en broma mig seriosament, va acabar convertint la plaça de La Patum en plaça de nou i, en aquell moment, va suposar la millor actuació dels Verds de l'any i la millor que s'ha fet mai a les comarques de la Catalunya central. Els Castellers de Vilafranca van començar l'actuació plantant el 3 de 9 amb folre, castell que van aconseguir carregar i descarregar. Seguidament, també van completar el 4 de 9 amb folre, el 5 de 8 i el pilar de 7 amb folre. Per posar el punt i final a l'actuació, els Verds van alçar dos pilars de 5 al balcó pels quals hi va anar passant tota la canalla (i no tan canalla) de la colla. El públic berguedà, tradicionalment contemplatiu, va saber correspondre l'excel·lent actuació vilafranquina i va col·laborar en tot moment amb els castellers fent pinya, i agraït el seu esforç i la seva dedicació amb uns més que merescuts aplaudiments. Així doncs, per primera vegada els berguedans vam deixar de veure els castells per viure'ls, talment com fem amb La Patum. Esperem que aquest sigui l'inici d'un futur de col·laboració. A tots plegats, individualment i conjuntament, ens resta encara molta feina per fer. Cal tenir en compte que malgrat la universalitat de la qual parlàvem abans, continuem i continuarem essent els actuals i futurs castellers i patumaires els encarregats de mantenir les tradicions respectives, un veritable patrimoni històric i cultural que hem heretat dels nostres avantpassats i que hem de fer tots els possibles per tal de llegar-lo, en les millors condicions possibles, als nostres descendents, els quals, com nosaltres, se sentiran orgullosos de representar les seves poblacions i tradicions davant el conjunt de la Humanitat.

Corpus amb lleganyes

26 de juny

Diada de Corpus, plaça de l'Església,
Cornellà

pd4, 3d9f (c), 4d8a (c), Td8fi 2Pd5

Junt amb els Castellers de Cornellà i
els Minyons de Terrassa

Fotos: Felix Miró

De nou a Esparreguera

9 de juliol

Festa Major d'Esparreguera, plaça de
l'Ajuntament, Esparreguera

Pd5, 4d8a, 3d9f, 5d8, Pd7f i 7Pd4

Junt amb els Castellers d'Esparreguera
i els Castellers de Barcelona

Foto: Raquel Tarrés/CdV

De tres de nou, 200

16 de juliol
Diada de les Cultures, plaça del Pou, Altafulla
Pd4, 5d8, 3d9f, Td8f, Pd7f i 4Pd4
Junt amb els Castellers d'Altafulla i els
Xiquets de Tarragona

Fotos: Raquel Tarrés/CdV

Foto: Félix Miró

Foto: Raquel Tarrés/CdV

Foto: Félix Miró

Tripleta gairebé completa

17 de juliol

Festa Major del Quadre de Santa Rosalia, plaça de la Vila, Torredembarra

Pd4 (c), 4d8a (c), 4d9f, 3d9f i Pd6

Junt amb els Nois de la Torre i la Colla Jove dels Xiquets de Tarragona

Foto: Raquel Tarrés/CDV

Foto: Félix Miró

Foto: Raquel Tarrés/CDV

Foto: Raquel Tarrés/CDV

Autocars del Penedès amb els Castellers

AMB FORÇA, EMPENTA I AMUNT AMUNT!!!

Autocars del Penedès és una companyia familiar dedicada al transport de viatgers per carretera des de 1929, quatre generacions i el millor servei amb total confiança i seguretat.

**SEMPRE RECOLZANT
LES TRADICIONS I
FESTES
CULTURALS**

**T'agrada el bus
Casteller?
vols gaudir-ne d'ell?**

Ara pots sentir-te com un Casteller de Vilafranca tu, la teva colla, grup o associació viatjant en el bus Casteller .
trasllats, excursions, viatges i qualsevol servei relacionat amb l'autocar.

Informació: 977 660 821

www.autocarsdelpenedes.com

Aquest any, sí!

Àlex

24 de juliol
Festa Major de les Santes, plaça de
Santa Anna, Mataró
Pd4, 3d9f, Td9fm, 4d9f, pd7f i Pd5
Junt amb els Capgrossos de Mataró i
els Castellers de Lleida

Un cop més ens desplacem a la capital del maresme, Mataró, amb la intenció de plantar el primer castell de gamma extra de la temporada, la torre de 9 amb folre i manilles. El 2011, però, hi ha una pressió afegida, ja que és l'última oportunitat de l'equip tècnic del David Miret d'aconseguir descarregar aquest castell en aquesta plaça, perquè en els darrers tres anys no ha estat possible.

El ritual és el de sempre. En arribar a la plaça de Santa Anna, degustem unes salsitxes per encarar la diada amb les màximes garanties. Entre frankfurts, bratswurts i malaguenyes, vaig saludant uns quants verds mataronins, que no són pocs! Des de l'arribada del mític Joan Fradera (allà on siguis, una abraçada, amic), hem incorporat un quants castellers d'aquestes contrades a la colla, alguns amb més dedicació que d'altres, però tots amb el cor verd.

Arriba l'hora. Després de descarregar el 3 de 9 amb folre en la primera ronda, afrontem el repte de la torre de 9 amb folre i manilles. La colla local els Capgrossos de Mataró fa uns minuts que l'han intentada, però l'han hagut de desmuntar. Aquest fet treu un xic de pressió al nostre intent i

Trobareu més informació:
www.castellersdevilafranca.cat

afrontem el castell amb la confiança de la feina ben feta a l'assaig.

Aquest any sí, per fi la torre és nostra i la descarreguem amb solvència. L'eufòria que es desferma a la pinya verda fa intuir que som davant d'un moment clau de la temporada. A partir d'aquí, tot serà més fàcil. Tot seguit, els Capgrossos de Mataró aconsegueixen carregar la torre de 9, per segon cop en la seva història i per primer cop davant de la seva afició.

En tercera ronda, descarreguem el 4 de 9 amb folre. D'aquesta manera aconseguim descarregar els tres castells a Mataró, fet que no succeïa des del 2007. És el torn del pilar, la tècnica sàviament decideix que el pilar de 8 amb folre i manilles haurà d'esperar una setmana. Així doncs, completem una magnífica diada descarregant el pilar de 7 amb folre.

En acabar l'actuació, totes les colles presents a l'actuació, Capgrossos, Castellers de Lleida i Castellers de Vilafranca, aixequen uns pilars en memòria de la castellera mataronina Marionna Galindo.

Així doncs, tornem cap a Vilafranca amb la satisfacció d'haver assolit uns grans castells en una plaça amiga, on hem actuat ininterrompudament des de l'any 1996 o, el que és el mateix, durant setze temporades seguides.

Fotos: Raquel Tarrés/CdV

Després de la pluja sempre surt el sol

Arnau Cobo

30 de juliol

Festa Major de Vilanova i la Geltrú, plaça de la Vila, Vilanova i la Geltrú

3d9f, td9fm, 4d9f i Pd8fm

Junt amb els Bordegassos de Vilanova i la Colla Jove dels Xiquets de Tarragona

Diuen que, després de la pluja, sempre acaba sortint el sol. Molts, però, no ho creïem així quan, a mitja tarda del dissabte 30 de juliol de 2011, ens dirigíem cap a Vilanova i la Geltrú.

Una setmana abans havíem aconseguit trencar el malefici de Les Santes i, per fi, havíem descarregat la torre de 9, el primer gamma extra de la temporada, a Mataró. I aquell dissabte ens tocava plantar-nos a Vilanova per prémer encara més l'accelerador, afegir-hi el pilar de 8 i així firmar la que, fins al moment, havia de ser la millor actuació de la temporada.

Però res de tot això semblava possible quan els autocars de la colla topaven amb autèntics rius d'aigua que baixaven pels carrers de Vilafranca. Ni quan els membres del «comando lagarto de Sant Boi» anàvem venent a poc a poc els revolts de les costes del Garraf, sense ni tan sols poder distingir a l'horitzó on acabava el mar i on començava el cel. Tot era aigua. L'únic que sí que quedava clar era que, efectivament, estem tots plegats del tot malalts pels castells de manera que, malgrat el diluvi universal, continuàvem avançant cap a Vilanova, obstinats.

En arribar, no és que allò fos el "barri marítim de Vilafranca", és que directament semblava que el mar s'ho hagués empassat tot, barri o no. Però tant se val, som gent de paraula i si se'ns havia convocat a les 7 de la tarda a la plaça, a tres quarts ja hi érem. Amb il·lusió.

Amb il·lusió... i què collons, amb esperança. Que per alguna cosa vestim de verd, no fotem. I la persistència és el nostre fort, i allà vam persistir, aguantant el xàfec (aquesta vegada, literalment) fins que els déus de la castellística, per fi, ens van escoltar. El temporal es va convertir en plugim, el plugim en quatre gotes, les quatre gotes en quatre clarianes, i les quatre clarianes en un cel net que fins i tot va aconseguir treure de casa el públic vilanoví, que ja es pensava que aquell dia no veuria ni un sol castell.

Foto: Raquel Tarés/CDV

L'actuació, doncs, començava mitja hora més tard del previst, però sense ni una sola rebaixa en les pretensions, i menys encara quan la plaça, mica en mica, s'anava omplint del tot. De sortida, com ja era habitual, el 3 de 9. Fem que semblí fàcil, però només nosaltres sabem tot el que costa cada un d'ells (dels molts que fem cada any) i això ens ha de fer valorar-los encara molt més. Perquè, creieu-me: el temps acaba posant tothom al seu lloc i el tres ens acabarà fent justícia finalment.

Segona ronda, torre de 9. La segona de l'any, la segona en una sola setmana, millorant la primera en qualitat i en execució... però no era moment d'endormiscar-nos entre els llores de l'èxit. La tercera ronda s'acostava i l'encaràvem en forma de 4 de 9, un dels millors que havíem fet fins llavors. Ràpid, serè, tranquil. La millor manera de no abaixar el ritme i, alhora, agafar aire i mantenir la tensió per atacar, en ronda de pilars i ja de nit, l'anhelat pilar de 8.

En el que dúiem de temporada havíem descarregat ja en sis ocasions el pilar de 7 i, després d'un primer peu desmuntat però amb tota la confiança i convicció absolutament intactes, les gralles començaren a sonar. El peu i el folre van mantenir-se en tot moment impassibles i compactats, oferint a les manilles una plataforma i unes condicions immillorables per poder donar resposta en tot moment als possibles desajusts en l'estructura central del pilar que, aquell vespre, no van ser més que els lògics i esperables d'un primer intent.

Ras i curt. Controlat en tot moment, l'enxaneta feia l'aleta i poc després es descarregava el pilar de 8 de manera contundent, el primer descarregat mai abans del mes d'agost i que recordava als vilanovins que hi ha colles que val la pena convidar perquè sempre responem a les expectatives, i es concretava així el que llavors era la millor actuació de la temporada i el que anunciava la marxa imperial verda que havia de venir a continuació, per totes les places del país i part de l'estranger... l'Índia s'acostava.

I, certament, després de la pluja sempre acaba sortint el sol.

Foto: Yoko Ono

Foto: Yoko Ono

Foto: Ramon Saumell

Foto: Raquel Tarrés/CdV

Una torre de nou amb figuereta davant de Cal Figarot

Jordi Simó

13 d'agost

XXVII Aniversari de Cal Figarot,
carrer del General Prim, Vilafranca
del Penedès

3d9f, td9fm, 4d9f i Pd8fm (c)

Junt amb els Castellers de la Vila
de Gràcia i els Nois de la Torre

Que l'alcalde de la Bisbal no ens volgués el 15 d'agost va provocar d'entrada dues coses: la primera és que l'afició, acostumada a veure un quants castells de nou pisos aquell dia, es quedés gairebé sense veure'n; la segona és que la gran quantitat de gent que hi havia al centre de Vilafranca el dissabte 13 d'agost a la tarda va poder gaudir d'una vetllada molt festiva, amb aires de festa major, i d'una gran diada castellerà.

La xafogosa tarda començava amb una cercavila pels carrers del centre amb la presència dels Falcons i de balls emblemàtics com els Pastorets, els Bastoners, el Drac i l'última aparició de la rèplica de l'Àliga. Finalitzada la cercavila s'iniciava la diada castellerà a la porta de Cal Figarot, on les colles que ens acompanyaven, Nois de la Torre i Castellers de la Vila de Gràcia, ens van oferir un ampli repertori de castells

Trobareu més informació:
www.castellersdevilafranca.cat

de la gamma alta de set i fins a un 4 de 8 descarregat, en el cas dels barcelonins.

Nosaltres vam començar amb un 3 de 9 amb manilles, un pèl lent ja que l'Ivan, el petit aixecador, feia tot just el seu segon castell de nou, però descarregat sense cap problema. A la segona ronda, una de les millors torres de 9 amb folre i manilles dels últims anys, una torre descarregada que va deixar embadalit el públic assistent, amb figuereta de la Marta a sisens inclosa: espectacular! A la tercera, ja fosc, un preciós 4 de 9 amb folre, que un cop més va ser descarregat amb molta solvència i que va donar pas a la ronda de pilars, en què ens esperava la cirereta que arrodoniria la gran jornada: un pilar de 8 sota la lluna plena, que "només" va ser carregat però que ens va oferir una estampa inigualable de Cal Figarot en el dia de l'aniversari.

Deixeu-me que us digui que si per a

algú aquell dia va ser especial, i aquella diada va ser com una festa major particular, va ser per a mi. A causa del delicat estat de salut que he patit durant l'últim mig any, i en concret aquells dies, no vaig poder ser a la vila per la Festa Major. En canvi, vaig poder viure la meua primera diada des d'un balcó, i creieu-me si us dic que va ser, com a mínim, molt diferent!

I, per acabar, m'agradaria que tots i totes sabéssiu que, quan es va desfer el peu de la torre de 9 i us va girar cap al balcó cridant el meu nom, sens dubte va ser el moment més intens i més emocionant de la meua vida. Aquella demostració d'afecte espontània i col·lectiva em va fer sentir tan immensament feliç que no trobo paraules per explicar-ho ni agrair-ho. Que gran és quan una colla demostra que no només sap fer castells, i que gran formar-ne part! Visca la colla més gran! Visca els Castellers de Vilafranca!

Foto: Fèlix Miró

Foto: Fèlix Miró

Foto: Fèlix Miró

Els govindes catalans

21 d'agost

Illa Elephanta, Nhava Sheva, Navi Mumbai

5d7, 4d8a i 2Pd5

Porta de l'Índia, Wadala, Mumbai

3d8 i 2Pd5

22 d'agost

Thane - Janmaashtami, Manpada,

Thane West

3d8 i Td8f

Thane - Janmaashtami, Manpada,

Thane West

3d9f, 4d8a, Td8f i 2Pd5

Fotos: Raquel Tarrés/Cdv

Trobareu més informació:
www.castellersdevilafranca.cat

Tripleta vilafranquina al Catllar

27 d'agost

Festa Major del Catllar, plaça de la Vila, El Catllar

Pd4, 3d9f, 4d9f, 4d8a i Pd7f

Junt amb la Colla Jove dels Xiquets de Tarragona i la Colla Vella dels Xiquets de Valls

De l'Arboç al Naranjito

Jaume «Falconer»

28 d'agost

Festa Major de L'Arboç, carrer Major, L'Arboç

Pd4, 4d9f, Td9fm, 3d9f, Pd7f

Junt amb els Minyons de L'Arboç, la Colla Vella dels Xiquets de Valls i la Colla Jove Xiquets de Valls

Acabàvem de tornar de l'Índia i encaràvem una marató de castells, cinc dies non-stop, passant pel Catllar, l'Arboç i els tres dies més esperats de l'any, i és que Sant Fèlix i la Festa Major eren a tocar.

Després d'una temporada sense actuar a l'Arboç, hi tornàvem amb ganes, ens trobàvem per primer cop enguany a plaça amb les dues colles vallenques després de no haver pogut anar a actuar a la Bisbal. Seguïem rodant les estructures de cara a Sant Fèlix i teníem l'al·licient de dur-hi un castell de gamma extra, la torre emmanillada.

Vam obrir plaça amb el 3 de 9 amb folre, un tres que presentava un peu i un folre molt semblant al que havien de ser el folre i les manilles del 3 de 10. El castell es va mostrar parat sense mostrar dificultats. Malgrat el canvi d'hàbits d'assaig que comportava el viatge a l'Índia, continuàvem en plena forma encarant la Festa Major amb el millor estat de forma possible.

En segona ronda venia el plat fort de la jornada: s'encajava la torre de 9 amb folre i manilles. Un gamma extra que ens havia de donar encara més confiança a nosaltres mateixos. No era la primera del 2011, ja n'havíem fet tres prèviament: a Mataró, a Vilanova i a l'aniversari del Figarot, on ens vam permetre el luxe de fer-hi la figuereta. Poc a poc es muntava el peu de la torre, es col·locaven els portacrosses, s'alineaven les rengles... Paral·lelament buscàvem la resta dels companys del folre, ja hi érem tots. La meua referència sempre és el Carbonell i, just abans de pujar, la frase de l'Èric que sempre ve cap a nosaltres abans de totes les torres: -Bé, ja sabeu que potser he de canviar peu. Per mi això ja és sinònim que tot està tranquil i en ordre. El peu ja s'havia tancat i pujava el nucli del folre, després terços i seguidament la resta del folre

Foto: Felix Miró

Trobareu més informació:
www.castellersdevilafranca.cat

i les manilles. Amb l'entrada de quints la torre va barquejar i hi va haver algun canvi de peu. Va ser una torre d'aquestes mogudetes a folre, això sí, disfrutada en tot moment.

En tercera ronda hi portàvem el 4 de 9 amb folre, aquest pensant en el 4 de 9 amb l'agulla (castell que havia de ser el de sortida per Sant Fèlix), descarregat també sense problemes. I per acabar el pilar de 7 folrat.

Malgrat que va ser una molt bona actuació, no la recordava pas, m'ha costat fer l'article... El que em quedarà gravat d'aquell 28 d'agost va ser el meu primer "opar del Naranjito, sopar que va servir tant per celebrar els castells com per donar inici al que seria una gran Festa Major.

Així que, després del pregó, uns quants ens trobàvem a Cal Figarot per iniciar una cercavila amb els diables, els trabucaires, el ball de bastons, el capgròs...i, no cal dir-ho, tancava la cercavila: el Naranjito.

Si recordo tant aquest dia en part és perquè al Cristian, a la Xuflí, a la Montserrat i a mi ens van anomenar administradors del sopar del Naranjito de l'any 2012. Esperem saber-ho fer bé. Així que ja ho sabeu: el 2012, que no hi falti ningú!

Foto: Raquel Tarrés/CcV

Foto: Raquel Tarrés/CcV

Foto: Fèlix Miró

ENVETATS TIPUS PINXO,
TAVERNER I PALETA

ENVETATS PER A BALLS POPULARS

c/ DOS DE MAIG, 5 BIS
(CARRER DE L'ELECTRA)
08720 VILAFRANCA DEL Penedès

ESTEVE

PRÉSSEC D'ORDAL

productors de:

préssec, cirera, tomacó, calçots i verdures del temps

VENDA DIRECTA Del productor al consumidor

93 897 01 31 - 619 141 903 - 696 119 291

c/ Nou, 9 - Cantallops - 08793 Avinyonet del Penedès

germans-estevé@hotmail.com i

ferreteria
ABADIA S.A.

Carrer Hermenegild Clascar, 10, 12 i 14
08720 Vilafranca del Penedès (Barcelona)
Tel. 93 890 16 44 · Fax 93 817 09 95
info@ferreteriabadia.com

FERRETERIA
JARDINERIA
MATERIAL INDUSTRIAL
GRIFERIA
SERRALLERIA
BRICOLATGE
ESTUFES
MENATGE
CRISTALLERIA
LLISTA DE NOCES
PARAMENT DE LA LLAR
MOBLES RÚSTICS
CAMPING
MATERIAL ELÈCTRIC
DROGUERIA

APARCAMENT GRATUÏT

Trobareu més informació:
www.castellersdevilafranca.cat

Tripleta per encetar la festa

29 d'agost

Festa Major, vigília de Sant Fèlix, plaça de la Vila, Vilafranca del Penedès

Td8f i 5d7 a la cercavila, Pd4, 4d9f, 4d8a, 3d9f i Pd7f

Junt amb els Xicots de Vilafranca

Foto: Raquel Tarrés/CaV

Foto: Fèlix Miró

Foto: Fèlix Miró

Foto: Raquel Tarrés/CaV

Reptes fora de l'abast de cap altra colla

Pere Regull Riba

Foto: Felix Miró

Trobareu més informació:
www.castellersdevilafranca.cat

30 d'agost

Festa Major, diada de Sant Fèlix, plaça de la Vila, Vilafranca del Penedès

Pd4, 4d9fa, iTd9f, Td9fm, i3d10fm, 3d9f i Pd8fm

Junt amb els Minyons de Terrassa, la Colla Vella dels Xiquets de Valls i la Colla Joves Xiquets de Valls

Una altra vegada Sant Fèlix es presentava com la diada de les diades, en què els Castellers de Vilafranca es plantejaven reptes absolutament fora de l'abast de cap altra colla. Vaja, que el castell més petit que es plantejava de fer era el 4 de 9 amb l'agulla, castell que cap colla s'havia atrevit a portar a plaça el 2011... i així va començar l'actuació dels verds.

El cert és que, una vegada assentat el quatre, el castell es va carregar i descarregar amb una seguretat que va fer esclatar la plaça mentre es descarregava el pilar. Fantàstic començament!

En segona ronda els Castellers de Vilafranca abordaven el castell més difícil que s'ha fet en tota la història: la torre de 9 amb folre. Carregada tan sols una vegada per ells/nosaltres mateixos fa ja uns anys, la torre de 8 neta descarregada el darrer Tot Sants i els bons assajos fets feien pensar que hi havia possibilitats reals d'afrontar la torre amb garanties. El cert, però, és que la torre no va arribar tan lluny com segur que es mereixia la colla, i es va trencar a la primera rebregada entrant els dosos.

Davant d'aquest entrebanc, qualsevol altra colla hauria rebaixat el plantejament, però si alguna cosa ha caracteritzat els Castellers de Vilafranca al llarg de la seva història és el caràcter èpic i la valentia davant les adversitats. Així que, després de la caiguda de la torre, per agafar confiança, la colla "tan sols" es va atrevir... amb la torre de 9, aquesta vegada amb folre i manilles. Aquesta es va descarregar amb solvència i va acabar de donar oxigen a la colla per tirar ni més ni menys que el 3 de 10!

El castell va tirar amunt i la veritat és que, des del primer moment, es va veure que costaria molt que l'estructura del peu aguantés un folre i unes manilles potser excessivament pesats, i, a sobre, el castell. El cert és que el tres va caure quan s'intentava desmuntar després d'uns dubtes gairebé lògics de l'enxaneta davant la poca consistència del castell. Des de dalt, on per raons de feina em veig obligat a seguir la Diada de Sant Fèlix els darrers anys, es veia un folre i unes manilles massa pesats, difícils de dominar i aguantar...

La colla, malgrat la caiguda, encara va gosar tancar la ronda de castells tirant el 3 de 9 amb folre, i la veritat és que fou una demostració que l'estructura del tres estava perfectament assajada.

Després, malgrat el cansament i masegament dels castellers provocats tant pels castells fets com pels intentats, els verds encara van tenir el coratge de descarregar un fantàstic pilar de 8 amb folre i manilles. Podríem dir que va ser un bon Sant Fèlix, que va culminar en la Diada de Tots Sants que es viuria al cap de dos mesos...però això és ja una altra història.

Foto: Fèlix Miró

Foto: Raquel Tarrés/CdV

Foto: Felix Miro

Col·labora amb els

**PROMOCIÓ
SOCIS**

-50% Dte.

***en impressions de gran format**

***a partir de 100x70cm.**

t'agradaria un mural amb la foto dels teus records
o d'algun castell emblemàtic de la colla o del que tu vulguis

Pellisa Ràfols ho fa possible (en diversos materials).

paper Brillant - paper Póster - paper Empaperar - vinil Glaçat
vinil Autoadhesiu - lona PVC - tela Llenç - etc..

93 817 04 26 - info@pellisarafoles.com - www.pellisarafoles.com

cuines innovadores

**projectes
interiors**

**projectes
extérieurs**

**banys
de disseny**

SILESTONE
by COSENTINO

NEOLITH
with the size

NATURAMIA®
LEVANTINA

TECHLAM®
by LEVANTINA

Av. Vilafranca, 7 · Pol. Ind. Sant Pere Molanta
08720 VILAFRANCA DEL PENEDÈS
Tel. 93 818 04 60
www.marbresmaso.com

Foto: Felix Miró

31 d'agost

Festa Major, diada de Sant Ramon, plaça de la Vila, Vilafranca del Penedès

3d9f, Td8, id 4d9fa, 4d9fa i Pd8fm

Junt amb els Xicots de Vilafranca

Molts castellers el dia 31 d'agost ens vam despertar amb una estranya sensació. Havíem fracassat el dia abans? Havíem perdut contra nosaltres mateixos? Ens havíem sobrevalorat en pretendre objectius com la torre de 9 amb folre o el 3 de 10? Des del vespre del dia abans corria la veu que intentaríem la torre de 8 sense folre. Era un rumor que s'escampava com escampa les fulles el vent de la tardor. Havia arribat a tothom.

El dia va començar tranquil, més aviat mandrós per a la majoria de la colla. Ben entrat el matí, mentre tots els balls anaven desfilant per l'empostissat, es van començar a veure castellers per la vila. Uns anaven amunt, a veure els balls; altres avall, que en tornaven, i alguns més seien en terrasses fent un esmorzar de mig matí, o gairebé de migdia. No es feien prediccions de l'estratègia, ni es discutia sobre quins castells havíem de tirar, ni s'opinava sobre l'ordre més

Foto: Raquel Tarés/CDV

Sant Ramon ens reconeix la feina

Maria Vall

adequat d'organitzar l'actuació. Només es feien comentaris de la torre neta.

Algú, però – i per sort – havia planejat l'actuació. Encertadament, es va començar pel castell preferit: el 3 de 9. Es descartava així intentar fer justícia amb l'imbatible 3 de 10, que, de moment, havia deixat de ser objectiu. El setzè de la temporada – igual que els 15 anteriors – no va decebre; va calmar l'ambient i ens va fer acabar de treure la son de les orelles.

Però la batalla just acabava de començar. Igual que el dia anterior, jugàvem contra nosaltres mateixos; només amb l'autoconfiança i entrenament. La tensió era màxima. Per Sant Fèlix havíem patinat amb la torre de 9 amb folre. Amb la de 8 sense folre comprovaríem si havia estat a causa de mancances tècniques o bé si havia estat un signe de l'evident complexitat i fragilitat de l'estructura en si.

Mentre les gralles sonaven, va tornar a sorgir aquella sensació dins de molts castellers. Silenci sepulcral, malgrat l'estrident so del Toc de castells. Només un rebombori interior, "in crescendo" al compàs de la torre, que no podia ser res més que el soroll del cor frenètic a punt de fer saltar l'escut de la camisa pels aires...

I quan es va coronar, el crit. Aquell crit retingut, que sembla que fa estona que ha començat quan t'adones que hi és. Aquell que et fa creure que no hi ha hagut silenci. Aquell que va creixent durant tota la baixada, i que culmina amb la celebració quan els integrants de la major part del tronc ja són baix, quan els castellers del tronc que encara queden es poden permetre el luxe de felicitar els seus companys (fins i tot a plantofades) i quan la pinya pot començar a saltar i anar desfent-se. És difícil dir quan va acabar aquest moment, oi?

Ja més serens, quan vam saber que intentaríem el 4 de 9 amb agulla, ens vam adonar de l'estratègia que havíem estat seguint. Havíem invertit la diada del dia anterior (quatre amb agulla, torre, tres) adaptant-la a objectius més prudents.

Havíem demostrat que els propòsits del dia anterior no ens són impossibles. La feina i les ganes hi són. Va quedar clar que som capaços d'allò i de més, i que la patinada del dia anterior no havia estat més que l'evidència de la dificultat. Alhora, ens va ser recompensada la feina feta en la torre. En els castells de gamma extra el difícil no és arribar-hi, sinó mantenir-s'hi.

Per acabar, el pilar de 8 amb folre i manilles. Potser el més sofert dels castells que havíem fet. Com que era l'estructura més fràgil i l'última, va notar el pes del cansament acumulat.

Quan els integrants van arribar a baix, exhausts, es va donar per finalitzat l'intensiu casteller més bèstia de la història: en poc menys de dues setmanes havíem actuat a l'Índia (amb tot el que va comportar, des del punt de vista casteller i del no casteller), al Catllar, a l'Arboç i als tres dies de la Festa Major. Sense oblidar els assajos entremig i les processons!

Només a plaça havíem fet cinc construccions de vuit, tres pilars de set, nou tresos i quatuor de nou, i set gammes extres: tot descarregat. Sens dubte, ens mereixíem una setmaneta de vacances. Havíem de descansar per afrontar l'últim tram de temporada. No ens destremparia el fet que no hi hagués Concurs, aniríem a totes. Com cada any, havíem d'aconseguir fer la millor temporada de la història. Hi ha gent que diu que fem castells perquè cauen, però jo crec que ens aixequem perquè sabem que podem aconseguir-los.

Foto: Fèlix Miró

Foto: Raquel Marrés/CdV

Foto: Felix Miro

GRILL TOT VESTIR BRODATS COMPLEMENTS

- ✓ Tot tipus de roba per a balls de Festa Major
- ✓ **Roba castellera: camises, pantalons, faixes i mocadors**
- ✓ Brodat d'escuts i logos
- ✓ Roba escolar

c/ Consellers, 17 · Tel. i fax 93 892 20 33
08720 VILAFRANCA DEL PENEDÈS
brodatgrill@gmail.com

AP

ACTUAL PROJECTS

T/F 93.817.40.47

Germanor, 26
08720 Vilafranca del Penedès (Barcelona)
tvilamajo@actualprojects.com

Estudi d'arquitectura i enginyeria tècnica

Obra nova i de rehabilitació

Locals comercials

Projectes obra i activitats

Projectes elèctrics

Cèdules d'habitabilitat

Reformes integrals

Imatge corporativa

**Descomptes
especials per a
castellers,
socis i
familiars**

 93 819 91 10

Odontologia conservadora · Odontologia preventiva · Implants
Cirurgia maxil·lofacial · Cirurgia oral · Endodòncia · Periodòncia · Odontopediatria
Ortodòncia · Estètica dental · Pròtesis · Emblanquiment · Sedació conscient

Vilafranca del Penedès Gral. Prim, 9 local C Tel. 93 819 91 10 www.salutdental.com

Teletransportació a Tarragona

Laia Colomé i Nin

18 de setembre
Festa Major de Tarragona, plaça de la Font, Tarragona
Pd4, 3d9f, 4d9f, Td8 i Pd7f
Junt amb els Xiquets de Tarragona, la Colla Jove dels Xiquets de Tarragona i la Colla Vella dels Xiquets de Valls

Uns minuts d'un cantó a l'altre del llit fins que em decideixo a sortir. Miro l'hora: quarts de dotze. Encara em sento estranya quan em llevo en aquesta habitació que de moment no m'he fet meva. Avui hi ha castells, la colla torna a la càrrega després de Festa Major i aquesta serà la primera d'un bon grapat d'actuacions que em perdré fins a arribar a Tots Sants. És la diada del primer diumenge de festes de Santa Tecla, però jo no sóc a Tarragona. Avui viuré la meva primera diada diferent, a distància, ja que molts quilòmetres em separen de la plaça de la Font. Per sort el 3alacarta dóna la diada en directe. Ordinador engegat i domàs de la colla a l'habitació, tot és a punt. Sé que durant la setmana -setmana de retorn als assaigs- s'ha treballat fort i l'objectiu d'avui és la torre de 8, la nostra torre de 8. Segueixo la diada per Internet, comentant la jugada amb la meva germana, que és a l'altra banda de l'oceà. Una curiosa sensació em corre per les venes quan veig tots els meus companys a la plaça i jo no sóc allà, com si fos la narradora omnipresent d'una novel·la, que els veu sense que ells se n'adonin i pugui explicar tot el que va passant. L'actuació segueix el seu curs, primer el 3 de 9 amb folre, després el 4 de 9 amb folre. El quatre porta canvis al tronc de cara a l'actuació de Reus, on es vol intentar el 4 de 9. Això pinta molt bé! És el moment de la torre i, de cop i volta, m'adono de la magnitud del que estem a punt d'assolir. Per un instant em teletransporto a la plaça: puc percebre el silenci majestuós, els nervis, la plaça atenta, com els segons i els minuts s'allarguen en el temps. De cop ja tenim els quarts col·locats i el Lluís pregunta al Tonet com ho veu. "Amunt!". Les quintes comencen a enfilar-se i sonen les gralles, és moment de màxima concentració. Dosos i cassoleta col·locats. Sense tenir temps ni per respirar, la Mariona travessa i es carrega la torre. Comença la descarregada i la plaça esclata. Aplaudiments, crits, abraçades i cànctics, res sobra en

Foto: Raquel Tarrés/CDV

Trobareu més informació:
www.castellersdevilafranca.cat

la celebració d'aquest castell. Hem descarregat la torre de 8 per tercera vegada a la història i aquesta vegada fora de Vilafranca! Hi penso: només fa dues setmanes i mitja la vam fer per Sant Ramon a la més típica i no fa ni un any es creia que mai es veuria descarregada. Però l'ambició d'una gran colla, l'autosuperació, el voler anar més enllà, ser el teu propi rival, l'exigència, el compromís, la unitat i, sobretot, el treball assaig rere assaig, tot plegat fa que res sigui impossible. I ara és quan recordo com va sorgir el lema per a la campanya del Tots Sants 2010 "No descartis res", i la veritat, no ho vam fer i vam entrar a la història castellera. Seguim sense descartar res!

Aixeco la vista de l'ordinador i veig, altra vegada, la meua nova habitació. Per uns minuts m'havia sentit envoltada de gent a Tarragona, però és hora de continuar descobrint aquesta vida diferent a Bèlgica. Us diré la veritat: quan vaig decidir marxar d'Erasmus el primer que se'm va passar pel cap va ser que havia de deixar la colla per uns mesos. L'experiència s'ho val, i tant que s'ho val!, però no negaré que en alguns moments voldria ser allà. Les noves eines de la xarxa em permeten seguir la colla, els assaigs, què es prepara; però les sensacions que et corren per la sang sota d'un castell només es poden viure allà, allà sota, en silenci i concentració.

Foto: Raquel Tarrés/CdV

Foto: Fèlix Miró

Foto: Raquel Tarrés/CdV

Menorca

8 de setembre

Av. del Doctor Llanso, Es Mercadal

2Pd4, 4d8, Td7, 3d8, 5d7 i Vd5

Vial de l'Arenal, Son Parc

3d7, Td6 i 2Pd4

9 de setembre

Ajuntament de Maó, Maó

Pd5, 3d7n, 4d7a, 5d7 i Pd4

Port de Maó, Maó

3d8, 4d8, Td7, 4d7a i Vd5

10 de setembre

Carrer de Cal Obispo, Ciutadella

5d7, 3d8, 4d8, Td7, 4d7a i Vd5

Foto: Raquel Tarrés/CdV

Aniversari R. Bosch

24 de setembre

Instal·lacions de l'empresa R. Bosch, La Gornal

5d7, 4d7a, 4d8, 3d7, Pd5 i 4Pd4

Bellprat

30 d'octubre

II Trobada de Castellers, Bellprat

3d6, 4d6a, Td6 i 2Pd4

Junt amb la Colla Joves dels Xiquets de Valls i les Castellers de Sants

Foto: Raquel Tarrés/CdV

Guiris i robots

La millor Mercè de la història

Juli Selma

25 de setembre

Diada de la Mercè, Festa Major de Barcelona, plaça de Sant Jaume, Barcelona

Pd4, 4d9f, (i)3d9fa, 3d9fa, Td9fm i Pd8fm

Junt amb els Castellers de Barcelona i els Minyons de Terrassa

L'actuació que vam fer el 2011 a la plaça de Sant Jaume quedarà en el record dels aficionats barcelonins i del món casteller com la millor que s'hagi vist mai al cap i casal: tres castells de gamma extra descarregats i una exhibició d'esforç i compromís d'aquest peu, amb majúscules, del qual tant s'enorgulleix la colla.

Les actuacions dels darrers anys a la plaça de Sant Jaume barcelonina s'han caracteritzat per una afluència massiva d'espectadors que l'omplen de gom a gom. Aquest cop no va ser menys i, per primer cop, les autoritats van haver de tancar tots els accessos a la plaça perquè el recinte ja no podia acollir més gent. És ben curiós, com ja s'ha dit altres vegades, la gran varietat de procedències que ens trobem en aquesta plaça. Desenes de guiris de qualsevol lloc del planeta, enlluernats per l'atracció del món casteller, s'ofereixen a col·laborar gaudint dels castells molt més del que no ens imaginàvem.

El 2011 el contingent de guiris es va veure acompanyat d'una colla de "robots" amb camises verdes. Aquest és el qualificatiu que van rebre els més esforçats del nostre peu, per part de castellers de colles rivals en els fòrums de discussió castellera quan comentaven la nostra actuació: "no entenc com poden aguantar tants peus de castells grossos en una sola actuació... allà sota, hi deuen posar robots!...".

No els falta raó perquè, després d'entrar el pilar de 4 caminant (que aquest cop va costar d'avançar perquè la plaça ja estava a reben-tar), vam descarregar el 4 de 9 amb folre sense gaire complicacions, i, tot seguit, vam abordar l'assalt al 3 de 9 amb l'agulla, castell

Foto: Felix Miro

que mai s'havia fet fora de Vilafranca i que només havíem descarregat nosaltres per Sant Ramon 2009 i Tots Sants 2010. El tres es va mostrar molt sòlid i, quan semblava que ja estava tot fet, el pilar es va trencar pels pisos superiors.

La Tècnica no va dubtar i va tornar a ordenar un nou assalt sobre aquest castellàs. Aquest cop, amb la canalla encara molt més confiada després de veure la solidesa de l'intent anterior, va anar encara millor i el tres amb l'agulla es descarregava per tercer cop a la història i primera vegada fora de Vilafranca.

Però els robots no en tenien prou i van demanar més canya, que es traduiria en un peu desmuntat de torre de 9 amb folre i manilles, i seguidament una altra torre de 9 convencional, la sisena de l'any, totes elles descarregades... I, per si no n'hi havia prou, vam acabar l'actuació descarregant el pilar de 8 amb folre i manilles, el quart del 2011 (més un de carregat).

En resum: cinc peus de castell de gamma extra i un peu de castell de 9 per confirmar el bon estat de forma dels nostres "robots", als quals el món casteller ja fa anys que reconeix i admira com es mereixen.

Foto: Fèlix Miró

Foto: Fèlix Miró

Foto: Raquel Tarrés/CdV

4 de 9 net al Mercadal

Joan Benet Gordo

Fotos: Felix Miró

1 d'octubre
10a Diada del Mercadal, plaça del
Mercadal, Reus
3d9f, 4d9 c, Td8f i 2 Pd5
Junt amb els Xiquets de Reus,
els Minyons de Terrassa, la Co-
lla Joves dels Xiquets de Valls
i la Colla Vella dels Xiquets de
Valls

D'entrada cal dir que la tria dels convidats a la desena Diada del Mercadal era, si més no, discutible. En les primeres edicions de la Diada el criteri fou de convidar les millors colles del món casteller. Amb els anys, el panorama ha canviat i s'han incorporat colles a l'elit castellera que superen en nivell algunes de les convidades. Suposo que per motius pressupostaris no és possible convidar més colles, però crec que seria convenient de reconsiderar quines colles s'hi conviden i fer-ho d'acord amb els mèrits i no amb la tradició.

Un altra consideració a fer és la de la implicació de les colles que hi participen. Mentre que n'hi ha que tradicionalment hi van a fer una actuació de nivell, a l'alçada de les expectatives que generen, d'altres sembla que hi van a fer els castells només per quedar bé, just per cobrar i marxar. Farien bé els organitzadors de la Diada de valorar també aquest aspecte si volen que el Mercadal es consolidi com una actuació biennal de referència.

Els Castellers de Vilafranca es van erigir, una vegada més, en els triomfadors de la Diada, ja que van ser els únics a presentar, i carregar, un castell de gamma extra, el 4 de 9 sense folre. El fet que no el poguessin

Trobareu més informació:
www.castellersdevilafranca.cat

Placa a la Bisbal

8 d'octubre

Descoberta de la placa del 5d8a, plaça Dr. Robert, La Bisbal del Penedès
4d8, 3d9f, 5d8 i Vd5

completar va condicionar la continuació de l'actuació i va obligar a rebaixar les expectatives que portaven. A més del castell esmentat, van descarregar el 3 de 9 amb folre i la torre de 8 folrada, i van acabar l'actuació amb dos pilar de 5. Cal valorar com cal el compromís dels verds quan actuen a Reus. Com a exemple, cal recordar que a la Diada del 1995 van descarregar el seu primer pilar de 7 amb folre; a la del 1999, hi van fer torre de 9 amb folre i manilles, 3 de 9 amb folre, 4 de 9 amb folre i pilar de 8 amb folre i manilles, i a la del 2009, hi van descarregar el primer 5 de 8 amb agulla.

Cal esmentar finalment que la diada va transcórrer amb ordre i rapidesa, malgrat les caigudes, i va tenir una notable assistència de públic, fet que desmenteix allò que Reus és una plaça freda i sense públic. Quan es presenta un bon cartell i l'horari és l'adequat al lloc i dia, la gent respon. Només cal veure alguna de les fotos de la Diada per observar-ho. És més, alguna colla puntera ja voldria tenir en les seves actuacions la gentada que hi havia al Mercadal l'1 d'octubre passat.

Fotos: Arxiu CdV

Reflexions després de l'actuació del Mercadal

Ignasi de Sangenís

Veient casos de tants éssers humans anònims que dia rere dia es mantenen fermes en el propòsit de ser més bones persones, millors professionals, ciutadans més responsables i millors castellers, hom constata que el veritable "poder" neix del "voler" i no rau en les aparences, l'ostentació ni la superficialitat, i que no és cap qüestió de simple força física, enginy, riquesa ni intel·ligència.

Hi ha quelcom més important que té a veure amb la "força interior". El veritable "poder" sorgeix del més profund de l'ànima de l'ésser humà. És la força que ens ajuda a afrontar els reptes, alçar-nos de terra després d'haver caigut una i mil vegades, lluitar per una causa justa o necessària, no perdre mai l'esperança, perseverar, fer una lectura constructiva de tot el que ens succeeix, saber que allò que anomenem "jo" és en realitat un "nosaltres" i actuar en conseqüència; celebrar i agrair cada moment de la vida, posar al mal temps bona cara, treballar amb el cor a la mà per un futur millor per a tothom, avançar sense por, lliurar-se a cadascun dels reptes de la vida amb coratge, responsabilitat, humilitat i confiança.

Els que diuen que una cosa és impossible no haurien de molestar ni interrompre els que ho estan fent. Com deia Vincent van Gogh: "Què seria de la vida si no tinguéssim el valor d'inventar coses noves?"

Tripleta a Figueres

Trobareu més informació:
www.castellersdevilafranca.cat

9 d'octubre

Aniversari dels Castellers de Figueres,
plaça de l'Ajuntament, Figueres

Pd4, 4d9f, 3d9f, 5d8 i Pd7f

Junt amb els Castellers de Figueres
i els Castellers de Barcelona

De romeria a Montserrat

16 d'octubre

Romeria de Montserrat, plaça del
Monestir, Montserrat

4d8a, 5d8, Td8f i Pd7f

Junt amb els Castellers d'Esparreguera,
els Moixiganguers d'Igualada i els
Xicots de Vilafranca

Fotos: Felix Miró

UN DIA

INOBLIDABLE

CASAMENTS
ACTES D'EMPRESA
CELEBRACIONS FAMILIARS

Informació: Cal Soler: Tèl. 938 922 929 · www.calsoler.com

promocions · regals d'empresa
roba laboral · tèxtil publicitari
trofeus · plaques
productes vins i caves
taller propi

www.pdmgifts.net · pdm@pdmgifts.net

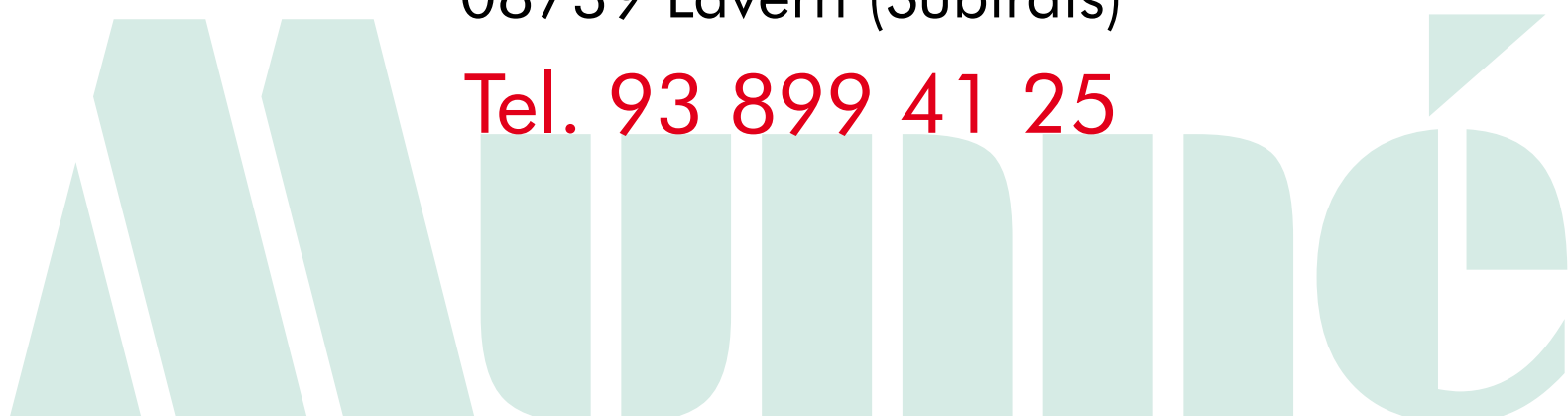
Av. Tarragona, 58, 1a planta
Tel. 93 890 21 93 · Fax 93 817 12 03
08720 Vilafranca del Penedès · Barcelona

Construccions F. **Munné** S.A.
LAVERN - Subirats (Alt Penedès)

Av. Zona Esportiva, 1-3
08739 Lavern (Subirats)

Tel. 93 899 41 25

Simfonia sitgetana

Xavier Escribà i Vivó

22 d'octubre

Diada de la Colla Jove dels Castellers de Sitges, plaça del Cap de la Vila, Sitges

Pd4, 3d9f, 5d9f c, Td8f i Pd7f

Junt amb la Colla Jove dels Castellers de Sitges i els Castellers de Sants

Les últimes temporades, la diada de Sitges ha esdevingut l'avantmatx de la diada de Tots Sants i el darrer banc de proves abans de l'última diada de la temporada. No establiré aquí similis esportius, tan adients al món casteller, sinó que vull utilitzar terminologia musical. Tot i no tenir-ne coneixements, ho faré d'oïda.

Sitges, per als Castellers de Vilafranca, és en part l'assaig general amb públic en què el director d'orquestra, enlairat i davant el faristol, diu quin és el músic que encara desafina. També ha servit moltes vegades per interpretar alguna simfonia de gran dificultat que no s'ha pogut tocar durant la temporada per algun motiu i que, a la vegada, tampoc entra en el programa de l'actuació estel·lar de Tots Sants, si no és que es perd la partitura inicial.

És obvi que qui porta la batuta és el nostre cap de colla, però, a la plaça del Cap de la Vila, sempre havíem rebut els consells d'un director d'orquestra de veritat, en Joan Anton Martí (per tots conegut com a Janio Martí), que el 2011 no ens va poder escoltar des del seu balcó perquè ens havia deixat el 9 d'octubre, als 71 anys. El Janio havia nascut a Vilafranca el 1940 i, tot i que era sitgetà d'adopció, feia bandera del seu lloc de naixement, de l'estima per Vilafranca i els seus castellers, i la Medalla de la Vila n'és el reconeixement. Us puc dir que amb el Janio i la seva família ens uneix un fort vincle i llargues converses castelleres al bar que porta el seu nom, al mateix Cap de la Vila, el Janio's bar, que dirigeix el seu fill, Jordi, un altre gran afeccionat i seguidor nostre, igual com el seu germà, Pinyu. Us aconsello que hi passeu a fer-hi una copa, envoltats de bona música i de fotografies dels grans castells que hem fet a Sitges. El 2011, el nostre "repertori" a Sitges va començar, igual com les altres colles, amb un pilar de dol

Foto: Felix Mito

Trobareu més informació:
www.castellersdevilafranca.cat

en homenatge seu. Descansa en pau Janio, continuarem tocant corals de Bach! (no em refereixo al nostre sotscaip de colla, sinó al seu admirat compositor). I en homenatge a ell continuo fent el símil musical.

Després de la introducció, la primera peça va ser un 3 de 9 amb folre, però interpretat per les manilles en lloc del folre, i el folre a terra al lloc de la pinya, prova evident de l'apoteòsic 3 de 10 amb folre i manilles que vam posar en solfa per Tos Sants. La prova, tot i que vàlida, va desafinar en algun moment, i els solistes del tronc, que des de l'actuació de Figueres no l'interpretaven, van comprovar com la resta de d'instruments evolucionaven i que a ells els feia falta una mica més d'assaig.

En segona ronda, el nostre director, David Miret, va voler oferir a l'agraït i entès públic sitgetà, que tant ens esperona, estima i motiva per anar-hi any rere any a fer castells (encara que amb entrades a preus populars i els sons estridents d'algun borinot local), una peça musical que només és a l'abast dels grans auditoris i es toca per a orelles privilegiades: el 5 de 9 amb folre. Tot i el 5 de 8 de la setmana anterior de prova, el 5 de 9 amb folre és una altra dimensió. És una partitura de gamma extra que l'únic inconvenient que tenia per no ser inclosa en el programa inicial de Tots Sants era la magnitud del programa estratosfèric que el nostre virtuós director volia oferir a l'auditori de la més castelleria. I és que la filharmònica vilafranquina volia actuar a casa amb tots els deures de gamma extra fets, i només tocar per al propi divertiment, sense haver d'aprovar assignatures pendents. La feina a Sitges amb el cinc va quedar a mitges perquè l'encaix de segons i terços va traslladar notes dissonants cap als pisos superiors, que, tot i ser els millors solistes del país, no van poder rectificar, i el castell va quedar en carregat.

En tercera ronda, el director va escollir la torre de 8 amb folre, però feta "sui generis", que vol dir que incloïa "arranjaments" a la partitura original: el folre el componia el de la torre de 9 amb folre, i al tronc és treia un pis de la torre de 9 pisos. Per tant, era un assaig general de castells superiors. No va sonar malament, però no va aportar conclusions ni valoracions sobre un castell que és el sùmmum de la filigrana castelleria, i que per Tots Sants vam poder "escoltar" per segona vegada a la història.

Per finalitzar el concert, els solistes del pilar van "interpretar" el de 7 amb folre, i, amb els instruments desats, el director, amb veu alta i clara, deixava ben clar que l'orquestra encara desafinava i que faltava més assaig.

Foto: Raquel Tarrés/CdV

Fotos: Fèlix Miró

Pensa diferent

Francesc Bou Pijoan

1 de novembre

Diada de Tots Sants, plaça de la Vila, Vilafranca del Penedès

Pd4, i 3d10fm, 3d10fm (c), Td9f (c), 5d9f i Pd6 (c)

Junt amb els Xiquets de Tarragona, els Castellers de Sants i els Capgrossos de Mataró

Ja hem fet sis intents consecutius i fa cinc anys que no hem pogut ni carregar el castell de deu. Després de l'últim intent de Sant Fèlix, en què la pinya s'obre i castellers i aficionats prenen mal, ja pocs se'l creuen. «L'hem d'aparcar», «l'hem de deixar reposar» eren frases de consens. Des de la Tècnica però es pensa diferent i s'assenyala el 3 de 10 amb folre i manilles com a objectiu prioritari de cara a Tots Sants. Es repensa el castell de baix a dalt, es rebaixa pes al folre i s'aconsegueix el suport de més de tres-cents incondicionals verds per formar el nucli dur del peu. Aquesta és la clau. Torna la il·lusió i s'aconsegueix, després d'uns anys, que posar sisens a l'assaig no sigui un drama a galeres.

Arriba Tots Sants, la nostra diada. Una diada no tradicional, sense 200 anys d'història al darrere però que, amb 25 anys d'història, se situa en la tercera actuació en què s'han vist més castells de gamma extra, només per darrere de Sant Fèlix i el Concurs de Castells. Durant les setmanes anteriors s'ha aconseguit crear un clima de gran diada. El multitudinari esmorzar i foto de la colla així ho corroboren. S'uneixen a nosaltres jugadors de rugbi, de futbol, remers, moixigangers,... vinguts d'arreu per aconseguir els deu pisos.

3 de 10. L'encarem de sortida i, tot i presentar un peu, folre i manilles sòlids, es trenca entrant dosos. Ja hi tornem a ser, quan a baix el tenim bé, peta per dalt... Instants després, dins l'Ajuntament, l'enxaneta que més castells de gamma extra ha fet demana amb llàgrimes als ulls poder fer l'aleta al castell de deu. Som tossuts, i tots, des de la més petita de la colla volem descarregar el 3 de 10. El carreguem. Braços amunt damunt la pinya celebrant-lo, però cares que ho diuen tot. La decepció dels

Foto: Raquel Tarés/CDV

Trobareu més informació:
www.castellersdevilafranca.cat

més bregats contrasta amb l'eufòria dels més de dos-cents joves castellers entrats a la colla últimament i que encara no havien sentit les gralles tocar l'aleta en un castell de deu.

Seguint el programa establert, en tercera ronda ens enfrontem al castell més difícil: la torre de 9 amb folre, un castell només aconseguit per Sant Fèlix del 2005, que categoritzar-lo de gamma extra em sembla insultant. Les tres torres de 8 descarregades de forma consecutiva, també mal agrupades al poti-poti de la gamma extra, i el treball metòdic d'assaig que ens ha portat a perdre el compte de torres de 7 netes, avalen l'escomesa. Però l'intent de l'últim Sant Fèlix ens fa estar en estat de màxima alerta davant un castell complicadíssim. Abans d'intentar-la, però, hem d'esperar trenta eterns minuts que pari la pluja i, quan apareix la primera clariana, la tirem amunt. La torre puja remenada i a l'entrada de cassoleta es veu a terra, però una passada excepcional sumada a un tronc que manté l'equilibri en posició forçada fan tocar a la colla per segon cop el límit dels castells.

Arribats en aquest punt i havent aconseguit els dos millors castells, amb gent de tronc, pinya, folre i manilles tocats després de les tres caigudes, l'opció més lògica era optar per acabar la festa en pau fent algun castell de tràmit. Però sona el crit de 5 de 9! Pensem diferent, i ben diferent, quan encarem a les quatre tocases de la tarda un castell que només quinze dies abans ens havia quedat per carregar a Sitges i que és el castellà que ha justificat tota la temporada al Camp de Tarragona. Costa lligar-lo i ens xiulen per baixar-lo per segon cop. A la tercera va amunt i aconseguim descarregar el desè del nostre compte particular. Es desferma l'eufòria a la pinya.

Pensar diferent, fins a la màxima expressió, és voler acabar una gran actuació amb un gran pilar. Les baixes ens feien descartar el de 8 i poder així atacar la millor actuació de la història. Però sí que carreguem el de 6, amb el segon, terç i quarta que el van descarregar l'any passat a Olot.

Aquesta diada ens serveix per continuar avançant. Ja hem fet un pas més per aconseguir dominar els límits dels castells. Segur que després d'aquest Tots Sants som més a prop de descarregar el nostre 3 de 10. Amb el canvi de mentalitat i la solidesa del peu, folre i manilles de Tots Sants, segur que a la trentena anirà la vençuda! I més a prop també de la mai prou valorada torre de 9 amb folre. Si, tal com va anar, la vam carregar, segur que, si l'agafem com el 2005, serà nostra ben aviat.

Foto: Santi Rius

Esport i cultura

Jaume Bosch
Alcalde de Sant Boi

El dia 1 de novembre a Vilafranca l'esport i la cultura es van donar la mà. Els Castellers de Vilafranca i la UE Santboiana van unir les seves forces per fer els millors castells. Una diada de Tots Sants històrica: el 3 de 10, la torre de 9 amb folre, el 5 de 9 i el pilar de 6, tot un recital de castells.

I a la plaça més castellera, dos colors fent pinya: el verd de Vilafranca i el blau de Sant Boi, talment com si les vinyes i el riu es donessin la mà, dues tradicions: l'art més que centenari de fer castells i l'esport del rugbi, de la mà d'un club que enguany ha fet noranta anys.

Castellers cepats i joves, hereus d'una cultura i una tradició, i joves jugadors de rugbi vinguts dels quatre punts de l'horitzó: Nova Zelanda, l'Argentina, Xile, Anglaterra... i arre-lats, juntament amb els santboians, amb el noble esport que defineix la personalitat de Sant Boi. Un gran dia per compartir uns valors, els del món casteller, que molt bé es poden aplicar també al rugbi: força, valor, equilibri i seny. Tots quatre posats a la plaça per aixecar ben amunt els castells.

I la plaça va vibrar i la gent va vibrar, i plegats vam viure moments màgics, amb l'aleta dels més menuts i amb l'esforç titànic d'un miler de castellers, d'esportistes i de ciutadans anònims. Un esperit i una actitud que en temps de crisi caldria tenir presents, juntament amb l'esforç, la tenacitat, la constància, el sacrifici, el treball en equip i sobretot la fe en la construcció d'un projecte col·lectiu que ens identifica i ens fa forts.

El dia 1 de novembre, a Vilafranca, vam veure tot un exemple de com construir el país. Sant Boi i Vilafranca, però també Mataró, Sants i Tarragona, les altres colles participants, i els mil orígens presents a la plaça, els mil colors de les cares dels castellers i de les seves camises... tot un mosaic de cultura, de vida, de comunitat.

Foto: Fèlix Miró

Fotos: Raquel Tarrés/CdV

INSTAL·LACIONS

Electricitat
Aigua – Gas
Domòtica
Calefacció
Aire Condicionat
Aparells a pressió
Manteniment comunitats

ENGINYERIA

Projectes
Legalitzacions
Direcció d'obres
Sistemes intel·ligents
Automatització

SERVEIS ENERGÈTICS

Auditories energètiques
Energia solar i biomassa
Assessorament en estalvi energètic
Contractació elèctrica
Tramitació subvencions
Finançament en mesures estalvi energètic

Visita la nostra pàgina web o vine a les nostres oficines i:
informa't del que et pots estalviar en serveis i energia.

[Http://www.instatec.net](http://www.instatec.net)

2011, un any fabulós

La temporada que van dur a terme els Castellers de Vilafranca el 2011 és la millor feta mai per cap colla en tota la història dels castells.

L'Hereu Batllet

Semblava que en la temporada 2010 els Castellers de Vilafranca havien tocat sotre, i que durant el 2011, en tractar-se d'un any sense Concurs, difícilment podrien superar els registres aconseguits l'any anterior. Res més lluny de la realitat. Els cronistes i aficionats castellers es van haver d'esforçar una vegada més per trobar nous adjectius i definicions per descriure el que van aconseguir fer els verds i superar la sensació de *déjà vu* que els envaïa. I és que durant el 2011 els vilafranquins van fer els millors castells, van completar les millors actuacions i van aconseguir globalment la millor temporada de la història.

De les divuit principals construccions que es van veure a les places castelleres en el 2011, les que van de la torre de 8 amb folre a la torre de 9 amb folre, la colla de Vilafranca en va liderar catorze: pilar de 7 amb folre, 7 de 8 -juntament amb la Colla Jove Xiquets de Tarragona-, 4 de 8 amb l'agulla, 4 de 9 amb folre, 3 de 9 amb folre, torre de 9 amb folre i manilles, pilar de 8 amb folre i manilles, 5 de 9 amb folre, 4 de 9 amb folre i l'agulla, 3 de 9 amb folre i l'agulla, 4 de 9, torre de 8, 3 de 10 amb folre i manilles i torre de 9 amb folre. Només en quatre de les divuit construccions els verds no van aconseguir el millor registre: el 5 de 8 i el 9 de 8 (amb tres enxanetes) que va liderar la Colla Vella dels Xiquets de Valls, i la torre de 8 amb folre i el 3 de 8 amb l'agulla que van liderar els Minyons de Terrassa.

La colla de Cal Figarot és la que va aconseguir més castells de dificultat, un total de 96 (88 de descarregats i 8 de carregats), molt lluny dels registres de la segona colla, els Minyons, que en van fer 59 (51 de descarregats i 8 de carregats) i de la tercera, la Vella, que en va fer 46 (37 de descarregats i 9 de carregats). Si ens centrem en els castells de gamma extra, els verds en van ser els clars dominadors ja que van fer l'aleta a vint-i-una d'aquestes construccions: sis torres de 9 amb folre i manilles, cinc pilars de 8 amb folre i manilles -un d'ells carregat-, dos 5 de 9 amb folre -un d'ells carregat-, dos 4 de 9 amb folre i l'agulla, un 3 de 9 amb folre i l'agulla, un 4 de 9 -carregat-, dues torres de 8, un 3 de 10 amb folre i manilles -carregat- i una torre de 9 amb folre -carregada-. Els malves en van aconseguir quatre: tres torres de 9 amb folre i manilles -una d'elles carregada- i un pilar de 8 amb folre i manilles -carregat-. Finalment, els rosats van descarregar un 5 de 9 amb folre, i la colla Joves dels Xiquets de Tarragona i els Capgrossos de Mataró van carregar un 5 de 9 amb folre i una torre de 9 amb folre i manilles, respectivament.

Pel que fa a les actuacions, els Castellers de Vilafranca van firmar les sis millors de la temporada. La primera va ser la de Tots Sants -la cinquena millor diada de la història-, i la segona va ser la de Sant Ramon -la setena de la història-. La setena millor actuació de l'any va ser la dels Minyons per

Foto: Raquel Tarrés/CIV

la seva Festa Major i la vuitena la de la Vella per Santa Úrsula.

Si ens fixem en els millors castells que es van bastir a les places durant el 2011, els set primers van ser realitzats pels Castellers: la torre de 9 amb folre carregada, la torre de 8, el 3 de 10 amb folre i manilles carregat, el 4 de 9 carregat, el 3 de 9 amb folre i l'agulla, el 4 de 9 amb folre i l'agulla i el 5 de 9 amb folre. La Vella també es va anotar el setè millor castell amb el 5 de 9 amb folre.

En resum, el 2011 va ser un any d'èxit dels Castellers de Vilafranca i amb nombrosos rècords: la millor temporada de tota la història -tant comptant les deu millors actuacions com comptant tots els castells a partir de la torre de 8 amb folre-; segona torre de 9 amb folre carregada de la història i setè 3 de 10 amb folre i manilles carregat per la colla per Tots Sants -no s'aconseguia des de la diada de Sant Fèlix del 2005-; cinquena millor diada de la història per Tots Sants i setena millor diada de la història per

Sant Ramon -dues diades del 2011 entren al «top 10», com en els anys 2006 i 2010-; rècord de setze castells de gamma extra descarregats -superant els tretze del 2000 i 2010-; primera vegada a la història que una colla aconsegueix els nou castells de gamma extra que s'han vist fins ara -de la torre de 9 amb folre i manilles a la torre de 9 amb folre-; rècord de sis gammes extres diferents descarregats en una temporada -repetint la marca del 2010-; rècord històric de dues torres de 8 descarregades; rècord de 3 de 9 amb folre en una temporada -vint de descarregats i un de carregat-; primer 7 de 8 de la història fet per Fires de Maig; millor actuació feta mai a la Selva; millor actuació feta mai a Berga -primers castells de nou a Berga i tripleta més matinera-; millor actuació feta mai a Esparreguera; millor actuació feta mai a Vilanova i la Geltrú -dos castells de gamma extra i primer pilar de 8 amb folre i manilles-; millor actuació feta mai a la diada de Cal Figarot -dos castells amb manilles-; millor actuació feta mai a la

plaça de la Font de Tarragona -primera torre de 8 descarregada fora de Vilafranca-; millor actuació feta mai a Figueres -dos castells de nou-; 3 de 9 amb folre més matiner de la colla el 15 de maig per Fires; millor actuació feta mai fora dels Països Catalans a l'Índia -amb el 3 de 9 amb folre com a castell més destacat-; millors actuacions fetes mai als Països Baixos i a Menorca -amb el 3 de 8 com a castell més destacat-...

Tots aquests castells, actuacions i viatges internacionals, sumats a la repercussió del premi Català de l'Any al cap de Colla i esdeveniments com els de la inauguració de la nova Masia del Barça, entre d'altres, van contribuir a situar els Castellers de Vilafranca en la primera línia mediàtica al nostre país.

El 2011 ja és història, es podrà superar una temporada com aquesta? No serà fàcil, però amb l'esperit d'autosuperació, innovació i cerca de l'excel·lència que han mostrat sempre els verds, ben segur que sí. Amb ells no es pot descartar mai res!

Dades de l'1 de gener al 31 de desembre de 2011. Font: Pep Ribes

Les millors colles del 2011

	Td8f	Pd7f	7d8	5d8	4d8a	3d8a	4d9f	3d9f	9d8	Td9fm	Pd8fm	5d9f	4d9fa	3d9fa	4d9	Td8	3d10fm	Td9f	TOTAL	PUNTS
	12d	13d	1d	6d	8d + 2c	1d	11d	20d + 1c		6d	4d + 1c	1d + 1c	2d	1d	1c	2d	1c	1c	88d + 8c	
CV	12	13	1	6	10	1	11	21	0	6	5	2	2	1	1	2	1	1	96	81.554
	17d	4d + 2c		6d	3d + 1c	3d	2d + 1c	14d + 2c		2d + 1c	1c								51d + 8c	
MT	17	6	0	6	4	3	3	16	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	59	36.672
	6d + 1c	2c		14d	2d + 2c		2d + 2c	11d + 1c	1d + 1c			1d							37d + 9c	
VXV	7	2	0	14	4	0	4	12	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	46	30.064
	2d		1d	12d + 2c	2d + 2c		5d	6d + 3c				1c							28d + 8c	
JXT	2	0	1	14	4	0	5	9	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	36	23.701
	8d						5d	4d		1c									17d + 1c	
CM	8	0	0	0	0	0	5	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	18	11.341
	1d			6d			2d	4d											13d	
XT	1	0	0	6	0	0	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	8.655
	7d + 1c			1d + 1c			1d + 2c	2c											9d + 6c	
JXV	8	0	0	2	0	0	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	7.642

Es comptabilitzen tots els castells de gamma alta de vuit, de nou i de gamma extra realitzats per cada colla aquest any.

Es consideren castells descarregats els que no han sofert el despenjament de cap castell.

S'utilitza la taula de puntuacions del Concurs de Castells de Tarragona 2010.

El 7 de 8 es puntua amb 540 punts, per sobre del pilar de 7 amb folre i per sota del 5 de 8.

El 9 de 8 de la Colla Vella dels Xiquets de Valls és amb tres enxanetes.

■ Castellers de Vilafranca ■ Minyons de Terrassa ■ Colla Vella dels Xiquets de Valls ■ Colla Jove Xiquets de Tarragona ■ Capgrossos de Mataró ■ Xiquets de Tarragona ■ Colla Joves Xiquets de Valls

Construccions que han liderat les millors colles el 2011

COLLA	CONSTRUCCIONS	TOTAL
Castellers de Vilafranca	Pd7f, 7d8, 4d8a, 4d9f, 3d9f, Td9fm, Pd8fm, 5d9f, 4d9fa, 3d9fa, 4d9, Td8, 3d10fm, Td9f	14
Vella dels Xiquets de Valls	5d8, 9d8	2
Minyons de Terrassa	Td8f, 3d8a	2
Jove Xiquets de Tarragona	7d8	1
Capgrossos de Mataró		0
Xiquets de Tarragona		0
Joves Xiquets de Valls		0

Les millors actuacions del 2011

	ACTUACIÓ	COLLA	DIADA	DATA	POBLACIÓ	PUNTS
1	3d10fm (c), Td9f (c), 5d9f, Pd6 (c)	Castellers de Vilafranca	Tots Sants	1 de novembre	Vilafranca del Penedès	7.067
2	3d9f, Td8, 4d9fa, Pd8fm	Castellers de Vilafranca	Sant Ramon	31 d'agost	Vilafranca del Penedès	6.622
3	4d9fa, Td9fm, 3d9f, Pd8fm	Castellers de Vilafranca	Sant Fèlix	30 d'agost	Vilafranca del Penedès	5.269
4	4d9f, 3d9fa, Td9fm, Pd8fm	Castellers de Vilafranca	La Mercè	25 de setembre	Barcelona	5.234
5	3d9f, 4d9f, Td8, Pd7f	Castellers de Vilafranca	Santa Tecla	18 de setembre	Tarragona	4.574
6	3d9f, Td9fm, 4d9f, Pd8fm	Castellers de Vilafranca	Festa Major	30 de juliol	Vilanova i la Geltrú	4.152
7	4d9f, Td9fm, 3d9f, Pd8fm (c)	Minyons de Terrassa	Festa Major	3 de juliol	Terrassa	3.922
8	3d9f, 5d9f, 4d9f, Pd6	Vella dels Xiquets de Valls	Santa Úrsula	23 d'octubre	Valls	3.679
9	3d9f, 4d9 (c), Td8f, Pd5	Castellers de Vilafranca	Mercadal	1 d'octubre	Reus	3.333
10	3d9f, Td9fm, 4d9f, Pd7f	Castellers de Vilafranca	Les Santes	24 de juliol	Mataró	3.221
11	4d9f, Td9fm, 3d9f, Pd7f	Castellers de Vilafranca	Festa Major	28 d'agost	L'Arboç	3.221

Els millors castells del 2011

	CASTELL	COLLA	DIADA	DATA	POBLACIÓ	PUNTS
1	Torre de nou amb folre (c)	Castellers de Vilafranca	Tots Sants	1 de novembre	Vilafranca del Penedès	3.391
2	Torre de vuit	Castellers de Vilafranca	Sant Ramon	31 d'agost	Vilafranca del Penedès	2.529
2	Torre de vuit	Castellers de Vilafranca	Santa Tecla	18 de setembre	Tarragona	2.529
3	Tres de deu amb folre i manilles (c)	Castellers de Vilafranca	Tots Sants	1 de novembre	Vilafranca del Penedès	2.208
4	Quatre de nou (c)	Castellers de Vilafranca	Mercadal	1 d'octubre	Reus	2.007
5	Tres de nou amb folre i l'agulla	Castellers de Vilafranca	La Mercè	25 de setembre	Barcelona	1.914
6	Quatre de nou amb folre i l'agulla	Castellers de Vilafranca	Sant Fèlix	30 d'agost	Vilafranca del Penedès	1.882
6	Quatre de nou amb folre i l'agulla	Castellers de Vilafranca	Sant Ramon	31 d'agost	Vilafranca del Penedès	1.882
7	Cinc de nou amb folre	Vella dels Xiquets de Valls	Santa Úrsula	23 d'octubre	Valls	1.882
7	Cinc de nou amb folre	Castellers de Vilafranca	Tots Sants	1 de novembre	Vilafranca del Penedès	1.882

Castells de gamma extra descarregats el 2011

	COLLA	Td9fm	Pd8fm	5d9f	4d9fa	3d9fa	Td8	TOTAL	%
1	Castellers de Vilafranca	6	4	1	2	1	2	16	84,2%
2	Minyons de Terrassa	2	0	0	0	0	0	2	10,5%
3	Vella dels Xiquets de Valls	0	0	1	0	0	0	1	5,3%
4	Jove Xiquets de Tarragona	0	0	0	0	0	0	0	0,0%
5	Capgrossos de Mataró	0	0	0	0	0	0	0	0,0%
6	Joves Xiquets de Valls	0	0	0	0	0	0	0	0,0%
	TOTAL	8	4	2	2	1	2	19	100%

Castells de gamma extra descarregats per cada colla

	COLLA	Td9fm	Pd8fm	5d9f	4d9fa	3d9fa	4d9	Td8	3d10fm	TOTAL	%
1	Castellers de Vilafranca	54	38	10	26	3	0	3	0	134	66,7%
2	Minyons de Terrassa	26	2	10	0	0	3	0	2	43	21,4%
3	Vella dels Xiquets de Valls	5	5	7	2	0	0	0	0	19	9,4%
4	Joves Xiquets de Valls	1	0	2	0	0	1	0	0	4	2,0%
5	Capgrossos de Mataró	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0,5%
6	Jove Xiquets de Tarragona	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0%
	TOTAL	87	45	29	28	3	4	3	2	201	100%

El Pep Guardiola i el David Miret, en l'acte d'inauguració de la nova Masia del FC Barcelona.
Foto: Arxiu CdV

David Miret, el Guardiola dels castells

Johan van Groen

Més enllà dels èxits aconseguits pels dos en els darrers quatre anys les coincidències entre l'un i l'altre són nombroses

Diuen que les comparacions són odioses, però n'hi ha algunes que no ho són en absolut, ans al contrari. Si repassem el perfil vital i la trajectòria de l'exentrenador del FC Barcelona, Pep Guardiola, amb la de l'excap de Colla dels Castellers de Vilafranca, David Miret, ens sorprendrem de la quantitat de similituds i coincidències que hi trobarem. A continuació en passem a enumerar unes quantes.

Els dos tenen pràcticament la mateixa edat, el David és només set mesos més gran que el Pep. Les dues són persones «de la casa», que s'han format de ben petits com a casteller i com a futbolista, i per tant la seva identificació amb la institució i els colors és absoluta (dels verds i culer de tota la vida). Els dos han estat alumnes avantatjats dels seus mestres, en Pep del Cruyff i en David del Melilla, i han fet encara més gran i coneguda la seva obra. Tant entre els membres i seguidors dels Castellers com del Barça hi havia un gran consens que tard o d'hora els dos liderarien la seva colla i el seu equip (que estava escrit, vaja).

Tant Guardiola com Miret van començar el seu projecte l'any 2008, a l'edat de 37 anys, i després del seu mandat de quatre anys han aconseguit completar el període més exitós de les seves respectives institucions. Als èxits esportius i castellers se'ls ha de sumar el reconeixement i suport popular que ha obtingut el Barça i els Castellers de Vilafranca tant a Catalunya com a fora. Si el Barça amb Guardiola ha aconseguit guanyar un munt de competicions, trofeus i distincions (tant col·lectives com individuals) el mateix es pot dir dels Castellers amb Miret.

Però el que més ha definit l'èxit del Pep i del David no han estat només els trofeus sinó l'estil amb el que s'han aconseguit. En cadascun dels seus àmbits, els dos han apostat per la innovació, per l'espectacle, pel compromís, per la feina ben feta, pel treball en equip, per l'autosuperació, pel sacrifici, per la joventut, per ser solidari i generós, per no donar-se mai per vençut (ni al camp, ni a la plaça)...

En l'aspecte individual, tant Miret com Guardiola també comparteixen un munt de valors i qualitats: capacitat de lideratge, gran comunicador, bon gestor de grup, capacitat de treball, intel·ligència, passió, experiència, humilitat, paciència, saber motivar, transmetre il·lusió... Els dos són esponges de tot el que els envolta i ho traslladen al dia a dia del futbol i dels castells.

També cal destacar l'estima i el compromís envers el seu país que han mantingut sempre tots dos, i que en Pep Guardiola va rebre el premi Català de l'Any del 2009 i que en David Miret el va succeir en rebre el premi Català de l'any del 2010.

Finalment, convé recordar que tant el David com el Pep, en el dia del seu comiat, van proclamar (cadascú amb les seves paraules) que ells no se n'anaven per sempre i que continuaven al servei de la seva colla i del seu club, com a casteller i barcelonista de base, per tot el que fos necessari.

Ben segur que en el futur dues personalitats com el David i el Pep seguiran aportant moltes coses pel bé dels Castellers de Vilafranca i del FC Barcelona.

Quatre anys espectaculars

Les quatre temporades dels Castellers de Vilafranca amb el David Miret de cap de Colla ens han deixat uns registres difícils de superar

L'Hereu Batllet

Quan al desembre del 2007 el David Miret va ser escollit cap de Colla dels Castellers de Vilafranca, després de quatre anys amb el Lluís Esclassans al capdavant, semblava que seria molt difícil de mantenir l'altíssim nivell exhibit per la colla durant aquest temps. Doncs ha succeït el contrari: en les últimes quatre temporades, la colla no tan sols ha mantingut el gran nivell, sinó que en molts aspectes l'ha superat i ha aixecat encara més el sostre casteller.

Amb el David de cap de Colla, el Toni Bach de sotscap de Colla i el seu equip tècnic format pel Joan Badell, el Manel Ortiz, el Xavi Mayol, el Marc Izquierdo, l'Antoni Santisteban, l'Anna Riba, el Raul Tudela, el Tonet Sánchez i el Jordi Colomera, entre d'altres col·laboradors, els Castellers de Vilafranca han obtingut uns resultats espectaculars i unes fites difícils de superar. Passem a enumerar els nombrosos èxits que han protagonitzat els verds en aquest quadrienni.

Els Castellers de Vilafranca van realitzar la millor diada de Sant Fèlix en els anys 2008, 2010 i 2011; van guanyar el Concurs de Castells dels anys 2008 (4d9fa, Pd8fm, Td8 c, 4d9 c) i 2010 (4d9fa, Pd8fm c, 5d9f), sent l'actuació del 2008 la millor feta mai en un concurs, la tercera millor de la història i la primera diada on es carregaven la torre de 8 i el 4 de 9; van signar la segona millor diada de la història per Tots Sants del 2010 (4d9fa, Td8, 3d9fa, Pd8fm), en la que van aconseguir descarregar la primera torre de 8 de la història i en la que és la millor diada de la història amb tres castells i pilar descarregats; la cinquena millor diada de la història per Tots Sants del 2011 (3d10fm c, Td9f c, 5d9 f, Pd6 c), sent la segona vegada a la història que es carregava la Td9f i que s'acompanyava del 3d10 fm carregat.

En aquestes quatre temporades la colla de Cal Figarot ha aconseguit situar un total d'onze diades en la llista de les cinquanta millors diades de la història, cinc de les quals

Foto: Raquel Tarrés/càlv

entre les deu primeres i, com hem citat anteriorment, tres d'elles entre les cinc primeres millors actuacions. Pel que fa a les temporades, els verds han aconseguit situar aquestes quatre últimes temporades al capdamunt de les millors de la història: la del 2011 en el primer lloc, la del 2010 en el segon lloc, la del 2008 en el cinquè lloc i la del 2009 en l'onzena posició del rànquing de les millors temporades.

Altres fites destacades són: millor castell de la història, torre de 9 amb folre carregada (Tots Sants del 2011) igualant la feta per Sant Fèlix del 2005; primera torre de 8 descarregada de la història (Tots Sants del 2010); primer 3 de 9 amb folre i l'agulla descarregat de la història (Sant Ramon del 2009); primer 5 de 8 amb l'agulla de la història (Mercadal del 2009); primer 7 de 8 de la història (Fires del 2011); rècord de torres de 8 en una temporada (dues de descarregades el 2011); rècord de 3 de 9 amb folre i l'agulla (un descarregat el 2009, el 2010 i el 2011); rècord de 4 de 9 amb folre i l'agulla (tres de descarregats el 2010, igualant la marca del 2000 i el 2006); rècord de pilars de 8 amb folre i manilles (cinc de descarregats i un de carregat el 2010, igualant la marca del 1999); rècord de 5 de 8 amb l'agulla (un descarregat el 2009 i el 2010); rècord de 3

de 9 amb folre (vint de descarregats i un de carregat el 2011); rècord de 3 de 8 amb l'agulla (set de descarregats el 2010); rècord de 4 de 8 amb l'agulla (setze de descarregats igualant la marca del 2005).

A més de signar la millor actuació feta mai en un Concurs de Castells (2008) i per la diada de Tots Sants (2010), també es va aconseguir realitzar la millor actuació de la diada de Sant Ramon (3d9f, Td8, 4d9fa, Pd8fm, el 2011); la millor actuació de la història feta a Barcelona (4d9f, 3d9fa, Td9fm, Pd8fm, per la Mercè del 2011); a la plaça de la Font de Tarragona (3d9f, 4d9f, Td8, Pd7f, per Santa Tecla del 2011); a El Catllar (3d9f, Td9fm, 4d9f, Pd8fm, el 2010); a Vilanova i la Geltrú (3d9f, Td9fm, 4d9f, Pd8fm, el 2011); a Cal Figarot, a Vilafranca (4d9f, 3d9f, Td9fm, Pd8fm c, el 2011); la millor actuació fora dels Països Catalans a l'Índia (4d8a, 3d9f, Td8f, Pd5, el 2011); les millors actuacions fetes mai a Torredembarra, Vic, La Selva del Camp, Ribes, Badalona, Berga, Figueres, Montserrat, Calafell... entre d'altres fites realitzades en moltes altres places castelleres.

Enhorabona al David, enhorabona a tot el seu equip i enhorabona als Castellers de Vilafranca per aquests quatre anys extraordinaris.

Castells dels Castellers de Vilafranca entre el 2008 i el 2011

De l'1 de gener de 2008 al 31 de desembre de 2011

Castells de vuit i de gamma alta de vuit

	4d8	Pd6	3d8	Td8 f	Pd7 f	7d8	5d8	4d8 a	3d8 a	TOTAL
	14d	8d	8d + 2c	14d + 3c	15d + 1c		1d	16d	4d	80d + 6c
2008	14	8	10	17	16	0	1	16	4	86
	8d	8d	4d	8d	5d			8d	4d	45d
2009	8	8	4	8	5	0	0	8	4	45
	8d	7d + 1c	8d	12d	14d		3d + 1c	14d	7d	73d + 2c
2010	8	8	8	12	14	0	4	14	7	75
	11d	3d + 1c	11d	12d	13d	1d	6d	8d + 2c	1d	66d + 3c
2011	11	4	11	12	13	1	6	10	1	69
	41d	26d + 2c	31d + 2c	46d + 3c	47d + 1c	1d	10d + 1c	46d + 2c	16d	264d + 11c
TOTAL	41	28	33	49	48	1	11	48	16	275

Castells de nou i de gamma extra

	4d9 f	3d9 f	5d8 a	Td9 fm	Pd8 fm	5d9 f	4d9 fa	3d9 fa	4d9	Td8	3d10 fm	Td9f	TOTAL
	8d + 1c	11d + 2c		1d	2d + 1c		2d		2c	1c			24d + 7c
2008	9	13	0	1	3	0	2	0	2	1	0	0	31
	12d	14d + 2c	1d	4d	3c		1d + 1c	1d					33d + 6c
2009	12	16	1	4	3	0	2	1	0	0	0	0	39
	11d	20d	1d	1d + 1c	5d + 1c	2d	3d	1d		1d			45d + 2c
2010	11	20	1	2	6	2	3	1	0	1	0	0	47
	11d	20d + 1c		6d	4d + 1c	1d + 1c	2d	1d	1c	2d	1c	1c	47d + 6c
2011	11	21	0	6	5	2	2	1	1	2	1	1	53
	42d + 1c	65d + 5c	2d	12d + 1c	11d + 6c	3d + 1c	8d + 1c	3d	3c	3d + 1c	1c	1c	149d + 21c
TOTAL	43	70	2	13	17	4	9	3	3	4	1	1	170

Notes: No es comptabilitzen els nombrosos castells de vuit, de gamma alta de vuit i un 3 de 9 amb folre descarregats als assajos. Es destaca en verd l'any en què s'han fet més castells d'una determinada estructura en aquest quadrienni.

Tots Sants: 25 anys seguits de castells verds

Eloi Miralles

Primer 4 de 9 amb folre carregat per la colla 'I' de novembre de 1987. Foto: Gabi

Per la diada de Tots Sants s'han escrit moltes de les pàgines més brillants de la història de la nostra colla i de retruc, del món casteller. El 2011 ha fet 25 anys que els Castellers de Vilafranca vam instaurar aquesta data com la diada de la colla.

Cap a finals de la dècada dels 60 del segle passat, en el si de la colla dels Castellers de Vilafranca hom va començar a plantejar-se la necessitat d'ampliar el calendari casteller per equiparar les nostres opcions a les que tenien les dues agrupacions que tallaven el bacallà en aquella època: la colla Vella dels Xiquets de Valls i els Nens del Vendrell. Els vallencs disposaven de dues diades cabdals dins dels mesos més pletòrics de la temporada castellera: Sant Joan i Santa Úrsula, mentre que als vendrellencs els passava el mateix amb Santa Anna i Santa Teresa. I per si això fos poc, tant una colla com l'altra acostumaven a tenir l'opció d'anar a Vilafranca, per Sant Fèlix, si no és que declinaven la invitació o que als administradors de torn no els venia de gust de llogar-les. Per contra, els vilafranquins només podíem refiar-nos del 30 d'agost com a plat fort, perquè en aquella època les Fires de Maig no gaudien de la mateixa entitat que tenen ara en el pertocant als castells. Encara, pel que fa als Nens, cal dir que no en tenien prou amb les dates que hem anotat i, per això, es van «inventar» una festa patronal, només de la colla pròpia, per dur a terme una altra actuació rellevant, la qual tindria lloc, presumptament, durant el mes de setembre. El patró triat fou Sant Zacaries i encara a hores d'ara no sé ben bé el perquè,

La diada de Tots Sants del 1990 va veure per primera vegada com una colla descarregava dos castells de nou en una mateixa diada: apoteòsic! Fotos: J. Torner / Aixiu CdV

atès que la seva festa s'escau a primers de novembre. El 1969 era l'època del domini pilaner per part dels vendrellencs que els atorgava la preuada hegemonia castellera, refrendada amb el seu primer pilar de 6 descarregat -precisament per la festa de Sant Zacaries d'aquell any- i potenciada, encara més, amb el 3 de 8 (el segon del segle), descarregat per la Fira, un mes més tard i, sobretot, amb el pilar de 7 amb folre, descarregat només unes setmanes després, el 23 de novembre. La Vella, lluny de defugir l'envit, plantava cara carregant també, per Sant Jaume, el pilar de 6 (precisament en una exhibició igualment feta «a mida», la de la festa major del barri on un bon grapat de castellers s'havien construït les cases), coronant el 5 de 8 -pel Pilar del 1969- i descarregant també el 3 de 8, en la diada de Santa Úrsula del mateix any, quan van «ensenyar», a més, el primer folre del segle XX en un intent -no reeixit, per poc- de la torre de 8.

Buscant una data

Així les coses, els Castellers de Vilafranca ja havíem començat a treure el nas a la cerca de l'elit castellera en descarregar, aquell mateix any 1969, la primera torre de 7 -a Igualada- i carregar el 4 de 8 -a Vilafranca, el 12 d'octubre, en una altra exhibició programada a posta, després que l'intent de carro gros per la Festa Major no hagués reeixit-. L'estiu següent, en el si de la colla Rabassons, es va començar a gestar la idea, seguint l'exemple vendrellenc, de cercar una festa patronal que ens donés l'oportunitat de poder fer una altra actuació de nivell a la vila. Se'm va ocórrer que Sant Miquel podria ser un bon patró, perquè la seva festa -29 de setembre- anava bé a efectes de calendari; i si, per qualsevol causa (com, per exemple, el concurs de Tarragona) no es pogués celebrar pels volts d'aquesta data, bé que la podríem traslladar al nostre gust, quan convingués. D'altra banda, la simbologia de Sant Miquel com a «enxaneta dels campanars» també ens va anar com a anell al dit. Aleshores vam exposar les nostres dèries i propostes al cap de colla, Lluís Giménez, que hi donà el vistiplau i així, aquell 1970, vam celebrar la primera festa patronal (finalment el dia 11 d'octubre fou l'escollit, per mor que hi havia hagut concurs) amb tots els ets i uts. Hi va haver unes matinades de molta volada i, a la missa, es va repartir la primera estampa commemorativa, que fou encarregada a l'eximí Pau Boada. Dies abans, Josep Maria Santacana «Tiburon» (presentat per Joan Sol) féu el predicot de la festa; s'atorgaren els premis d'un concurs literari i periodístic impulsat pel Patronat de Castells vilafran-

El 4 de 9 amb l'agulla es va carregar per primera vegada el 1995 i es va descarregar per primera vegada just un any després. Foto: Aixiu CdV

quí, i s'editaren uns Goigs a Sant Miquel, amb lletra del vilanoví R. Vives i Sabaté i música de mossèn Josep Maideu. L'exhibició castellera, en canvi, restà molt deslluïda a causa de la pluja, però s'havia posat la primera pedra per a la continuïtat, perquè havíem «creat» una nova diada castellera que, en el futur, hauria de donar molts bons fruits. A partir d'aquell any i durant disset temporades, s'anaren succeïnt les festes patronals -en una ocasió, l'única, el 1985, coincidint, fins i tot, amb la diada de Sant Miquel-, la majoria de les quals, paradoxalment, se celebraren el mes de novembre i algunes amb actuació sota cobert, a la platea del Casal.

Tots Sants

És a partir del 1987 quan es fixarà definitivament el dia de Tots Sants com a diada de la colla. Tot i l'oposició d'alguns membres de la junta, que no veien amb bons ulls aquesta data per la seva significació religiosa i funerària, es va decidir així, segurament, emparant-nos en el fet que fins aleshores no hi havia hagut manera de trobar una data estable en el calendari i també per la raó que en aquesta jornada no hi solien haver altres actuacions importants. També hi degué contribuir el fet que era posterior a la diada vallenca de Santa Úrsula, amb la qual cosa podíem jugar amb l'avantatge que suposava saber el que havien fet les colles vallenques en la seva darrera cita principal de l'any casteller. A causa d'aquesta decisió, la diada corresponent a la festa patronal de Sant Miquel va anar perdent pistonada, mica en mica, tot i que va reviscolar amb força en el període del 1997 -quan es va descarregar per primera vegada el pilar de 8 amb folre i manilles- al 2003, amb

El 1987 es fixa definitivament el dia de Tots Sants com a diada de la colla, tot i que hi havia certa discrepància perquè era una jornada de significació religiosa i funerària.

actuacions destacades (convivint ambdues diades) i un bon repicó el 2006, mentre que en els darrers anys es pot ben dir que s'ha celebrat pràcticament en la intimitat. El cas és que, després d'aquella primera experiència del 1987, l'any següent, ningú no va veure-hi cap pega per tornar a repetir per Tots Sants. A tall anecdòtic, ve a tomb d'explicar també que, fins a aquell any, les úniques exhibicions que havíem dut a terme en aquesta data s'havien fet a Girona, on vam actuar ininterrompudament des del 1970 fins el 1977, sempre el dia 1 de novembre, excepte el 1975, quan vam fer-ho el dia 2.

34 gammes extra

Amb el pas del temps s'ha demostrat que la decisió de celebrar la diada de la colla per Tots Sants va ser un encert, atès que arriba a la seva 25a edició havent-se convertit en la tercera diada del calendari casteller que ha vist a plaça més castells de gamma extra (34), només superada per la diada de Sant Fèlix (83) i pel Concurs de Tarragona (40). Més enlloc queden la diada de Santa Úrsula, a Valls (30), la dels Minyons de Terrassa (22) i la Mercè, a Barcelona (20). Ultra això, ha estat l'escenari d'algunes de les gestes més grans dels Castellers de Vilafranca, com ara

Actuacions dels Castellers de Vilafranca a la diada de Tots Sants

Any	Actuació	Puntuació	Observacions
1987	4d9f c, td8f, 5d7, pd5	1.313	* Primer 4 de 9 amb folre carregat de la colla
1988	i 3d9f, 4d9f c	648	
1989	i td9fm, i 5d8, 3d8, td7, pd5	706	* Primer intent de torre de 9 amb folre i manilles de la història
1990	4d9f, 3d9f, td8f c, pd5	2.030	* Primer 4 de 9 amb folre descarregat de la colla * Primera actuació del segle XX amb el 3 i el 4 de 9 amb folre descarregats per una colla
1991	td8f, i 3d9f, i td9fm, i td9fm, 3d8, pd5, pd5	942	
1992	3d9f, 4d9f, i td9fm, td7, pd5, pd5	1948	
1993	td8f, i 3d9f, i td9fm, i td9fm, 3d8, 4d8 c, pd5, pd5	1097	
1994	4d9f, i td9fm, i td9fm, 3d8, pd5, pd5	1306	
1995	4d9fa c, id td9fm, i td9fm, id 3d8, pd8fm c, pd5	2.717	* Primer 4 de 9 amb folre i l'agulla carregat de la història
1996	3d9f, td9fm, 4d9fa, pd5, pd5	3.983	* Primer 4 de 9 amb folre i l'agulla descarregat de la història * Primer peu d'un castell de deu de la història (4 de 10 amb folre i manilles)
1997	5d9f, id td9fm, td9fm, i 4d9fa, id pd8fm, pd8fm c, pd5	4.089	* Primer 5 de 9 amb folre descarregat de la colla
1998	i td9fm, i 3d10fm, td8f, 3d8, 4d8, pd5, pd5	1.142	
1999	i 4d9fa, i 3d10fm, i td8, td8 c, pd8fm	3.487	* Primera torre de 8 carregada de la història
2000	i 3d10fm, td9fm, 4d9fa, i 3d10fm, pd8fm, pd5, pd5	4.437	
2001	i td9fm, td9fm, i 4d9, 3d9f, 4d9f, pd5	2.866	
2002	pd4, 4d9 c, i 3d10fm, i pd9fmp, td9fm, i pd8fm, pd5	3.276	* Primer 4 de 9 carregat de la colla * Primer intent de pilar de 9 amb folre, manilles i puntals de la història
2003	pd4, 4d9 c, id 4d9fa, id td9fm, id 4d9fa, id 3d9f, pd8fm	3.386	
2004	i td9f, id 4d9f, 4d9f, td9fm, i pd8fm, pd5	2.034	* Primer intent de torre de 9 amb folre de la colla
2005	i td9f, 4d9f, i 3d9, td8f, 3d9f, pd8fm	3.377	* Primer intent de 3 de 9 de la colla
2006	4d9fa, 5d9f, td9fm, pd8fm	6.201	* Primera actuació de la història amb quatre castells de gamma extra descarregats
2007	i 5d9f, 4d9f, td9fm, 3d9f, pd8fm	4.152	
2008	4d9 c, i 3d9f, 4d8a, td8f c, pd5	3.046	
2009	pd4, i 3d10fm, td9fm, 4d9fa c, 3d9f, pd8fm c	4.725	
2010	pd4, 4d9fa, td8, 3d9fa, pd8fm, pd4	7.704	* Primera torre de 8 sense folre descarregada de la història * Millor actuació de la història amb tots els castells descarregats
2011	pd4, i 3d10fm, 3d10 fm c, Td9f c, 5d9f, Pd6 c	7.067	

Una altra de les pàgines escrites amb lletres d'or és la de l'1 de novembre de 1999 quan els Castellers de Vilafranca van carregar per primera vegada la torre de vuit sense folre. Foto: Pau Aseñio

la del 1990, quan vam descarregar el 3 de 9 amb folre i el 4 de 9 amb folre, per primera vegada en una mateixa diada i per la mateixa colla al segle XX; o el primer 4 de 9 amb folre i l'agulla carregat, el 1995, i el mateix castell descarregat, el 1996; o la primera torre de 8 carregada, el 1999, i la descarregada, el 2010; o descarregar quatre gammes extres a les diades dels anys 2006 i 2010.

21 colles a plaça

«La plaça més casteller» ha estat, així mateix, l'escenari on algunes de les colles forasteres que ens han visitat per Tots Sants han pogut brillar amb llum pròpia. Ni més ni menys que 21 colles ens han acompanyat al llarg d'aquests 25 anys: els Minyons de Terrassa, els Capgrossos de Mataró, els Xiquets de Tarragona, els Castellers de Sants, els Bordegassos de Vilanova, els Xiquets de Reus, els Castellers de Terrassa, els Castellers de Lleida, els Castellers de Sabadell, els Sagals d'Osona, la Colla Jove dels Castellers de Sitges, els Castellers de Barcelona, els Castellers de Cornellà, els Al·lots de Llevant, els Xiquets del Serrallo, els Tirallongues de Manresa, els Vailets de Gelida, els Xiquets de la Vila d'Alcover, els Castellers de Santa Coloma, els Castellers d'Esparreguera i els Castellers de Castelldefels. Totes aquestes colles han contribuït a fer de la diada vilafranesca de l'1 de novembre una de les més importants del calendari casteller.

El 4 de 9 sense folre el van carregar per primera vegada a la diada de Tots Sants del 2002. Foto: Fèlix Miró

Colles participants a la diada de Tots Sants (1987-2011)

	Colla	Participacions	Anys
1	Castellers de Vilafranca	25	1987-2011
2	Capgrossos de Mataró	12	1998, 2000, 2002-2011
3	Castellers de Sants	8	1995, 99, 2000, 06, 07, 08, 10, 11
4	Bordegassos de Vilanova	4	1992, 1993, 1995, 1999
5	Castellers de Lleida	3	1998, 2009, 2010
6	Sagals d'Osona	3	2003, 2004, 2005
7	Xiquets de Tarragona	2	2001, 2011
8	Colla Jove de Castellers de Sitges	2	1996, 2001
9	Xiquets del Serrallo	2	1994, 1997
10	Xiquets de Reus	2	1989, 1991
11	Vailets de Gelida	2	1987, 1991
12	Castellers de Terrassa	2	1987, 1990
13	Al·lots de Llevant	1	2009
14	Castellers d'Esparreguera	1	2002
15	Tirallongues de Manresa	1	1997
16	Castellers de Sabadell	1	1996
17	Xiquets de la Vila d'Alcover	1	1994
18	Castellers de Cornellà	1	1993
19	Castellers de Barcelona	1	1992
20	Castellers de Castelldefels	1	1990
21	Minyons de Terrassa	1	1988
22	Castellers de Santa Coloma	1	1988

Foto: Lluís Mas

Oriol Rossell en el record

Quan ja s'ha acomplert el primer aniversari del trapàs del nostre fundador, Oriol Rossell i Almirall, esdevingut el 20 de febrer de 2011, ens ha semblat adient -a manera d'homenatge pòstum- de reproduir un text que va aparèixer a «El 3 de Vuit» (13-7-1984) en el qual va tenir un paper protagonista, atès que porta la seva signatura i que gira a l'entorn de la consecució del primer 3 de 8 descarregat del segle XX (d'altra banda, recomanem també la lectura de l'entrevista que li va fer Ricard Rafecas, també publicada al mateix setmanari, el 28 d'agost de 1998, a les envistes de la celebració dels 50 anys de la fundació dels Castellers de Vilafranca). Complementem aquesta remembrancha amb la publicació d'un text que li va dedicar l'amic Josep Sala, un dels primers enxanetes dels inicis de la colla, així com la referència a la placa que fou instal·lada a la façana de la casa on va néixer, per la Festa Major de l'any 2011.

Petita història del primer tres de vuit descarregat del segle XX

Dues afirmacions sense fonament

Em va sorprendre de veritat la carta apareguda al núm. 114 de «El 3 de Vuit» en què es feien dues afirmacions concretes a l'entorn del tres de vuit descarregat pels Nens del Vendrell, el 15 d'octubre del 1951, que són, al meu entendre, del tot inexactes. La primera deia textualment que els «Nens» «sí que portaven un grup d'homes de Vilafranca, però eren castellers de la colla del Vendrell», i la segona que també portaven un home, el nom del qual era Alfonso, dels Monjos, que des del 30 d'agost d'aquell any, Festa Major de Vilafranca, per un problema que va tenir amb la Muixerra, era casteller dels Nens del Vendrell. Sorpren, repeteixo, que una persona que es

diu «aficionat als castells de molts anys» pugui oferir una versió dels fets tan distinta del que en realitat succeí. Donat que en aquella època -parlo del final de la dècada dels anys 40 i començament de la dels 50- em va tocar viure de prop les relacions castelleres El Vendrell-Vilafranca, com a cap de colla dels Castellers de Vilafranca (1948-52) i també pel fet d'haver actuat en algunes oportunitats com a casteller dels Nens del Vendrell -com ho havia fet abans, així mateix, amb els de Valls- em considero persona prou capacitada per a intentar d'aclarir aquesta qüestió del tres de vuit del 51 que sembla que, amb el pas dels anys, s'ha anat deteriorant en perjudici de la veritat. Penso que encara som a temps de rectificar molts equívocs i d'esbrinar malentesos i crec en la noblesa dels castellers que

queden d'aquella època (tant vendrellencs, com vilafranquins) perquè, amb honestedat i sense apassionaments de cap mena, puguin i vulguin donar-me la raó.

Un tres de vuit «arreglat»

Per a mi no hi ha dubte que el primer tres de vuit descarregat d'aquest segle el van aconseguir els Nens del Vendrell, però també no és menys cert que ho feren amb la col·laboració de sis castellers forans, concretament cinc vilafranquins -«Polo», «Antolín», «Ramonet», «Gimenall» i «Garcelló»- tots ells pertanyents a la colla de Castellers de Vilafranca, i un dels Monjos -l'«Alfonso»- que era un dels puntals de la vallenc colla Muixerra, però amb la vinculació vilafranquina que després exposaré.

Un «pom de dalt» molt Vilafranquí

Resulta absolutament fals dir que els cinc castellers vilafranquins que he anomenat -i que constituïen gairebé tot el «pom de dalt»- «eren un grup d'homes de Vilafranca, però castellers de la colla del Vendrell». L'únic cert és que van començar a pujar amb nosaltres l'any 49 i que amb en Joan Sol havíem dirigit abans els seus primers assaigs. Tots ells són encara plens de vida per a poder-ho testimoniar. D'altra banda, només cal llegir alguns articles castellers de la premsa vilafranquina d'aquell temps per acabar de reblar el clau sobre això que he dit. Per exemple, al setmanari «Acción Católica» del 27 d'agost del 49 hi ha un article signat per Fèlix Sellarès, que el titula «La Colla de Vilafranca» i referent al pilar de cinc diu «...ha sido ya conseguido, como lo será D.m. en nuestra inmediata Fiesta Mayor levantado integramente por hombres de Vilafranca, ya que el pequeño equipo para este castillo ha sido formado ultimamente alternando en los diferentes puestos los «baixos» Via y Mallas; «segons», Rossell y Valletbò; «tercer», Soler, «quarts», Sala y Ramón y «enxanetes», Giménez, conocido dentro de la colla por Giménall, y Garcia, que lo es con el nombre de Garcelló. Registramos con orgullo el nombre de estos muchachos y en ellos rendimos homenaje de admiración y simpatía a todos los castellers vilafranqueses» (els subratllats són meus). Quinze dies després, el mateix «Acción Católica» publicava en termes semblants el treball (sense signatura) «Castellers de Vilafranca» i a les «alineacions» dels castells fets a la plaça de la Vila per la nostra colla, a més dels anomenats hi apareix també l'«Antolí». A veure si hi ha algú que pugui provar que havien pujat abans del 31 d'agost del 1949 amb els «Nens». Si no és així, la cosa està prou clara.

Una col·laboració mútua

De tots és sabut que des de la fundació de la colla de Castellers de Vilafranca -14 de setembre del 1948- uns quants castellers dels Nens del Vendrell van ajudar-nos en les sortides dels primers anys. D'això no ens n'hem amagat mai. Jo mateix vaig tenir l'honor de parlar a segons amb el «Jan» Julivert la primera torre de sis vilafranquina feta en el marc de la nostra Festa Major (el 31 d'agost del 49), com també havia parlat a Sant Cugat Segrarriques el pilar de cinc de la nostra primera sortida, amb tres vendrellencs al damunt. Quan la «canalleta» de Vilafranca va començar a despuntar els vàrem poder tornar el favor, sobretot en uns moments en què la del Vendrell havia quedat «escarmentada» degut a les caigudes del

concurs de Reus de finals del 48 i d'altres anteriors, i quan el «Jan» s'havia de refiar de l'ajut dels de Tarragona, amb els quals mantenia igualment molt bones relacions (vegeu, si us plau. «Món casteller» vol. I, pàg. 534 i vol. II, pàg. 690).

La mútua col·laboració entre vilafranquins i vendrellencs va culminar amb el magnífic tres de vuit de la Fira de Santa Teresa del 1951, objecte d'aquest treball. Per cert, una cosa que no sap gairebé ningú -i pot testimoniar-la el company Joan Sol, avui president dels Xicots de Vilafranca i també en Josep M. Santacana, «Tiburón»- és que quan ja s'estava muntant el «rotllo» d'aquest castell èpic, el Julivert, a punt de pujar-hi a segons, ens va venir a trobar tot contrariat perquè la canalla no volia pujar (per «qüestions» que no són del cas exposar ací, però sí que són fàcils d'endevinar situats en aquella època). Com deia, el «Jan» es veia impotent per a «arreglar-ho», però nosaltres ho vàrem

aconseguir; darrera la porta de l'Ajuntament del Vendrell «es va fer el miracle» i la canalla va pujar (si algú desitja algun aclariment més concret sobre aquest episodi, em plaurà molt de poder-li donar particularment tota mena d'explicacions).

La petita anècdota d'uns «bateigs»

Una altra cosa a tenir en compte és que en aquell temps ni la facilitat de desplaçament ni els mitjans de locomoció no tenien res a veure amb els d'ara; és fàcil de comprendre, doncs, que aquells menuts difícilment podien ser castellers del Vendrell... vivint a Vilafranca! Qui pot demostrar que anaven periòdicament a assajar al Vendrell? D'altra banda, afegiré que a dos d'ells, amb els noms de «Giménall» i «Garcelló», els vaig «batejar» jo mateix, mig en «serio», mig en broma, per tal de catalanitzar els seus vertaders cognoms que són, com ja hem vist,

Els components del 3 de 8 descarregat pels Nens del Vendrell en què van participar els castellers vilafranquins: un dels quintos -Leopoldo García «Polo»-, un dels dosos -«Ramonet» Giménez-, la cassola -Enrique Giménez «Gimenall»- i l'enganeta -Emiliano García «Garcelló»

Giménez i García, cognoms dels que no se'n parla al llibret «Història dels castellers Els Nens del Vendrell», de l'Emili Miró, com no hi figuren tampoc els del «Polo», «Antolín» o «Ramonet» (familiars directes dels altres dos), ni el de l'«Alfonso dels Monjos», per la senzilla raó que a la immensa majoria de vendrellencs els eren del tot desconeguts.

El segon de la «rengla»

El cas de l'Alfons Sendra -l'«Alfonso dels Monjos»- és sensiblement diferent. Com ja he dit abans era un ferm puntal de la Muixerra i casteller admirat arreu del món casteller. Dies abans de la Festa Major vilafranquina d'aquell any 51, el «Jan» va dir-me que es veia amb cor de fer el Tres de vuit, però que només li faltava un «punt»: el segon que havia de portar la «rengla». Tot seguit afegí que si pogués comptar amb l'«Alfonso» aquest castell era cosa feta, però que la tibantor amb els de Valls li impedia de dur a terme les seves intencions, ja que no es veia amb pit de demanar-los la seva col·laboració.

Doncs bé, els vilafranquins també vam poder «arreglar» aquesta altra qüestió. Feia uns mesos que, dissortadament, l'«Alfonso» havia passat per uns moments difícils, que no venen a tomb d'explicar, i a Vilafranca li vàrem donar un cop de mà per ajudar-lo a sortir del tràngol. No pas per interessos de cap mena, sinó perquè en aquest cas pesava més l'amistat personal que altra cosa. Ell restà agraït i sempre que em trobava em deia que quan els Castellers de Vilafranca ho volguéssim ell deixava la Muixerra i es feia de la nostra colla, cosa a la qual, naturalment, no vàrem accedir perquè nosaltres, llavors, no érem «colla de vuit» i consideràvem que un gran segon com ell, encara que visqués tan a la vora de Vilafranca, era millor que prestés els seus serveis a una colla superior a la nostra.

Però... -i anem a parar ara a aquella conversa sostinguda amb el Julivert- arribà el moment en que sí que li vàrem poder demanar que fos un més de nosaltres. Tot va consistir en una mena de «muntatge» preparat per tal que no se'ns veiés massa el llautó de cara als de Valls i amb vistes a la seva futura contribució al Tres de vuit vendrellenc. Quan li vaig transmetre el que havíem parlat amb el «Jan», l'«Alfonso» es mostrà de seguida disposat a col·laborar; per bé que li dolia quedar malament amb els de Valls, podien més les ganes de descarregar el tres de vuit; i encara cal considerar també el seu interès en quedar bé amb aquells que l'havien ajudat. De tota manera, vàrem convenir una solució alternativa perquè l'«em-passada» de Valls cap al Vendrell (els grans rivals d'aleshores) no es veiés tan sobtada. Es faria «passant» per Vilafranca; i així,

el dia 31 d'agost del 1951, l'«Alfonso dels Monjos» es posà la camisa dels Castellers de Vilafranca (de color rosat als primers temps) i parà a segons a la nostra plaça de la Vila un intent de torre de set que no va reeixir car, premeditadament, ja havíem quedat en desmuntar-la per tal de no esporuguir la canalla. D'aquesta manera, doncs, es pot afirmar sense dir mentida que l'«Alfonso» fou casteller de Vilafranca abans de ser-ho del Vendrell. I és més, no va fer cap sortida amb els «Nens» fins el dia de la Fira, és a dir, fins al moment de pujar al tres de vuit, al racó de costum de la plaça Vella. Encara són vius el seu germà (que viu als Monjos) i son fill (que ha fet castells amb la colla de Barcelona) per a poder corroborar tot això que dic. I arribats en aquest punt em cal preguntar-li al senyor Jaume Rossell: quin és el problema que l'«Alfonso» havia tingut amb la Muixerra? Li ho respondré fàcilment: cap ni un, com no sigui el fet d'haver-se canviat de colla per les raons exposades, però mai abans del 31 d'agost del 51.

Insistent en la col·laboració vilafranquina

A la vista de tots aquests fets, crec que tampoc no fóra cap disbarat, a la fi, afirmar que en el susdit castell senyera no foren cinc sinó sis els Castellers de Vilafranca que hi pujaren (en tot cas el que sí que és cert és que no eren de la colla dels Nens del Vendrell), tot plegat una mitja dotzena castellera que representava, torno a insistir, gairebé tot el «pom de dalt», a més del segon que portava la «rengla». Si després d'haver explicat tota aquesta història, algú encara pensa que la col·laboració vilafranquina al tres de vuit vendrellenc del 1951 no fou prou important com perquè sigui tinguda en compte amb lletres d'or a l'hora d'escriure una veritable història castellera, és que deu tenir pa a l'ull o bé que un apassionament excessiu li deu enterbolir el cervell. Només li caldria llegir una gacetilla publicada el 19 d'octubre d'aquell mateix any al «Diario de Barcelona», on després de donar fe de la gesta s'hi diu textualment que «los señores Gual, Julivert, Cusiné y Rossell, estos dos últimos de Vilafranca, fueron efusivamente felicitados por su celo en la organización». En aquest mateix sentit, la fotografia que em dedicà personalment el mateix «Jan» Julivert crec que parla per si sola, com també és prou eloqüent el fet que anys després, en una entrevista que li va fer en Pere Català Roca, publicada al setmanari «Destino» (11 de febrer del 1956), encara insistia i refermava que «Los que habíamos intervenido en aquel «castell», y cabe incluir aquí también a Gual, a Cusiné y a Rossell, nos sentíamos premiados en la labor de muchos años».

La segona part de la història

Una vegada aconseguit el tres de vuit, somni daurat llavors d'en Julivert, a primers del 1952 (Nota del transcriptor: en realitat, deuria ser a finals del 1952 o bé a primers del 1953) vàrem tenir una reunió en «petit comitè» els qui aleshores portàvem les regnes de la colla de Vilafranca: Joan Sol, Vicenç Cusiné, Ramon Sala i jo mateix; i vàrem convenir d'anar al Vendrell a parlamentari amb el «Jan» per dir-li que amb la col·laboració nostra al cobejat castell i a d'altres anteriors, nosaltres creïem que ja havíem «pagat» amb escreix els inicials ajuts rebuts dels vendrellencs i que, a resultes d'això, fóra convenient d'anar «cadascú per ell» des d'aquell precís moment, amb l'amistat i consideració de sempre, per descomptat, però sense haver d'estar pendents de passades dependències. Fins i tot jo vaig renunciar al càrrec de cap de colla a favor d'en Ramon Sala perquè la coneixença d'aquest amb els vendrellencs era ben diferent de la meua i, d'aquesta manera, ens semblava a tots que no estaríem tan condicionats els uns als altres. De molts és sabut que en aquella època el «Jan» i jo, per motius estrictament castellers, ens sentíem molt «obligats» mútuament i fruit de la nostra amistat personal les colles respectives s'havien vist abocades a la mútua col·laboració de què fins ara he parlat.

Al Vendrell hi anàrem, doncs, el Sol, el Sala i jo, i al Julivert, a qui acompanyava un dels seus homes de màxima confiança, en Pau Figueras (conegut també per Pau «Ganso» o Pau «Gros»), li va semblar correcte el nostre plantejament, almenys així ho va manifestar. Quina no va ésser, però, la nostra sorpresa en veure que a la primera sortida que seguí del «Nens» -crec que va ser a Terrassa- un dels nostres col·laboradors més significats cometia la fella de traslladar de bell nou la nostra canalleta al Vendrell. I no va ésser una vegada, no, sinó totes les que va convenir. Amb el beneplàcit dels «mandamassos» del Vendrell, un dels nostres capdavanters (de qui no en cal dir el nom per respecte, perquè ja no és entre nosaltres i, a més, perquè encara és ben present a la consciència de molts) «ens segava l'erba arran» (NT: *el personatge al·ludit no és altre que Vicenç Cusiné; ara ja es pot dir, sobretot després de l'aparició recent d'un llibre que glossa la seva figura*) com molt bé va dir-li en Ramon Sala en una assemblea de la nostra colla (vegeu, si us plau, les consideracions, millor diria «lamentacions», que sobre aquest afer -que ell titula «guerra dels enxanetes»- li foren publicades a les pàgines 1032-33 del segon volum de «Món casteller»). Així els «Nens» van poder continuar disposant dels nostres efectius quan els convenia -com feien o

L'Oriol Rossell amb el seu fill Toni en braços. Foto: Família Rossell

havien fet també amb els dels Xiquets de Tarragona- i la nostra colla no va poder fer la «remuntada» prevista cap als castells de vuit.

Tan fortes foren les tensions i tan aclaparadors el desànim i el desencís que es derivaren d'aquella enutjosa situació creada (que es va perllongar encara uns quants anys més; cal recordar que els Nens del Vendrell, amb la nostra canalla, encara van continuar fent castells de vuit molt temps; serveixi com a mostra el tres de vuit que van carregar per Sant Fèlix del 52) que fins i tot vàrem haver de «plegar veles» a finals del 1955 (NT: *de fet, però, encara hi va haver una última actuació, el gener del 56, per la festa de Sant Raimon*). No fou fins a començaments del 57 quan, gràcies a l'impuls d'uns quants homes de bona fe, ressorgí la colla dels Castellers de Vilafranca. Triàrem aleshores el color verd com a distintiu car, malgrat que el 1948 havíem començat amb camisa rosada, es donà la circumstància que arribà un moment, a principis de la dècada dels 50, que gairebé totes les camises eren de color vermell. L'explicació d'aquest canvi de coloració és ben senzilla i fàcil de comprendre: al Vendrell tenien les camises de la nostra canalla -i també d'alguns més grans- que pujaven amb els seus i com que a nosaltres no ens agradava l'«aiguabarreig» vàrem optar per unificar-les totes de color vermell (lògicament era més fàcil passar del rosat al vermell que no pas a l'inrevés). Després ens va semblar que amb el color verd això no passaria i veritablement crec que vàrem tenir un bon encert. Tanmateix, haig d'afegir que la nostra «dependència» dels Nens del Vendrell no s'acabà del tot, sinó que arribà encara a l'extrem que en

els concursos de can Jorba dels anys 64 i 65 dos castellers nostres hagueren de pujar amb ells perquè els havien «untat» abans convenientment. Precisament, no fou fins el 1965 que la colla de les camises verdes va poder fer la seva primera actuació a la nostra vila en el marc d'una diada de Sant Fèlix. Fins aquell 30 d'agost, als vilafranquins només ens estaven reservats els dies 29 i 31 de la Festa Major per a poder actuar. El dia 30 no ho havíem pogut fer encara perquè «els més bons» sempre havien de pujar amb els «Nens».

Aquesta és la veritat, la pura i simple veritat; i consti que en explicar-la no he pretès en cap moment de posar-me medalles ni res que s'hi assembli. He mantingut callada aquesta història tota una colla d'anys precisament per a no atorgar-me cap mena de protagonisme, però finalment m'he decidit a explicar-la perquè també crec que callant no feia cap favor als meus ni a la història castelleria en general. També ho he fet, és clar, en defensa de la nostra colla de Castellers de Vilafranca que fou molt dissortada força temps per causes totalment alienes a la nostra voluntat. Hi ha testimonis vàlids, repeteixo, per a corroborar tot el que ara i ací s'ha exposat. Afirmacions gratuïtes, com les del senyor Rossell Cregut, no encaixen gens ni mica dins dels paràmetres de l'autenticitat. Són, només, encara que potser sigui involuntàriament, ganes de «donar gat per llebre», tergiversant així la veritable història castelleria.

Oriol Rossell i Almirall

Fundador i primer cap de colla dels Castellers de Vilafranca

Recordant l'Oriol Rossell

Fent memòria de l'Oriol, ara que ens ha deixat, penso que últimament no ens vèiem gaire sovint. La darrera vegada, en ocasió del 60è aniversari dels Castellers de Vilafranca. Vam celebrar i recordar, amb ell, el seu fill Antoni, l'Eloi Miralles i el meu germà Ramon. Amb tot, aquell dia, a peu de plaça, no era possible d'estendre's gaire.

L'època en què vam conèixer més coincideix amb els anys de la fundació de la colla. Vivíem al carrer de la Font, érem veïns, de convivència propera. La meua família, al número 3 del carrer, i l'Oriol, a la seva gran casa familiar; als baixos de la qual, al costat de la gran portalada, hi va fer habilitar un gimnàs, amb diversos estris per a la preparació física (fins i tot un ring de boxa). S'hi reunia força jovent, amics de l'Oriol, gent dinàmica per l'època, implicats en d'altres activitats culturals vilatanes. El meu germà i jo hi anàvem tant com podíem i ens atrevíem a imitar els grans. Ara, quan tocava boxa, en ser més petits que ells, ens escalfaven de valent. Malgrat tot, era divertit i ens apropava a aquell jovent engrescat i engrescador. L'Oriol n'era l'ànima, fent i deixant fer.

Quan nosaltres vam començar a fer castells, la relació amb l'Oriol va ser més intensa. El meu pare també s'hi va implicar; a més de fer castells a segons, la bona sintonia amb el que ja era cap de Colla el va portar a substituir-lo al cap d'un temps. L'Oriol ens portava, al meu germà i a mi, a veure actuacions de les colles de Valls i del Vendrell, a Igualada, Vilanova, Sitges, allà on actuessin.... Hi anàvem amb el seu gran cotxe, que en deia «la Rosenda». Ens dedicava moltes atencions, tot i que jo acostumava a marejar-me en els viatges (llàstima). Ara m'adono que, sense que ell fes grans explicacions, ens va saber transmetre la passió pels castells. Molt més que una afició!

Uns anys més tard, quan, amb la meua família, ja feia temps que vivíem a Barcelona, un bon dia l'Oriol es va presentar a casa nostra, acompanyat d'un noi que volia fer castells a Barcelona, on vivia. Era el Nicolau Barquet, a qui l'Oriol, amic del seu pare, tractava com si fos el seu fillol. Li havia fet conèixer el fet casteller, i fins i tot havia començant a practicar-lo. Havien anat per diverses places, a conèixer gent. I vam notar de seguida que li havia fet agafar la mateixa passió castellera que a nosaltres. El Nico va ser l'inductor de l'actual Colla dels Castellers de Barcelona; gràcies a la seva empenta la vam fundar ja fa 42 anys, i l'Oriol va fer que ens connectéssim. Com aquell qui res, gràcies a ell, vam fer història i hem de recordar-ho i agrair-ho. Són fets que queden gravats a la memòria i als bons records que tenim de l'Oriol.

Josep Sala Mañé

Vilafranca del Penedès, febrer del 2011

Una placa ben merescuda

Eloi

La tarda del dia de Sant Fèlix de l'any 2011, al pas de la processó pel carrer de la Font, es va a descobrir la placa que recorda el naixement del nostre fundador, l'Oriol Rossell, al número 13 d'aquest carrer. Hi eren presents els seus familiars més directes i els Castellers de Vilafranca hi vam enlairar un pilar de cinc d'homenatge.

Molta gent es pensava que l'Oriol havia nascut precisament al davant d'aquest immoble, on hi havia hagut la casa pairal vilafranquina de la família de Cal Cassanyes del Pla, però el cert és que el natalici va tenir lloc a la casa que hem esmentat, atès que no va ser fins al cap d'un temps quan, amb els seus pares, va anar a viure a la casa dels avis.

La idea va partir de l'amic Joan Perelló qui, anys a venir, va néixer casualment en el mateix edifici. Vam recollir aquella bona pensada i, quan va ser l'hora, la destresa i l'ofici de la Fina Via, la diligent artista amiga de Can Fontanals, va fer la resta. L'aplec de rajoles de ceràmica recull la imatge de l'enyorat casteller, tot reproduint una caricatura antiga, la que li va fer el seu amic Manel Baró, i amb aquesta inscripció: «Oriol Rossell i Almirall, fundador dels Castellers de Vilafranca, va néixer en aquesta casa, el dia 8 de febrer de l'any 1919. Festa Major 2011».

El gruix de l'arxiu el formen un conjunt de 6.000 fotografies que repassen tota la història gràfica de la colla des de la seva creació, el 1948, fins ara.

L'arxiu de la colla

Josep M. Feliu

Una entitat com els Castellers de Vilafranca, amb més de 60 anys d'història i amb la projecció que té actualment, ha creat un conjunt de documents en diferents suports, tan rebuts com enviats en el desenvolupament de les seves activitats. Aquesta documentació pot tenir diferents vessants, des de l'administrativa fins a la legal, la històrica o la fiscal. Un cop compleix el seu cicle, tota aquesta documentació passa a formar part de l'arxiu de l'entitat.

El 2008 es va iniciar la feina d'organitzar bona part de la documentació que la colla ha generat al llarg de la seva història. La primera tasca va ser reunir els diferents conjunts d'elements que formen l'arxiu de la colla, i que hi havia per tot l'edifici de Cal Figarot, en els diferents espais que hi ha. A partir d'aquí van anar apareixent diferents elements que es van anar agrupant segons el seu format, ja que molts eren en espais que posaven en perill la integritat de l'objecte, especialment per la humitat.

Entre els documents en format paper cal destacar alguns fullets dels primers anys de la colla, i llistes de les persones que han format part de la colla en algun període. També la revista EL FIGAROT, de la qual actualment es té una col·lecció completa des del primer número. Alguns d'aquests números, els poden adquirir els afeccionats i castellers, ja que és una de les principals eines per conèixer la història de l'activitat de la colla. La part principal, però, va ser la localització, i posterior organització, del fons fotogràfic en paper, que arriba gairebé als 6.000 documents. Aquest fons, sumat a les imatges en format digital que es prenen actualment, ocupa tota la segona meitat del segle XX, i fins a l'actualitat, amb un total que suma 40.000 imatges.

En la part gràfica també hi ha la col·lecció de pòsters dels castells assolits per la colla, així com també diferents impressions que inclouen calendaris d'actuacions, postals de Nadal o estampes de sant Miquel. En la part dels cartells també hi ha una àmplia varietat, des de les actuacions en diferents punts on la colla ha plantat castells, les actuacions a Vilafranca, cartells d'activitats organitzades per la colla o a la seva seu social, el Concurs de Tarragona, l'Anxaneta de Plata, la diada de Sant Miquel, la diada de Tots Sants, assaig especials... i tota la documentació que genera qualsevol tipus d'acte organitzat per la colla o bé en què participa.

Una altra part destacada és el fons que formen els obsequis rebuts, que poden anar des dels premis dels concursos de Tarragona, fins a les plaques o records en diferents actuacions. L'altra part de l'arxiu a remarcar són els retalls de premsa que, abans de l'aparició de la revista EL FIGAROT, o la publicació «Au Venga», en alguna ocasió poden arribar a ser l'única referència documental de l'activitat de la colla. Així, primerament, es va fer una revisió de la premsa local on apareixien articles relacionats amb els Castellers de Vilafranca, i posteriorment s'han introduït a la base de dades de la colla, que es pot consultar al web, conjuntament amb estadístiques i fotografies de cada actuació.

En l'apartat bibliogràfic, les publicacions de les diverses colles castelleres també formen una part important dins del fons de la colla, i suposen una àmplia font d'informació de l'activitat del món casteller. Així mateix, a la biblioteca de la colla, tampoc hi falten diverses edicions indispensables referides al món casteller.

Ara bona part d'aquest fons ha estat cedit en dipòsit a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès per ser conservat i tractat i per fer-ne la difusió que calgui i estar disponible a tothom que faci recerca sobre els Castellers de Vilafranca o el món casteller en general. I també, un cop digitalitzades les imatges, fer diferents sessions per realitzar una fitxa de cadascuna de les fotografies amb totes les dades possibles, a partir dels records dels qui hi eren presents. De la mateixa manera, donar a conèixer tot aquest fons també podrà servir de crida a tots aquells particulars que poden tenir imatges referents als Castellers de Vilafranca i volen participar en la seva ampliació aportant imatges inèdites fins ara o de valor per a la història de la colla.

Afers exteriors 2011

Tilburg
Thane
Menorca

Festival mundial de Tilburg (Països Baixos)

E. de Boer

El mes de juny del 2011, els Castellers de Vilafranca es van fer presents al magne festival musical que, amb el nom de MUNDIAL, se celebra anualment a la ciutat de Tilburg, la sisena en nombre d'habitants dels Països Baixos, a la província del Brabant Septentrional. Les actuacions al Leijpark, davant d'una nodrida concurrència (al llarg dels dos dies que dura l'esdeveniment hi arriben a passar unes 45.000 persones) van ser quatre, dues per dia. La tarda del dissabte es van dur a terme dues exhibicions idèntiques, amb un interval de tres hores de diferència i els castells següents: 4 de 7 amb l'agulla al mig, 4 de 8, torre de 7, 3 de 8 i tres pilars de 5 simultanis, tots carregats i descarregats. Cal dir que va ploure gairebé tot el dia, però casualment, a l'hora dels castells, fins i tot va arribar a lluir el sol.

Set castells de vuit

L'endemà, diumenge, a primera hora de la tarda, va passar tot el contrari. El temps s'aguantava, a voltes amb sol i tot, fins que es va muntar, ja amb pluja, el primer castell: un altre 4 de 7 amb l'agulla en el qual es va despenjar la canalla, a causa d'una relliscada, després d'haver coronat el quatre. A la repetició, el castell fou completat; i, encara sota una pluja insistent, es van poder descarregar després la torre de 7 i el 4 de 8, però es va haver de parar, perquè diluviava,

i no es van poder tirar ni el tercer 3 de 8 ni els pilars finals. Tres hores més tard, el temps va començar a canviar i la quarta exhibició del cap de setmana es va iniciar amb un altre 4 de 7 amb l'agulla, seguit del quart 4 de 8. Fins a aquell moment, les exhibicions de tots dos dies s'havien fet a l'espai anomenat Theater plein i d'aquí es va passar al cèntric World stage, davant l'escenari principal i encara amb més públic; en aquest nou emplaçament foren bastits, enmig de multitudinàries aclamacions, els darrers castells: la quarta torre de 7, el tercer 3 de 8 i el pilar de 5 de comiat.

Visita a Amsterdam, sense castells

Tant el viatge d'anada com el de tornada, amb avió, es van fer via Amsterdam, on els castellers vilafranquins ja havien actuat, el 1992, de pas cap Enschede, a la part oriental del país. L'expedició, amb uns 130 castellers, encara va poder gaudir d'unes hores per visitar la capital dels Països Baixos, sota les indicacions precises de l'acreditat casteller verd-neerlandès Jeroen Titulaer. Aquesta va ser, doncs, la segona presència dels verds a terres holandeses, on van romandre hostatjats al Beukenhof, un antic monestir de caputxins ubicat al municipi de Haaren, veí del de Tilburg.

Fotos: Arxiu CdV

Fotos: Raquel Tarrés/CdV

Thane, plaça de nou!

L'experiència hindú va ser positiva en tots els aspectes

Eloi Miralles

Sensacional! A mijans d'agost del 2011, la sortida a l'Índia d'un gruix força més considerable de la nostra colla (el 2010, una desena de castellers ja hi havien plantat sengles pilars de cinc en una primera presa de contacte) va resultar profitosa d'allò més. La ciutat de Thane, una de les més importants de l'aglomeració de la populosa Mumbai -més coneguda internacionalment com Bombai- es convertia en plaça de nou de la mà d'uns intrèpids Castellers de Vilafranca que arrodoniren de manera excelsa una de les diverses exhibicions efectuades durant l'estada, tot completant la millor actuació casteller de totes les que s'han fet fora del nostre país. De fet, el viatge a Xile realitzat tres anys i mig abans, ja havia donat a entendre que, si ens ho proposàvem, érem capaços de les més grans empreses, àdhuc lluny de casa nostra. Només faltava que ens ho acabéssim de creure; i, en aquest aspecte, la bona predisposició de tots els que viatjàrem al gran país indostànic, a l'ensem amb una organització impecable i la capacitat de maniobra que van

fer palesa tots els membres de la junta, que es van arromangar de valent per tal que tot funcionés de la millor manera possible, van propiciar un èxit sense precedents en el món casteller. Cal recordar que aquesta sortida la va «parir» la nostra colla, no pas les institucions que ens són properes, com ha succeït en d'altres casos, la qual cosa confereix al projecte un valor afegit del tot inqüestionable. Així i tot, cal regradar el suport econòmic de l'Ajuntament vilafranquí -el mateix batlle, Pere Regull, no es va voler perdre l'envit, tot i que ja coneixia aquell llunyà territori- i, per descomptat, el de Caixa Penedès -sempre a l'aguait de les nostres necessitats-; també el d'alguns particulars i, sobretot, les aportacions que feren tots els castellers, de la pròpia butxaca, així com, evidentment, el patrocini que ens brindaren les autoritats hindús que ens acolliren, encapçalades pel polifacètic polític Jitendra Awhad, un dels líders del Partit Nacionalista Shared Pawar al Congrés Federal d'aquell immens i sobrepoblat país asiàtic.

Una tradició centenària

El motiu de la visita fou participar a la ja tradicional festa del Janmashtami -o Dai Handi- que se celebra un sol cop l'any amb l'aixecament de piràmides humanes a càrrec de nombroses colles de govindes. Al número anterior de **EL FIGAROT**, corresponent a l'any 2010, explicàvem el perquè d'aquesta festa en honor del déu Krishna, també conegut popularment amb el nom de Govinda, que dona fama als seus seguidors. Amb tot, després de la conversa sostinguda pel bon amic barceloní Manel Carrera (que ens acompanyà a Thane i encara va romandre a l'Índia unes setmanes més) amb el professor i erudit local Dawood Davi, es poden aportar noves dades que ens ajuden a situar millor aquesta tradició. Segons l'esmentat historiador, és originària de l'estat de Karnataka i, des d'aquest, fou exportada al de Maharashtra (també al de Goa) i, més concretament, a la zona de Konkan, espai geogràfic que compren quatre districtes, un dels quals és el de Thane, i on la primera referència coneguda -correspon al poble d'Adiware- es remunta al 1728. A partir del segle XIX es va expandir ràpidament per la resta de l'estat de Maharashtra i arriba a Mumbai al segle XX, de la mà dels obrers que treballaven a les fàbriques de cotó dels anglesos. A Thane, és on els govindes s'han fet més famosos en els últims decennis, a redós de l'apropiació de la festa per part dels líders polítics locals, els quals ofereixen premis en metàl·lic, força substanciosos, que han permès l'eclosió definitiva en els darrers anys, quan s'han pogut veure les primeres construccions de fins a nou pisos d'alçada (sembla que les primeres cal datar-les el 2008).

Un assaig extraordinari

El primer contingent de castellers arribats a Thane, el dijous 18 d'agost, va gaudir d'una rebuda apoteòsica a l'aeroport de Mumbai

i, l'endemà, ja va establir uns primers contactes amb els govindes del Jai Jawan Mitra, el grup més destacat, sota l'empareda de Mr. Jitendra. Al matí, es van fer proves d'assaig, a dins i fora de l'hotel United 21 i, a la tarda, un assaig públic al barri d'Hiranandani, en una zona més exclusiva de la ciutat, amenitzat per uns bombos espectaculars. Els assaigs a l'hotel es van repetir el dia 20, però va ser precisament la nit d'aquest dia, quan la colla ja era al complet (gairebé 200 castellers desplaçats), el moment escollit per fer l'assaig més multitudinari i conjunt, enmig d'una enorme expectació i d'una xafogor indescriptible, al bell mig d'una mena de pati clos, a cel obert, d'un barri atapeït de casetes d'allò més humils i on no mancava l'espai dedicat a Krishna, un petit temple en el qual, al costat d'algunes fotos de piràmides govindes, es podien veure pósters amb castells verds. Van ser rebuts com a veritables herois per una munió interessadíssima que no va parar d'ovacionar les nostres estructures; aquestes van consistir en una prova, fins a dosos, del 3 de 9 amb folre i un 4 de 7 net amb l'agulla. Al seu torn, els autòctons van fer algunes torres de fins a set pisos d'alçada.

Roda de premsa i turisme

Al matí del mateix dia 20, ja hi havia hagut una trobada amb la premsa en una de les sales de l'hotel United 21, que complí amb les expectatives que havia desvetllat, atesa la presència d'un bon estol de periodistes locals. Al costat de Mr. Jitendra -qui, en una autèntica demostració de populisme abrandat, es va voler «apuntar el tanto» de demanar la independència de Catalunya-, Pere Regull, David Miret i Miquel Ferret van respondre totes les qüestions i van agrair la magnífica acollida i totes les mostres d'afecte i simpatia que la colla havia anat rebent al seu pas per diversos indrets de la ciutat. Es va fer un breu repàs dels primers contactes, tant el que

havia iniciat Fèlix Miret, el 2006, com el del 2010 al qual ja ens hem referit, sense oblidar aquella inoblidable vinguda a Vilafranca d'uns quants govindes, el mateix 2006, així com la posterior de Jitendra, també el 2010. Aquest va posar l'accent en un fet que ja intuïem: que la major part dels diners que els equilibristes guanyen amb les seves torres, serveixen per a la millora dels barris respectius on habiten i, a més, per donar de menjar als necessitats. El dissabte fou un dia dedicat a fer turisme convencional, amb visita a un centre comercial -on vam plantar un parell de pilars de quatre amb la bandera de l'Índia i la nostra senyera- i a un extens parc, autèntic pulmó verd del territori, per tal de conèixer la segona residència -res a veure amb la majoria de les que havíem anat trobant pel camí, molt més humils, naturalment- del nostre principal i munífic amfitrió.

Diumenge casteller

Per tal d'anar fent boca de cara a les actuacions que els castellers oferirien l'endemà, el diumenge 21, ens vam desplaçar al centre de Mumbai i, ran de mar, l'emblemàtica Porta de l'Índia, tal volta el monument més representatiu de la metròpoli, serví de teló de fons a la primera exhibició oficial: 3 de 8 i dos pilars de 5 simultanis, els enxanetes dels quals van desplegar les banderes índia i catalana davant les mostres d'enardiment d'una parròquia enfervorida; la fotografia de tota la colla en aquell indret va donar pas a l'embarcament cap a la propera illa Elephanta, una destinació turística habitual per mor dels temples que conté, ubicats en unes coves i amb gran profusió de representacions de deïtats de la cultura religiosa del país. Davant l'entrada foren bastits el 5 de 7, el 4 de 8 amb l'agulla i altres dos pilars de 5 alhora, amb les banderes de ritual; aquesta actuació es va haver de dur a terme sense la música de gralles i tabal, atès que la policia que vigilava la zona ho va prohibir (fins i tot va amenaçar de requisar els instruments) tot al·legant que podia incomodar els animals que pul-lulen per tota l'illa: mones, gossos i ocells, sobretot. Per cert que s'havia d'anar molt amb compte amb els micos, ja que si algun turista badava una mica li podien prendre menjar o begudes per al propi consum (la imatge, que vam poder veure, d'una mona bevent-se la coca-cola d'una de les nostres expedicionàries, podria esdevenir un bon reclam propagandístic; o no?). Ja de nit, qui va voler va tenir l'oportunitat d'assistir a una cerimònia religiosa que se celebra el dia abans del Janmashtami.

Dilluns govinda

I per fi arribà el gran dia. El dilluns 22, pels carrers de Thane hi havia un brogit i una excitació descomunals, amb una bona quantitat de camions decorats, carregats de govindes, que anaven d'una banda a l'altra de la ciutat (els diferents grups -uns 600, segons els organitzadors- no actuaven sempre al mateix escenari, sinó que es desplacen a les diferents places on se celebra el Dahi Handi, per tal d'optar als premis que es reparteixen). Un espectacle bigarrat i multicolor que impressiona el més escèptic. Per la plaça principal de les que acullen el Janmashtami, hi van passar unes 130 colles de govindes (algunes integrades exclusivament per dones) i, enmig de tot aquell maremàgnum, els Castellers de Vilafranca ens hi vam lluir. Al matí, com a aperitiu, vam descarregar el 3 de 8 i la torre de 8 amb folre i, a la tarda, després d'un descans obligat a l'hotel i d'un darrer i ràpid assaig al seu vestíbul, vàrem completar la millor actuació a escala internacional que s'ha fet al llarg de tota la història

Fotos: Raquel Tarrés/Cdv

Foto: Raquel Tarrés/CdV

castellera, tot carregant i descarregant successivament el 3 de 9 amb folre, el 4 de 8 amb l'agulla, una altra torre de 8t amb folre i dos pilar de 5 simultanis, amb la bandera índia i la senyera. Els esclats d'entusiasme s'anaven renovant amb cadascuna de les construccions i, talment com passava amb les dels govindes, després de cada torre, els castellers eren ruixats literalment, de cap a peus, amb aigua, a cops de mànega, un costum inevitable en aquelles contrades, al compàs d'una música encomanadissa.

Juntament amb altres dues colles que van destacar per damunt les altres, els vilafranquins vam ser convidats a trencar un dels tres handis que hi havia penjats al bell mig de la plaça, uns recipients de terrissa amb una barreja de iogurt i llepolies a l'interior (per saber-ne més d'aquesta i d'altres peculiaritats recomanem la relectura de les cròniques de «El 3 de vuit» del 26 d'agost i el 2 de setembre de l'any passat, a càrrec de Judit Benaiges, present en l'expedició, així com la del darrer EL FIGAROT); la finalitat o la pretensió dels torraires és semblant a la del joc de trencar l'olla, amb la diferència que el handi s'ha de fer miques a cops de front. Els castellers van precisar de dos intents per aconseguir el seu propòsit; es veu que l'olleta era massa forta i tot i que es va reforçar el pilar de suport en la segona temptativa, no n'hi va haver prou amb el front i es va haver de recórrer a un estri contundent per trencar-la. Al final de la jornada govinda, que va allargar-se fins a les deu de la nit, el cap de colla va recollir els tres trofeus amb què l'organització va voler obsequiar-nos, entre els quals el destinat a la millor agrupació. També cal dir que no va fruitar l'intent de piràmide de deu pisos per part dels nostres amics govindes del mandal (colla) Jai Jawan Mitra -hi havia una dotació important en metàl·lic- i sembla que, a causa de les caigudes, «només» van poder assolir carregar la de nou, que ja havien fet abans, tant l'any passat com el 2008.

Actuació solidària i visita «de compromís»

El dimarts tocava fer exercici de solidaritat i, amb aquest pensament, vam fer cap a l'escola Yashodan, seu de l'ONG «Sonrisas de Bombay», fundada per l'escriptor i periodista català Jaume Sanllorente, qui

ens donà la benvinguda en català, acompanyat del personal docent i de l'alumnat del centre, tots degudament uniformats. Davant d'una agraïda concurrència i tot i haver de suportar una pluja insistent, els castellers es van retrobar amb el repte d'un nou handi, penjat al pati del col·legi i que van poder trencar gràcies a una mena de pilar de 5, degudament reforçat. Tres pilars de 4 -amb la bandera de l'Índia, la de l'ONG i la catalana- van posar digne colofó a la visita en aquella mena d'oasi que ens va fer oblidar, per uns moments, que ens trobàvem immersos en un ambient on la pobresa i les mancances de tota mena regnaven molt per damunt de condicions d'un nivell més engrescador. A la tarda-vespre hi va haver ocasió de fer les compres pertinents en un carrer comercial de Thane, amb visita inclosa a un típic mercat, abans de fer cap a un barri allunyat de la ciutat -ens va fer tot l'efecte com si fos una mena de darrer «obsequi» que ens tenia reservat Mr. Jitendra- on la comunitat musulmana és majoritària. En una espècie de sala de festes d'aquella corporació de confreres seguidors del profeta Mahoma, tingué lloc una recepció oficial, alhora que ens fou ofert un refrigeri -amb tota la bona fe del món, això sí- a base de fruita i beguda (només els més agosarats, però, van ser capaços de fer-hi els honors, perquè la majoria tenia por de no poder arribar a casa amb les calces netes). Probablement, el nostre patrocinador degué guanyar un bon grapat de vots de cara a les eleccions imminents, en presentar-se davant d'aquella clientela, amb tota la consideració que l'ocasió requeria, acompanyat d'una colla d'acròbates «espanyols», encapçalats pel seu alcalde. Ara bé, la remullada -mare meva, com plovia!- no ens la va estalviar ningú. El primer escamot de tornada va tenir el temps just per passar per l'hotel i recollir les pertinences, abans de fer cap a l'aeroport. La resta, encara va disposar d'un dia més per tal de visitar Mumbai, una gran ciutat -gairebé valdria més dir-ne una ciutat gran- amb no gaire al·licients, un cop s'ha pogut veure poc més de la mitja dotzena de reclams turístics dels quals disposa. Amb tot, el fet de visitar un país desconegut per a la majoria, els magnífics castells que hi vàrem poder plantar i, sobretot, el gran dia del Janmashtami, viscut intensament, compensaven, de sobres, tot l'esforç realitzat conjuntament. I que ens vingui al darrere!

Anecdolari del viatge a l'Índia

E. Gandhi

» El viatge d'anada dels pràcticament 200 castellers vilafranquins a l'Índia es va haver de fer no solament en dos dies, 18 i 19 d'agost, sinó també en cinc vols diferents, tres el primer dia -via Viena, Zurich o Quatar- i dos el segon -de nou Viena i Zurich-; i si tenim en compte que un grup de sis matrimonis, que ja havien fet un tomb pel nord del país una setmana abans, va tornar via Munich, caldrà convenir no solament que els Castellers de Vilafranca som cada cop més internacionals, sinó també que mai abans la junta no s'havia trobat amb un planteig d'aquestes dimensions, la qual cosa avala la tasca de tots els membres que van tenir cura de l'organització -amb la col·laboració impagable des de Mumbai del diligent Marc Perelló, que hi viu des de fa quatre anys-, tot plegat per tal que l'experiència reeixís amb èxit en tots els aspectes.

» Un grup força nombrós de castellers es va allotjar, a Thane, a l'hotel que porta el nom evocador de Lerida (que ves a saber què coi vol dir en llenguatge indostànic), tot i que la majoria d'àpats els feien amb el gruix de l'expedició. No és estrany, doncs, que algun casteller, quan havia de tornar a aquest hostel, de manera xiroia digués que «se n'anava a la Terra Ferma». Uns pocs afortunats, com no podia ser d'altra manera, van fer cap al modern hotel Fortune (alguns -com ara el Mestre de la Muixeranga d'Algemesí, especialment convidat per mirar d'incorporar alguna tècnica govinda a les seves torretes- previ pas, una sola nit, per l'hotel Plaza, amb un llit de matrimoni immens i rodó i una decoració més pròpia d'una casa de barrets, tot i que no va passar res). Finalment, una majoria notable va fer estada a l'United 21, que tot i que sembla que no té res a veure amb el Manchester de la Premier, va propiciar que els verds barcelonistes, omnipresents, dominessin a plaer la situació. Fins i tot, en una nit de xauxa, alguns -després d'una mena de processó «incívica», al so de les gralles, des de la discoteca, on els balls de la Festa Major i les piràmides dels Falcons s'havien fet presents, fins al capdamunt de l'edifici- es van permetre el luxe d'enviar a la piscina, degudament uniformat, un dels guàrdies de seguretat de l'hotel! També hi va anar a parar el cap de colla, que hi havia arribat tot fent l'àliga -o l'aligot, que pel cas és el mateix-.

» Tots els desplaçaments -de l'aeroport als hotels, dels hotels a la plaça on se celebrava el «Janmashtami» o de Thane fins a Mumbai- els fèiem amb uns autocars atrotinats on l'aire condicionat, si no s'espallava, acostumava a anar a tot drap. Això va propiciar que els mals de coll, les migranyes i els constipats -més que no pas els problemes digestius, curiosament- fessin de les seves. Amb tot, es va haver d'avisar els cuiners perquè reduïssin la picantor dels àpats i, un cop subanat el «problema», tots aquells amables cambrers que tenien cura de servir les variades menges s'afanyaven a aclarir: «no pica, no pica».

» Dalt de les barcasses que ens transportaven a l'illa Elephanta, després de l'actuació a la bonica i emblemàtica Porta de l'Índia que enguany celebra el centenari de la seva construcció, els castellers vam endrapar l'inevitable picnic que ens havien preparat a l'hotel i -educadets com som- vam tirar les deixalles en una mena de contenidors dalt de les mateixes naus. Quina no va ser, però, la nostra sorpresa quan, un cop desembarcats, vam poder comprovar, al cap de pocs minuts, que tot un estol de bosses de plàstic blanc (les del picnic, naturalment) flotaven a l'oceà Índic tot seguint el corrent en direcció a la platja. Quanta brutícia, déu meu! I el més greu és que, talment com en el que pertoca al control de la natalitat, sembla que en aquell país no hi pugui haver remei per a res.

» Als que el penúltim dia vam tenir l'oportunitat de visitar un mercat de Thane, ens va sorprendre la benvinguda que ens va donar un jove elefant, manso com un anyell, que es deixava tocar i retratar sense condicions. En diverses ocasions també vam poder veure alguna vaca -amb el natural respecte que genera el seu pas, que pot fer aturar el trànsit si convé- i, per descomptat, més d'una rata de dimensions notables. També ens va xocar la parsimonia amb què es movien els gossos, molt tranquils i aplacats, ben segur a causa de la calor sufocant. L'elenc animal el completaren les mones que vam poder conèixer a l'illa Elephanta i també al parc que envolta la segona residència del nostre amfitrió, que vam poder visitar i on ens fou ofert un refrigeri gratificant.

» Les darreres hores d'estada a Mumbai van servir per fer una mica de turisme. Alguns s'arribaren fins a la interessant Estació Central de la ciutat i molts férem cap al luxós hotel Taj Mahal Palace & Tower, que compta amb 565 habitacions, sales, restaurants i botigues de tota mena, una impressionant torre adossada i una magnífica piscina que convidava al bany. El majestuós hotel primigeni fou inaugurat el 1903 i l'alterosa torre, el 1973. Està situat enfront de la Porta de l'Índia i va patir un sagnant atac terrorista, ara fa tres anys, que obligà la inefable madrilenyia Esperanza Aguirre a tocar el dos amb uns mitjons blancs, en una imatge que va donar la volta a totes les Espanyes.

» L'any passat, el dominant Mr. Jitendra Awhad va sorprendre la dotzena d'expedicionaris vilafranquins que van plantar sengles pilars de 5 enmig dels mandals govindes, amb l'obsequi d'unes samarretes estampades expressament amb l'emblema de la nostra colla i allò que, pressumptament, havia de ser la senyera del nostre país. Ocorre, però, que en comptes de quatre hi va fer gravar només dues barres, davant de la natural sorpresa dels castellers, els quals li van fer saber l'error. Enguany, la cosa ha anat millor: el regal ha consistit en uns polos blancs, amb un gran escut de la colla i una senyera important i completa al davant i una inscripció hindú al darrera, amb el mot «força». Res a dir. En canvi, uns grans cartells ens donaven la benvinguda, a les entrades de Thane, amb una foto del 3 de 10 i una altra d'un castell de nou govinda, amb un títol central que anunciava textualment: «India vs. Spain!». Per més inri, com també s'ha dit, a la recepció que ens brindà la comunitat islàmica d'un barri allunyat de Thane -on arribàrem quan plovia a bots i a barrals, com una mena d'emboscada, vaja!- el nostre batlle fou presentat en diverses pancartes com a «major of Spain», sota la corresponent «estanquera» de torn, que no podia faltar. I és que aquests indis no van fer sinó precisament això: «fer l'índio»! Quan vinguin per Tots Sants els parlarem del Pakistan!

Menorca de cap a cap

Eloi Miralles

Plantem castells de vuit, tres dies, a la balear menor

Tres municipis menorquins van ser l'escenari on, la setmana passada, els castellers de la camisa verda van realitzar sengles exhibicions: les dues ciutats més importants, Maó i Ciutadella, als extrems oposats de l'illa, i la vila d'es Mercadal, centre neuràlgic del territori, actuacions que s'emmarcaven dins dels actes de celebració del 25è aniversari de la fundació del Casal Català de Menorca. El gruix de l'expedició vilafranguina (alguns s'incorporarien l'endemà per via aèria) partí del port de Barcelona la nit del dimecres, dia 7, amb destinació a Maó, on arribà a les vuit del matí. Un cop instal·lats tots els castellers a l'ampli complex d'apartaments Sol Parc, ubicat a l'urbanització Son Parc, dins del terme d'es Mercadal, retornaren a la capital menorquina -que es trobava en plena celebració de la festa dedicada a la seva Patrona, la Mare de Déu de Gràcia- i allí pogueren gaudir del tradicional «jaleo», és a dir, la «colcada» o passejada de genets muntats a cavall -que donen tres tombos, acompanyats de música de flabiol i orquestra, pel nucli antic de la ciutat- molts dels quals feien gala de la seva destresa a l'hora de fer aguantar els corsers només amb les potes del darrera.

Es Mercadal va veure els primers castells de vuit

A s'horabaixa, els tres autocars traslladaren la tropa fins a aquest municipi, també guarnit de festa i amb firaires al carrer. Una cercavila verda precedida de les gralles ens conduí fins a la plaça on tingué lloc l'actuació, quan ja s'anava fent fosc. Després d'un parell de pilars de quatre de salutació, un a un, es van anar descarregant amb seguretat el quatre de vuit, la torre de set, el tres de vuit i el cinc de set, per finalitzar amb un vano de pilar de cinc -amb la Senyera- i dos de quatre, un dels quals va patir el despenjament de l'enxaneta. L'intercanvi d'obsequis amb el batlle de la població va cloure aquesta primera exhibició que fou presenciada per un públic força nombros i tothora amatent a l'insòlit espectacle, per a molts, que li fou ofert. Hi havia previsió d'enlairar també el pilar de sis, però unes dècimes de febre, inoportunes, d'un dels castellers del tronc van malbaratar les bones intencions. A destacar també la presència de vilafranquins que feien vacances a Menorca i que, talment com va succeir en els dos dies següents, no es van voler perdre l'actuació. De tornada a Son Parc, encara hi hagué temps d'oferir alguns castells -tres de set, torre de sis amb figuereta i dos pilars de quatre alhora- a tot l'estol de turistes -italians i alemanys, sobretot- amb qui compartíem buffet lliure a l'hora dels àpats. Per cert que, en motiu d'aquesta miniactuació, la direcció de l'hotel va editar unes octavetes on, valgui com a anècdota, se'ns anunciava textualment com a «Castellers <El Figarot> de Vilafranca».

Platja, piscina... i castells a Maó

El matí del divendres, qui més qui menys va poder fruit de tot allò que pot comportar el temps de lleure. Uns alternant la piscina i la platja de Son Parc, coneguda com s'Arenal de s'Olla de son Saura; altres passejant pel seu entorn o bé jugant al dòmino; i els més espavilats llogant algun auto per anar a parar a cales més allunyades. A la tarda, però, tothom altra volta cap a Maó on, a les sis de la tarda, ens rebé

Fotos: Arxiu CdV

la batllessa i part de la corporació municipal a s'Ajuntament. Hi hagué els parlaments oportuns, amb intercanvi d'obsequis, i, en acabar la recepció, un bon «pitis labis» (en dialecte melillà) no exent de la típica «pomada» (barreja de gin i llimonada), consumida, això sí, amb tota la moderació que l'ocasió requeria. En sortir de la Casa de la Vila, a la plaça de la Constitució, férem un pilar de cinc al balcó per tal de complimentar l'alcaldesa, sota l'atenta mirada de na Guida, la geganta maonesa que havia arribat de Barcelona un ja llunyà estiu de l'any 1934. A la mateixa plaça hi foren plantats després un tres de set net, el quatre de set amb l'agulla al mig i el cinc de set, per acabar amb un pilar de quatre caminant que convidava la comitiva a acompanyar els castellers, tot resseguint la bonica Costa de ses Voltes, fins al port, on tindria lloc l'actuació principal. Aquesta consistí a carregar i descarregar el tres de vuit, el quatre de vuit, la torre de set -amb dues figueretes-, el quatre de set amb l'agulla i el consabut vano de cinc amb la bandera al mig. Una autèntica gernació es va acostar fins a ran de mar, en el marc d'un dels millors ports naturals de la Mediterrània, per tal de fruit d'aquesta completa actuació -amb algun que altre debut de castellers en llocs de compromís- que va finir quan ja era fosc.

Ciutadella, la bella

El dissabte, el programa no va variar gaire: lleure pel matí i actuació al capvespre; en aquesta ocasió, però, canviant d'aires, atès que en comptes de Maó, la capital actual menorquina, l'escenari escollit fou Ciutadella, ciutat senyoriol, seu episcopal i antiga metròpoli de l'illa, vella i bella, que s'ha fet famosa pels seus celebrats «jaleos», els més importants de Menorca, que tenen lloc per Sant Joan. Abans d'arribar-hi, però, hi hagué una breu parada per anar a plantar un pilar de cinc a redós de sa Naveta des Tudons -un dels millors monuments prehistòrics funeraris que conserva l'illa- com una mena d'homenatge a una de les cultures més ancestrals de tot el Mare Nostrum. Arribats a ciutat, i sense haver paït encara el desencisador empat dels nois de can Barça, el primer castell, un cinc de set, fou plantat a l'emblemàtica i polida plaça d'es Born i, a continuació, una curta cercavila ens menà fins a la plaça de la Catedral, gairebé plena de gent, on foren bastits els darrers castells, torres i pilars de la nostra seqüència menorquina: tres de vuit, quatre de vuit, torre de set (amb figuereta), quatre de set amb l'agulla al mig i l'inevitable vano de cinc, amb la Senyera, de comiat. Amb l'agraïment a tots els membres del Casal Català que ens van acompanyar durant la nostra estada a Menorca i en representació de tots ells, el seu president, Ricard Simó, fou investit amb el mocador casteller i la camisa de la nostra colla. L'endemà, diumenge, la tornada en vaixell, de dia (nou hores), va servir perquè qui més qui menys recuperés hores de son perdudes o per fer una bona remullada, sobretot els més petits, a la piscineta del Sorolla, que aquest era el nom de la nau de la Trasmediterrànea amb la qual vàrem fer els trajectes. A les deu de la nit, tothom a vila amb la satisfacció d'haver pogut gaudir d'una primera sortida a l'illa de Menorca que cal esperar que no sigui l'última. Abans, però, potser caldrà pensar en Eivissa.

Foto: Arxiu CdV

Força, equilibri, valor i... GRALLLES

«El títol del disc que hem publicat
Els Vernets en un projecte fet colze a colze
amb els Castellers de Vilafranca»

Els Vernets

En un país normal, no hauria de ser gens habitual que et demanin un text periodístic sobre tu mateix. I menys, quan fa 20 anys, al número 17 de la revista EL FIGAROT, per motius idèntics (disc i aniversari) ho va fer una ploma tan brillant i subtil com la del Biel. Però bé, ens ho han demanat i no en podem defugir. Tanmateix, com que molt del que es pot dir ja ho trobareu al disc, aquí provarem d'explicar-ho d'una altra manera: ben amanit amb 30 (com l'aniversari) dites, frases fetes i refranys. I és que el mateix títol del disc ja és una d'aquestes frases, encara que amb lifting inclòs.

Força, equilibri, valor i... gralles, aquest és el títol del disc que hem publicat Els Vernets en un projecte fet **colze a colze** amb els Castellers de Vilafranca. Aquí, el conegut lema casteller canvia el seny per les gralles. I és que ja ho diuen: **quí no té seny, no té fred**.

Com tots sabem, **el gall en son galliner, és on canta més bé**. Justament per això hem enregistrat els temes a l'entorn del fet casteller. I hem volgut mostrar una vegada més que, en aquest terreny, **ens hi movem com peix a l'aigua**. El disc, a més de les tonades habituals, **més val boig conegut que savi per conèixer**, (Matinades, Entrada a la plaça, Toc de castell, Vermut...), incorpora antigues versions del Tomb de processó i del Toc d'ofertori, **per llepar-s'hi els dits**. I encara hi afegeix temes més moderns com ara: Verds nets, l'Himne dels Castellers i Penedès, una sardana inspirada en la música dels castells, **per llogar-hi cadires**. La segona part del disc són versions i composicions més o menys arriscades, **quí no s'arrisca, no pisca**, amb gralla i altres instruments: **embolica, que fa fort**. Finalment, conté un vídeo clip, en què els grallers acabem pujant un pilar, i és que ja ho diuen: **de més verdes en maduren**. Els esforços invertits

en aquest projecte **han costat Poblet i Santes Creus**, però tot ha estat **oli en un llum**. El resultat és un disc **amb cara i ulls**, fet amb estima. Però ja se sap **que tothom veu la cosa segons la ullera que es posa** i, per tant, potser per a algú... **ja pots xiular si l'ase no vol beure**, o, dit d'una altra manera, **no és la mel per a la boca de l'ase**. El disc, a més de vendre's, ha estat editat com a regal per als verds. Hi ha qui **només es recorda de santa Bàrbara quan trona**. Ara, amb el disc, hom podrà recordar les gralles i els castells sempre que vulgui. El grup de grallers hem volgut aprofitar l'aniversari (**quí dia passa, anys empeny**), puix que ja hem acomplert els **trenta anys i un dia**, per oferir als verds el darrer treball discogràfic. Tal com deia aquell: **una flor no fa estiu, ni dues primavera**, amb aquest ja van set treballs discogràfics. Quins veterans, **gallina vella fa bon caldo**! Des de fa anys Els Vernets hem fet nostra la dita: **si has de prendre consell, pren-lo sempre d'home vell**, i hem basat bona part del repertori en les recerques de música antiga de gralla. Però de la mateixa manera que **monges, civils i ous ferrats, sempre van aparellats**, hem volgut compaginar la recerca i la innovació; no ha estat fàcil, **la processó va per dins**. La colla Els Vernets neix el 1981. Pràcticament des dels seus inicis acompanya la colla dels Castellers de Vilafranca, **cal ballar al so que toquen**. Els primers anys van ser d'aquells **d'aquí caic, aquí m'aixeco**. Ara, però, en tocar castells tot és **bufar i fer ampolles**. I és que per al Lluís, el Miquel, el Joan i el Xavi és un plaer, **de traca i mocador**, poder acompanyar la colla que ha trencat més sostres castellers.

Moltes gràcies als qui ens hi heu ajudat. Que gaudiu de les gralles i, per part nostra, fins al proper disc o aniversari... **bon vent i barca nova**.

¿La primera torre de 8?

Xavier Brotons

Foto: Xavier Samuell

Durant el segle XIX, els castells que normalment es feien amb folre s'anomenaven, en canvi, sense afegir mai –i cal subratllar el mai– al nom del castell l'etiqueta amb folre. Per tant, es parlava sempre, i només, del pilar de 7, el 2 de 8 o la torre de 8, el 4 de 9 i el 3 de 9. Per això, el quadret de costums de Raimon Casas Pedrerol estrenat a Valls el 1901 s'anomena «Lo tres de nou» (a seques). També se sap que els castells amb folre van desaparèixer durant la Decadència i que no els vam tornar a veure intentats fins al 1969. Durant tots aquests anys, però, la manera habitual d'anomenar aquests castells continuava sent pilar de 7, torre de 8, 3 de 9..., o sigui, sense afegir mai la fórmula amb folre, i aquesta manera, sobretot en el registre col·loquial oral, ha perdurat amb plena vigència fins als nostres dies. El cas és que el costum d'afegir sistemàticament amb folre a aquestes construccions (i, posteriorment, la creença que aquesta era la manera «correcta» de donar nom a aquests castells), per bé que només en contextos formals, és un fenomen relativament recent (que, no obstant això, reconec que ha tingut èxit). Personalment crec que neix a partir de frases com «tal colla ha fet la torre de 8, amb folre, per primera vegada», en què entre comes es destaca que aquest castell es fa amb folre, perquè en aquell moment –1969– el folre era tota una novetat. Fixem-nos, però, que amb folre és una explicació addicional, perquè el nom del castell és només torre de 8. Igualment, al segle XIX es parlava sempre i només de pilar (o espadat) de 8, sense afegir mai l'etiqueta amb folre i manilles. I tothom entenia de quins castells es parlava.

D'altra banda, l'únic castell que durant el vuit-cents es va fer excepcionalment sense folre –sent-ne el folre un element habitual– va ser el 4 de 9 sense folre, descarregat per la Colla Vella de Valls el 1881 a Tarragona. Doncs bé, aleshores aquest castell va ser anomenat majoritàriament –agradí o no– 4 de 9 net (també, encara que menys freqüentment, 4 de 9 sense folre), perquè s'entenia que net volia dir 'net de folre', encara que avui dia quan usem net s'entén majoritàriament que és 'net de pinya'. Per això reivindico com a plenament legítimes (i crec que són les úniques que ho són) les denominacions 4 de 9 net i 4 de 9 sense folre per a aquest castell.

En canvi, el que trobo certament censurable és dir-ne 4 de 9 (a seques) o torre de 8 (a seques) –com últimament fan els Castellers de Vilafranca– del 4 de 9 sense folre i la torre de 8 sense folre, respectivament. ¿Per què? Doncs perquè aquests noms (4 de 9 i torre de 8) ja els tenen reservats prèviament el 4 de 9 i la torre de 8 en la seva versió habitual (o sigui, amb folre), tant en el llenguatge vuitcentista com en el col·loquial actual. En termes informàtics diríem que el domini ja està ocupat. I doncs, ¿no crea confusió que 4 de 9 signifiqués al segle XIX i avui en registres orals '4 de 9 habitual, o sigui, amb folre', i que ara alguns vulguin que signifiqui '4 de 9 sense folre'? Jo crec que sí que crea confusió; i, com que a més, és un ús que no té cap tradició, considero que aquesta nomenclatura és distorsionadora i, per tant, altament desaconsellable.

Per un nomenclàtor casteller definitiu

Eloi Miralles

Per començar, he de manifestar que es fa difícil de contradir les opinions del bon amic Xavier Brotons en qüestions de nomenclatura castellera per la raó que les seves consideracions penso que són ben enraonades i que, des del seu punt de vista -i el d'altres que pensen com ell- tenen prou entitat i una defensa més que sobrada. No pretenc, ni de bon tros, entrar en debat sobre la validesa o no dels seus arguments, però, tanmateix, sí que voldria aportar el meu granet de sorra en el que concerneix a aquesta temàtica, no pas per pontificar i sí amb l'ànim i el desig de cercar solucions que ens ajudin -no solament als castellers i aficionats actuals sinó, sobretot, als de generacions futures- a situar-la en un context apte per tal que pugui ser consensuada per una majoria, el més àmplia possible, d'adeptes al nostre sovint controvertit món casteller.

Si han de prevaler raons històriques, és fàcil d'entendre que el primer castell de nou (el tres) aixecat i coronat a Tarragona, a mitjans del segle XIX, concretament el 1851 -a l'inici d'aquell període que l'amic Lluís Solsona va qualificar encertadament com «el trienni meravellós»- es va bastir sense cap mena de folre, atès que en un segon intent, que es descarregà, el castell, tal com recull la notícia, fou reforçat de manera convenient (probablement amb un folre reduït). Atenent aquest precedent, és lògic que a la crònica del 3 de 9 descarregat l'any següent a Torredembarra, s'especifiqui que el castell fou muntat net des dels segons (en cap cas, però, no parla de net, a seques), donat que, llevat d'aquell primer intent del 1851, els següents, dins del mateix any -la crònica esmentada ens diu que, després de Tarragona, els Xiquets van repetir-lo encara a Valls i en algun altre punt- es van fer amb ajudes.

Després del 1853, no hi ha constància que els castells de nou es fessin habitualment sense folre, si més no durant el quart de segle que el seguí, fins més enllà de l'acabament de la Tercera Guerra Carlina (1872-76). És evident que les dificultats que comportaven, el risc i les més que probables caigudes, deuenen menar els capdavaners de les colles a apostar decididament pels castells folrats. A partir d'aquell moment, doncs, i llevat d'algunes excepcions puntuals, ja no van conivir a plaça els castells de nou amb folre i sense folre; per tant, cal pensar que el més normal fos que en la parla castellera col·loquial i habitual s'imposés la simplificació de dir 3 de 9, naturalment sense l'afegit de amb folre. Salvant les distàncies, un fet similar deuria passar amb la denominació els 4 pilans de 9, que progressivament va anar passant a ser coneguda com el 4 de 9, ras i curt. Amb tot, sí que és cert que al cèlebre 4 de 9 de la diada tarragonina de Santa Tecla

Torre de 8 descarregada a Tarragona el 18 de setembre del 2011. Foto: Raquel Tarés/CDV

Amb la reaparició, el 1998, del 4 de 9 i, el 1999, de la torre de 8, sense folre tant un com l'altra, és quan s'ha suscitat el debat per la manera com s'han d'anomenar més o menys oficialment aquestes i d'altres construccions

del 1881 se li ha anat aplicant tostemps el qualificatiu de **net**, de la mateixa manera que s'ha fet modernament amb el potser no tan famós i sí més discutit 3 de 9 aixecat, també a Tarragona, en la mateixa jornada, així com amb un altre 4 de 9 segurament coronat al Catllar, un mes abans, per la Festa Major d'aquell mateix any (les cròniques, en castellà, parlen de los *cuatro de a nueve* i de los *tres de a nueve*, en ambdós casos *limpios* i també, curiosament, s'hi escola un *dos de a ocho*, igualment *limpio*). No cal dir que aquests castells, juntament amb el pilar de 8 -amb folre i manilles, evidentment- i el 5 de 9 -amb folre- esdevingueren el sostre de la castellística d'aquella època i, per tant, carregats d'una bona dosi d'excepcionalitat. Quan a finals de la dècada dels anys 60 del segle passat es van començar a replantejar uns nous reptes que no s'havien aconseguit en tota la centúria -la torre de 8 i el pilar de 7- els castellers i aficionats van parlar, de bon començament, d'estructures **amb folre** (tot i que inicialment s'acostumava a dir **amb forro**), ben segur perquè desconeixien que tal volta, a la primera dels grans castells del segle XIX, s'haurien fet sense ajudes. Els cronistes d'aleshores ens vam apuntar també a fer servir aquesta distinció, amb la volença de remarcar que es tractava, evidentment, d'una singularitat; temps era temps! I quan, a partir del 1981, van reaparèixer els castells de nou va passar tres quarts del mateix. Durant gairebé tres dècades, hem parlat a bastament de castells de nou amb folre, perquè no s'havia definit cap altre criteri que no fos aquest. I, encara més, hom parlava més concisament del 4 i del 3 de 9 per tal de simplificar.

Ara bé, amb la reaparició, el 1998, del 4 de 9 i, el 1999, de la torre de 8, sense folre tant un com l'altra, és quan s'ha suscitat el debat per la manera com s'han d'anomenar més o menys oficialment aquestes i d'altres construccions. Jo sóc del parer que en el pertocant als castells més val afegir que treure; per tant, crec que és millor apostar decididament per l'expressió amb folre que no pas per la de sense folre. A banda d'això i ja que he entrat plenament en matèria, també penso que l'expressió net s'hauria de reservar als castells que no tenen cap mena de reforç al voltant dels baixos, sense donar-hi més voltes; és a dir, a aquelles construccions puntuals que s'acostumen a fer als assaigs o bé, ocasionalment, a plaça, a tall de prova definitiva per tal de poder enlairar-les, amb garanties, amb un pis més.

M'agradaria ara que us poséssiu a la pell d'un

neòfit o d'un no gaire iniciat pel que fa al fet casteller. Si aquest individu es persona en una plaça i veu enlairar un 4 de 8 per una colla i, després, una altra hi planta un 4 de 9 (sense folre -i ho poso entre parèntesi a posta-), perquè li hem de dir que allò és un 4 de 9 net o sense folre? Si només difereixen en el nombre de pisos! En canvi, si veu aixecar un 4 de 9 folrat, veurà que en aquell castell hi ha quelcom que el diferencia encara més d'un 4 de 8 i, per tant, entendrà perfectament que se l'informi que es tracta d'un 4 de 9 amb folre, perquè salta a la vista que hi ha un nucli de castellers que envolta els segons. Sóc conscient que amb aquests arguments em puc carregar part de la història casteller, però també és cert que el fet casteller, des dels seus inicis, ha viscut una evolució constant, començant per la diversificació de les estructures a partir de les primitives torretes dels Valencians i el guany progressiu en alçada, fins a les més recents innovacions pel que fa a castells que els nostres avantpassats no havien ni sommat: la torre de 9 amb folre i manilles, el 3 de 10 amb folre i manilles, el 4 de 9 amb folre i l'agulla al mig, el 9 de 8, la torre de 9 amb folre, el 3 de 8 amb l'agulla, el 3 de 9 amb folre i agulla, el 5 de 8 amb l'agulla, el 7 de 8... No ha estat evolutiva també la manera de traspasar l'enxaneta? O les maneres diverses de fer l'aleta? O el canvi que es va produir en les estructures de cinc, eliminant els dos pollegons perquè resultessin més fàcils i factibles? No és cert que la gradació torre de 7 / torre de 8 / torre de 8 amb folre / torre de 9 amb folre / torre de 9 amb folre i manilles (tot i que no restin ordenades en funció de la seva dificultat) esdevé molt més entenedora que no pas la de torre de 7 / torre de 8 neta o sense folre / torre de 8 / torre de 9 sense manilles / torre de 9? Estic convençut que a les puntuacions del concurs i també a les abreviatures que sovintegen a les cròniques, hom trobarà més plausible que es parli dels 4de9 i 4de9f que no pas dels 4de9sf i 4de9 com a pretesa alternativa, malgrat tot el pòsit de tradició històrica que ja he comentat.

Crec que ara és el moment idoni per establir un nomenclàtor definitiu. Disposem de tots els mecanismes a l'abast, començant pels mitjans de comunicació i reblant el clau amb les converses castelleres habituals. Nòmés de nosaltres dependrà que en el futur no hi hagi d'haver confusions. El món casteller -i, amb ell, tota l'afició- ens ho agrairà, segur.

4 de 9 carregat per Tots Sants del 2007. Foto: Raquel Tarrés/CdV

Restauració de les pintures murals de Cal Figarot

Àlvar Mailan

Fotos: Arxiu GIV

Introducció

Els primers cinc mesos de l'any 2011 va tenir lloc a Cal Figarot la restauració de les pintures murals tant de la terrassa com del sostre interior de la cafeteria. La motivació per emprendre una campanya de conservació i restauració de les pintures va ser catalitzada fonamentalment per dos factors. D'una banda degut al pèssim estat de conservació i dels diferents agents de deteriorament que intervenien directament a les pintures. D'altra banda, el fet que la Casa Via Raventós i tots els béns de l'interior estiguin catalogats i protegits amb la categoria de Bé Nacional d'Interès Local (BCIL).

La Casa Via Raventós, coneguda més popularment pels vilafrancins com Cal Figarot, presenta una col·lecció d'un total de cinc sostres decorats amb pintures murals, tot i que en aquesta primera campanya de restauració s'han intervingut en dos d'aquests sostres, els que presentaven una major quantitat d'alteracions i, en conseqüència, un major risc de deteriorament i pèrdua de policromia.

Les pintures murals són contemporànies a la construcció de la casa, i d'aquesta manera estilísticament també estem davant d'exemples artístics de noucentisme, amb representacions iconogràfiques ben concretes. Al sostre de la cafeteria hi ha representades una sèrie de virtuts de la vinya i del camp inserides en escuts dins d'una gran decoració de vegetals i fruits, amb fulles de pampanes, garlandes i raïms, entre d'altres. En canvi, la decoració de les pintures de l'exterior, ja al porxo de la terrassa, hi ha la representació d'una sèrie d'elements egipcis, característica iconografia de marcat caràcter orientalitzant, molt pròpia de les pintures d'estil noucentista.

Criteris de restauració

Els criteris de restauració seguits en aquesta intervenció van haver de ser molt meditats i consensuats amb els especialistes tècnics del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya. D'aquesta manera, i entenent la funcionalitat i ús dels espais on hi ha les pintures murals, aquestes es van tractar com pintures decoratives i ornamentals enteses com a unitats estètiques. Per tant, s'hi va aplicar un criteri de presentació de caire il·lusionista amb el reompliment de color d'aquelles zones on la policromia original ja estava perduda.

La restauració

L'examen organolèptic previ a la restauració va determinar la presència d'una gran quantitat d'alteracions a totes dues pintures, així com diferents agents de deteriorament.

La pèrdua de policromia es feia prou evident, present al sostre policromat de la cafeteria i especialment rellevant a les pintures del porxo. Aquestes pèrdues eren motivades sobretot per la presència d'humitat per filtracions d'aigua. A les pintures del sostre interior, cal sumar-hi una problemàtica d'important oscil·lació de temperatura i humitat de l'espai, que ha provocat amb el pas del temps una alteració de l'aglutinant pictòric de naturalesa proteica. Les conseqüències d'aquesta exposició a canvis de temperatura han estat les esmentades pèrdues de policromia, però també pulverolències, aixecaments i desplaçaments, entre d'altres.

Un cop eliminats els factors d'alteració i estabilitzada la capa policromat amb l'aplicació de resines acríliques, es van reomplir els esvorancs amb massilles per posteriorment ser reintegrades amb pintures al tremp a l'interior i a l'oli a les pintures de l'exterior. Per últim es va dur a terme l'aplicació d'una capa de protecció generalitzada amb resines acríliques només a les pintures de l'interior, ja que resten exposades a oscil·lacions de temperatura i humitat pròpies de l'ús de l'espai.

Joan Fradera

De Mataró a l'eternitat... passant per Vilafranca

Eloi Miralles

El dia 28 de maig de 2011 ens va deixar l'amic i company Joan Fradera i Bosch, casteller de la nostra colla durant més de vint anys. Mataroní de naixement i de residència, la seva relació amb la vilafranquina Roser Admetlla i amb altres convilatans va fer que s'interessés per tota la parafernàlia que gira a l'entorn de la Festa Major de casa nostra i, de manera especial, pels castells, ja abans del casori amb l'amiga esmentada. Durant la seva etapa de casteller, que va començar els anys 80, era un assidu als assaigs, fins i tot els del dimecres, sempre robant hores de son a les nits al llarg de la temporada castellera. Va pujar manta vegades als folres dels castells de nou i fou tothora un casteller compromès; en alguna ocasió havia representat la colla en tertúlies i reunions (cal recordar especialment la seva presència en unes jornades folklòriques a Reus, organitzades per l'associació local Carrutxa, a la dècada dels 90). No acostumava a faltar tampoc a les grans diades del calendari casteller, àdhuc a Valls, per Sant Joan, encara que fos la seva festa onomàstica i, fins i tot, assistint a la tradicional Sortida de Completes. La seva dèria era tal que hi va haver un temps que es desplaçava fins a la Bisbal per poder escoltar les cròniques castelleres radiofòniques que s'emetien des de Valls i que no arribaven a Vilafranca. Durant molts mesos, els dissabtes al matí em venia a veure a la farmàcia per tal d'estar al corrent dels afers folklòrics de la vila. En tres ocasions, va tenir l'oportunitat d'entrar a plaça parant a segons el nostre pilar de quatre caminant a la diada mataronina de les Santes, la qual cosa l'afalagava d'allò més. També cal dir que, tot i la creació de la colla dels Capgrossos de Mataró, ell va romandre fidel a la camisa verda. El 1995 va rebre la distinció de casteller de soca-rel i a mitjans de la dècada passada va deixar de venir. Es pot ben dir que va marxar a la quieta,

sense fer soroll, potser, en part, perquè la seva salut ja no era prou bona i també perquè estava implicat plenament en d'altres activitats folklòriques de la seva pròpia ciutat. Tanmateix, em consta que sempre va estar al corrent dels nostres esdeveniments

A Mataró era conegut popularment com en «Uanxo». Que jo sàpiga, els vilafranquins mai no vam saber res d'aquest motiu, discret com era. Va ser un dels més reputats geganters de la colla d'en Robafaves i els altres gegants mataronins més representatius i, per damunt de tot, un gran recuperador i innovador de diversos actes de la Festa Major de les Santes, impulsor d'algunes peces del seu bestiari festiu, com ara les Momerotes, l'Àliga o el Drac i activista cultural i folklòric a cor què vols. El número 23 de la revista «Geganta, butlletí d'informació de la família Robafaves» va incloure una separata dedicada íntegrament al Joan i, a la portada, s'hi pot llegir aquesta frase emotiva: «Et trobarem a faltar Uanxo». El 30 de maig, l'acte del seu comiat, al tanatori de Mataró, esdevingué una sentida manifestació de dol -amb la presència d'autoritats i tota una munió d'amics i coneguts- i, alhora, una festa, amb ballada dels gegants i un pilar de quatre de camises verdes davant del fèretre amb les despulles de l'amic traspassat. Es van llegir diversos textos molt colpidors, es van poder escoltar músiques de Festa Major i el nostre cap de colla David Miret va interpretar el «Ton pare balla al drac» amb l'inevitable flabiol, instrument indispensable en aquelles contrades del Maresme. En nom de tota la colla (encara que els castellers més novells no han pogut arribar a conèixer-lo) voldria testimoniar el nostre condol, especialment a la Roser i a la seva filla Vinyet. No cal dir que el trobem a faltar. Descansa en pau, amic i, quan et vingui de gust, fes una ballada simbòlica amb la teva Geganta. A reveure!

El Joan Fradera amb el Robafaves a Vilafranca.

Joan Montserrat

Entre les bandes de música i els castellers de soca-rel

Eloi Miralles

El Joan Montserrat durant un benenrot de castellers de soca-rel a Cal Figarot.

El 5 de juny del 2011, ens deixava sobtadament el company Joan Montserrat i Brun. El decés, sense haver pogut superar la dolença que el colpia darrerament, va tenir lloc a Torredembarra, on havia traslladat la seva residència més habitual des de feia uns mesos. Crec recordar que en Joan va ingressar a la colla l'any 1984, poc abans que aquesta fes el seu primer viatge a Roma per tal de participar als actes de beatificació del Pare Josep Manyanet, fundador de la congregació de religiosos que regenten el col·legi vilafranquí de Sant Ramon. Era un habitual a Cal Figarot, sobretot des del 1995 quan va enviuar de la Fina Montsant -gran seguidora de la nostra colla i col·leccionista empedreïda de tota mena de documentació castellera-, a causa de la proximitat del seu domicili amb la nostra seu social. De seguida es va implicar en l'organització d'activitats diverses, perquè era un «director d'orquestra» nat; els seus companys més propers -els de l'anomenada «comissió de festes» que ja havia organitzat anteriorment el Ricard Aranda, «Rissus»- li deien carinyosament *el Buana*, quan els «manava» que fessin feina en actuacions puntuals, com ara l'organització de les diades de la colla, d'algunes revetlles al jardí de Cal Figarot, dels Corverredura -ja desapareguts per mor de la seva transmutació

en la més concorreguda Pedalada Verda- o dels sopars dels castellers de soca-rel. Fou un casteller de pinya sacrificat i la colla li va lliurar l'esmentada distinció, l'any 1995, juntament amb en Joan Fradera, precisament.

A banda dels castells, a la nostra vila es va implicar en altres qüestions, com ara la seva pertinença a la Societat La Principal, el popular Casal, on desenvolupà diversos càrrecs a la junta directiva. Als inicis de l'actual Ràdio Vilafranca, fou un dels impulsors d'una mena de penya d'Amics de la Ràdio. Durant quinze anys fou el «conductor» de les bandes de música que venien per la Festa Major (potser per la seva qualitat de director d'orquestra que abans he esmentat?), en una tasca del tot altruista i vetllant sempre perquè tots els músics es trobessin el més ben instal·lats possible. Els acompanyava a l'alberg, a Penyafor i allà on convingués, sempre amb una capacitat de maniobra notable i amb el beneplàcit dels administradors. A l'acte del seu comiat, a la basílica de Santa Maria, no hi mancà, com és habitual, ni el toc de gralles i timbal ni el pilar de 4 d'homenatge. A Cal Figarot hi ha un buit des que ja no hi ets i et troben a faltar. Adéu, amic. Els teus companys -els soca-rels, sobretot- no t'oblidarem mai.

 VILATRONICA
COMPONENTS ELECTRÒNICS

Tel. 93 817 13 98
Fax 93 817 36 16

• APARELLS
PER A
DISC-JOKEY

• MICRÒFONS
• INSONORITZACIÓ

 VILATRONICA
INDUSTRIAL

Tel. 93 818 11 14
Fax 93 892 08 58

C/ Misser Rufet, 3, local 4
info@vilatronica.com
www.vilatronica.com
08720 VILAFRANCA DEL PENEDES (Barcelona)

Ctra. Sant Vicenç, 2-10, local 2
Tel. 977 181 812
43700 EL VENDRELL
(Tarragona)

El Sendo ens ha deixat

Eloi Miralles

El Sendo va rebre el reconeixement de casteller de Soca-rel l'any 2008

El dia 7 de gener del 2012, diada de Sant Ramon de Penyafort, copatró de Vilafranca, va morir el nostre company casteller Ros-send Jané i Miracle, conegut popularment com el Sendo, a l'edat de 81 anys. En els darrers mesos, la seva salut havia minvat progressivament fins al punt d'haver d'ingressar a l'hospital de Vilafranca. De fet, en els últims anys, les seves forces ja s'havien anat afeblint i sovint se'l podia veure assegut al vestíbul de l'Ajuntament mentre es feien castells, però amb el pensament i el cor a la nostra pinya, ben segur. Es pot ben dir, doncs, que ha estat casteller fins al darrer moment. És per això que va voler que el soterressin vestint la indumentària castellera, amb la camisa verda que ell va estimar.

No sabem amb certesa quan es va incorporar a la colla, però deuria fer-ho cap a finals de la dècada dels 50, uns anys després de la reorganització (1957). La seva alçada i la seva complexió física -jo li deia als meus fills, quan eren petits, que era com l'Obèlix dels castells- van fer que fos un bon primeres mans fins que li va arribar l'hora del relleu. Se'l recorda també participant activament als assaigs previs al coronament del primer pilar de 6, que es feien prop de casa seva, al carrer Mestre Recasens. A banda d'això, eren proverbials el seu bon humor i les ganes de gresca, cosa que el va fer popular entre els joves castellers de diverses generacions. Va participar en alguns dels viatges importants de la colla a l'estranger, com ara el que ens va dur fins a Eslovènia. La colla va recompensar la seva tasca amb la distinció de casteller de soca-rel, l'any 2008.

Mecànic de professió, va saber compaginar l'activitat castellera amb altres dèries, com ara la seva afició pel Barça, culé fins a la mort! També formava part de l'anomenada

colla de Cal Mayol, els membres de la qual es reuneixen cap a finals d'any, des d'aquell ja llunyà primer pilar de 6 esmentat, a la masia d'aquest mateix nom que hi ha a tocar de la Plana Rodona (Sant Miquel d'Olèrdola) per endrapar tot un cabrit; per això també són coneguts amb el nom més indecorós de «els Cabrons» i cada any elegeixen el seu particular «Cabró d'Honor». Són els mateixos, a més, que participen anualment al concurs de paelles a Cal Figarot, amb la que es coneix popularment com «la paella dels cabrons». A la cerimònia del comiat del Sendo, que tingué lloc el 9 de gener, no hi mancà ni el toc de gralles ni el pilar de 4 a la sortida de la basílica de Santa Maria. Testimoniem el nostre condol a la seva família, especialment al seu fill Josep que, ja fa anys, va recollir la torxa castellera del pare i és un més de la colla. A reveure, amic. Reposa en pau.

El Sendo aixecant el Carolet a Castelldefels, l'any 1975. Foto: Josep M. Petrus

El Sendo gaudint dels castells de la colla a la Festa Major del 2008.

Jaume Palau, casteller compromès amb la colla i la vila

Eloi Miralles

El 17 de març del 2012 ens deixava el nostre estimat Jaume Palau, l'avi Palau. Casteller des dels inicis de la colla. El Jaume era un home bo, dels que deixen empremta, dels que estimen la seva gent i la seva terra. La seva dedicació a una gran quantitat d'entitats de Vilafranca el van fer mereixedor de la Medalla de Vila. A continuació transcrivim el breu parlament que, en representació de la colla, va fer l'Eloi Miralles en el funeral de l'enyorat amic:

«El nostre benvolgut amic Jaume Palau, company estimat i excel·lent persona, ens ha deixat. Casteller carismàtic -i de soca-rel- el pare Palau, l'avi Palau, ha lliurat el darrer combat de la seva existència, tot descarregant el seu darrer i més gran castell: el de la vida. I ho ha fet gairebé a la quieta, sense fer massa soroll, amb la mateixa naturalitat i la discreció amb què havia parat, a baixos, tota una munió de castells de la nostra colla. Discret i, sobretot, sofer, el seu testimoni ens haurà de menar a tots nosaltres, castellers, a seguir els seus passos; amb lleialtat, sacrifici, disciplina i amor a la colla, qualitats, aquestes, amb les quals el Jaume va guarnir la seva trajectòria castellera, fins al darrer moment. Casteller ja a la primera etapa de la colla -la de les camises rosades- va ocupar, més tard, càrrecs i tasques de responsabilitat, com ara el de vicepresident del Patronat o les de responsable de nombroses iniciatives: l'organització de la festa patronal en honor de sant Miquel i de la diada de la colla o de l'ofrena dels balls a l'ofici de Festa Major, sense oblidar la seva constant labor de mitjancer amb les

junes de l'AV del barri de Sant Julià o amb els membres del Cos de Portants que tenien cura de la Romeria a Montserrat, per tal que, tot seguint la tradició, no hi manqués la presència de les camises verdes.

Es pot ben dir que el Jaume ha pogut fruir d'allò més amb els èxits dels Castellers de Vilafranca, fins que les forces li ho han permès. La seva fortalesa i les seves condicions feien preveure que podria fer front a una vellesa més duradora, però el destí, inexorable, ha volgut que el perdéssim, ben segur, abans d'hora i molt més aviat del que tots nosaltres hauríem desitjat. Tanmateix, ens resta el consol d'haver pogut gaudir de la seva amistat, de la seva companyonia i, encara més, del seu exemple a l'hora de fer mans i mànigues per tal que la nostra colla arribés al capdamunt, un lideratge del qual el Jaume no solament n'ha estat partícip, sinó també un dels pilars en els quals s'ha cimentat aquesta nostra condició de capdavanter.

En aquests moments de dol -i també d'esperança- el senyor Palau segur que no s'haurà conformat només a fer de baix, una vegada més. Estem convençuts que a l'hora del seu decés s'haurà estimat més poder emular el més menut dels enxanetes; i, així, tot imitant el seu gest, amb aire decidit, el somriure a flor de llavis, fitant la mirada al cel i amb tots nosaltres al peu del castell, haurà pogut fer aquella aleta victoriosa que el duguí a l'eternitat.

No cal dir que el trobarem a faltar i que el seu record romandrà agraïdosament entre nosaltres, per sempre més. Reposa en pau, company».

El Jaume Palau durant la missa en honor de sant Miquel, patró de la colla.

Jaume Viñals, «Pastoret»: muntanyenc, cantaire i casteller

Eloi Miralles

El 27 de maig va morir de 2012 a Vilafranca, als 85 anys, Jaume Viñals i Rovira, persona estimada i coneguda a la vila, sobretot a causa de les seves activitats lúdico-recreatives. Enamorat de la muntanya -diríem que per tradició, atès que el seu pare era pastor i d'aquí li venia el renom de Pastoret- esdevingué un excursionista empedreït. També va poder conrear les seves dèries a la Societat Coral El Penedès, «el Coro», del qual va ser cantaire i president. Però aquí toca parlar de la seva dedicació als castells. Jaume Viñals fou membre dels Castellers de Vilafranca gairebé des de la primera hora. No ens consta que participés de la primera sortida a Sant Cugat Sesgarriques, però sí que sembla cert que, segons el parer d'un dels seus amics més íntims, en Cosme Milà, es deuria integrar a la colla ja en una de les seves primeres sortides, l'any 1948. S'hi va mantenir durant tota la primera etapa, la de les camises rosades/vermelles i, gairebé sense voler-ho, va protagonitzar una de les anècdotes que més es recorden d'aquella època. Resulta que per la Festa Major de l'any 1955 dos dels administradors eren dos germans de la nissaga vilafranquina dels Cusiné, molt vinculada als castells. Havien contractat per al dia 30 les colles Muixerra de Valls i Nens del Vendrell. Els Castellers de Vilafranca es trobaven immersos de ple, aleshores, en la disputa amb els vendrellencs pel fet que aquests disposaven com i quan volien efectius vilafranquins. Llavors, amb la intenció d'evitar aquest trasbals, algú

va tenir la idea d'anar a pactar amb els de la Vella de Valls perquè reforcessin els de casa -oficialment com a colla de Castellers de Vilafranca, que consti- amb l'objectiu que poguessin actuar també el dia de Sant Fèlix per dur a terme un intent del 4 de 8, condició indispensable imposada pels administradors (si no era així, només podien actuar, com de costum, els dies 29 i/o 31). És a dir, es provaria de fer el carro gros amb una alineació mixta, tot i que amb majoria vallencs, per descomptat. A l'hora de la veritat, però, quan la Vella va arribar al matí del 30 d'agost, el Pep de la Llet, que era qui remenava les cireres, va dir que només necessitava dos castellers del tronc per fer aquell intent, a més d'algun baix i gent a la pinya. Naturalment, la decepció va ser gran i no hi va haver

res a fer. A plaça, el 4 de 8 va caure, inevitablement, massa aviat, amb els quintes al seu lloc, mentre encara s'enfilaven els del pom de dalt. Per postres, alguns dels nostres van continuar pujant aquell dia en els castells vendrellencs, per qüestions que són de sobres conegudes. Però com sigui que aquell nucli de camises més o menys rosades actuava sota l'emparedat dels Castellers de Vilafranca, en Jaume Viñals no va voler defugir l'envit i parà, a baixos, aquell intent malastruc, esdevenint així el primer vilafranquí del segle XX a figurar en el primer pis d'un castell de vuit pisos. Vet aquí l'anècdota casteller que anirà sempre lligada al seu record.

A la represa, el 1957, amb camises verdes, el Pastoret també hi era, segons el testimoni d'en Cosme Milà, però ho va anar deixant progressivament fins a desvincular-se de la colla. La Rosa, la seva esposa, recorda que el seu home va anar a pujar la Pica d'Estats, el cim més alt de Catalunya, portant la camisa verda, però que en baixar de la muntanya la va perdre o bé li van prendre, no ho té prou clar. A banda del testimoniatge d'en Milà, també tenim el d'en Carles Domènech, «Mènec», que assegura haver pujat a segons, en una bona colla de castells de sis i de set, amb el Pastoret a baixos; i, amb ell, paraven altres companys, com ara en Frederic Camí, en Fèlix Freixedas, «Xedes», o en Fèlix Estadella, «Feis». Que va ser un casteller de primera, d'això no hi ha dubte. Reposa en pau, amic.

JOANFER i FILLS

P L A N X I S T E R I A , S L

REPARACIÓ DE TURISMES I FURGONETES EN GENERAL

c/ Ull de Llebre, 3 - P. I. Clot de Moja - 08734 OLÈRDOLA

Tel. i fax 93 817 03 25 - joanferifills@telefonica.net

Al voltant de «Verd sobre blau»

Pep Puig

A l'abril del 2008 em vaig reunir amb la junta de la colla Castellers de Vilafranca per presentar el dossier del documental «Verd sobre blau, els castells des de dins». Gairebé tres anys més tard, el maig del 2011, culminava un procés elaborat a foc lent, lentíssim, amb la projecció pública d'aquest treball.

Procés lent

El documental, a banda de les filmacions d'imatges de castells, assajos, etc. va generar un material extra de més de quaranta hores d'entrevistes a castellers i persones relacionades amb la colla. Per si no ens havíem allargat prou, vam decidir que calia fer alguna cosa amb tot això. En aquestes entrevistes s'havien dit un munt de coses interessants que calia presentar d'alguna manera a tots els aficionats als castells. Així doncs, tres anys i vuit mesos més tard, vam tancar la parada amb una selecció de sis hores de «Converses Castelleres» reunides i embolicades en format de DVD mirant de fer justícia a tot allò que es va dir arran del documental i que calia deixar expressat. Contràriament al que pugui semblar, no m'agrada que s'eternitzin els projectes. Pel que sigui ja en porto uns quants així i, a banda del meu ritme que també hi deu fer, el problema meu o d'aquesta feina sempre és el mateix: la dificultat de produir els projectes, o, dit d'una altra manera, de trobar els calés per fer-los viables. Quan no es troben s'entra en l'inexorable dinàmica del «ara ho agafo - ara ho deixo». I quan, afortunadament, i finalment, els trobes, agafes el projecte d'una vegada per totes i conclous aquella cosa per la qual, durant tant de temps, has estat batallant. És la naturalesa d'aquesta feina (o dels documentals) i intueixo que de tantes altres feines. Per tirar endavant «Verd sobre blau» ha estat clau la confiança de la colla, de la junta i del seu president, el Miquel Ferret. Sense ell, sé de bona tinta que aquest documental hauria costat molt més de fer. El projecte l'hem acabat amb força retard, doncs, i, tot i que la idea és molt anterior, segurament hem degut donar la imatge que «Verd sobre blau» s'ha incorporat a la moda dels documentals de temàtica casteller, fet que no em sembla tan malament. Abans del 2011 pocs documentals es coneixien (un d'excel·lent i polèmic sobre la colla Joves de Valls, que, sigui dit de passada, no devia agradar gaire als implicats). Però aquest 2011 el gènere documental ha estat ric en produccions castelleres, algunes encara pendents d'estrena. Això és bo. De documentals sobre castells, encara se'n poden fer bastants més perquè la riquesa de temes i enfocis que aporta el món casteller permet mostrar aquesta realitat des de molts punts de vista. Siguí com sigui, al final poc importa si la idea de fer un documental sobre la colla Castellers de Vilafranca és de finals del segle passat, que ho

Pep Puig acompanyat de Miquel Ferrer en la presentació del documental. Fotos: Arixu CAV

és, o no. El que compta és haver expressat i concretat una cosa que feia temps portava al cap.

A certa distància

Només ja vaig ser conscient que fer un documental sobre castells era posar-se en un terreny delicat. Al Penedès molta gent n'entén, de castells, i n'entén molt. Pretendre parlar de castells sense ser un especialista, ni ser de la colla (sóc dels verds però no de la colla) tenia els seus riscos. Però també, per altra banda, crec que, quan vols explicar una història i pretens ser objectiu (pretensió impossible), és bo tenir una certa distància per poder explicar millor les coses. Un cop vista tota la història del documental i coneguts els resultats, la primera pregunta que un sempre es fa és: estàs content del resultat? Després en segueixen d'altres. On són els encerts? On els errors? Com s'hauria pogut millorar la feina? Són preguntes bàsiques per fer-ho millor la propera vegada. Respondré la primera pregunta dient que, en termes generals, estic content del resultat. També sé per on han fallat algunes coses i si ara hagués de fer un replantejament del documental podria dir què faria i què no. Ara, però, ja és tard. «Verd sobre blau» era i és, en primer lloc, un documental per a la gent de la colla, per als castellers i la seva afició. Però també és un documental dirigit a persones que no han vist mai castells. Un ventall de públic potser massa ampli o una pretensió massa ambiciosa, que probablement hagi «perjudicat» els espectadors situats més als extrems amb falta d'èpica castellera i absència d'alguns castellers, per una banda, o poca pedagogia o descripció tècnica, per l'altra. Tots aquests dèficits (i d'altres) són certs, però també inevitables. Molts cops el que guanyes per un lloc ho perds per l'altre, i més quan el repte és resumir tot un món en una hora. Penso també que allà on no s'ha pogut arribar, ja hi arribaran els documentals que es facin en el futur.

Pel·lícula coral

Reconegudes les limitacions, quin ha estat el plantejament, el camí seguit pel documental al llarg d'aquest temps? Jo volia fer una pel·

lícula coral, que donés veu a una part important i representativa de la colla. D'acord amb això vam entrevistar seixanta castellers (pocs per a una colla i una multitud per a un documental). Volia que els narradors d'aquesta història fossin els castellers mateixos.

Qui més indicat per parlar de castells que un casteller? Ells havien de ser els narradors de la seva pròpia història, els que havien de desgranar els temes essencials del món casteller: la història de la colla, els seus valors socials, el paper de la dona, la canalla, la gent del peu i del tronc, la competitivitat, el valor dels assajos, el sentit festiu dels castells, etc. Jo volia també que tots aquests temes fossin explicats d'una manera natural, directa, expressats com una opinió i una visió personal i no com una veritat indiscutible.

El vehicle d'aquestes explicacions havia de ser el calendari de la temporada castellera agafat de forma cronològica. Aquest era el plantejament. Penso que, mesos després de l'estrena i amb la perspectiva que dóna el temps, aquesta idea es va poder defensar i el documental «Verd sobre blau» ha acabat sent un reflex d'aquella idea inicial.

Una altra idea que des del principi m'agradava era la de presentar una colla de castellers parlant de castells més que «dels seus castells» o les seves fites (conegudes i extraordinàries), cosa que dóna al documental una visió més global. Des del meu punt de vista això, encara que potser des de fora no s'interpreti així, dóna a aquest documental més amplitud i, per tant, la possibilitat d'arribar a més gent.

Des del punt de vista de l'aprenentatge personal, fer el documental m'ha ensenyat a veure els castells d'una altra manera. A comprendre la qüestió de per què la gent fa castells. A saber entendre on són uns beneficis que no es poden mesurar seguint els paràmetres de caire econòmic que governen la nostra societat. Com es quantifica la il·lusió, l'emoció d'un casteller? Això és impossible i aquesta és la clau que explica perquè algú és o es fa casteller i ja no ho deixa mai més.

Confio que el pas del temps no faci una mala passada al documental i que «Verd sobre blau» el sàpiga suportar bé. També que el documental segueixi sent vist aquí i lluny d'aquí i que hagi servit per descobrir algun aspecte desconegut dels castells, a la gent de casa, i per apropar-se a una manera de fer i de ser a la gent de fora.

David Miret, Català de l'Any 2010

Pep Adrià

El cap de Colla dels Castellers de Vilafranca, David Miret, va rebre el premi Català de l'Any 2010 en un acte de gran repercussió mediàtica

David Miret, cap de Colla dels Castellers de Vilafranca, va rebre, el 24 de maig del 2011, el premi de Català de l'Any 2010, com a reconeixement a la seva trajectòria, a la magnífica temporada realitzada pels verds durant el 2010 i al món casteller en general, en l'any de la distinció dels castells com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat per part de la UNESCO.

El premi Català de l'Any el convoca des de l'any 2000 *El Periódico de Catalunya* i ha reconegut personalitats de la societat catalana tan diverses com: Ernest Lluch, Pau Gasol, Ferran Adrià, Joan Manuel Serrat, Pasqual Maragall, Vicente Ferrer o Josep Guardiola, entre d'altres. Després d'una primera fase de proposta oberta de candidats, l'elecció dels tres finalistes es fa per votació popular dels lectors del *El Periódico*, l'audiència del

programa *Els Matins* de TV3 i del públic en general que poden fer arribar els vots mitjançant el telèfon o la pàgina web.

La gala final de lliurament del premi Català de l'Any 2010 es va celebrar al Teatre Nacional de Catalunya i es va emetre en directe per Televisió de Catalunya. Va ser un dels programes amb més audiència del mes de maig. Van acompanyar el David Miret la seva esposa, la família i tots els caps de Colla i presidents dels Castellers de Vilafranca. Els altres dos finalistes que optaven al premi van ser el metge Joan Pere Barret i l'escriptor Emili Teixidor. David Miret va aconseguir imposar-se als altres candidats amb el 60% dels vots populars emesos. Després de rebre el premi de mans del president de la Generalitat, Artur Mas, el cap de Colla va donar les gràcies a totes les persones que el van

votar i va fer extensiu el premi a tota la colla i a tot el món casteller. També va destacar la importància del premi per aconseguir que els castells i la cultura popular en general tinguin més presència i reconeixement dins de la societat catalana. La gala va finalitzar amb l'actuació sorpresa dels Castellers de Vilafranca a dalt de l'escenari del Teatre Nacional de Catalunya, que van alçar un 4 de 7 amb l'agulla.

La idea de presentar la candidatura del David Miret com a Català de l'Any va sorgir entre amics i membres dels Castellers de Vilafranca, després que la colla guanyés per cinquena vegada consecutiva el Concurs de Castells, descarregués per primera vegada a la història la torre de 8 i completés la millor temporada de la història dels castells. Tot plegat, sumat a la declaració dels castells com a patrimoni immaterial de la humanitat, va fer que es tirés endavant la candidatura del cap de Colla dels verds.

Al capdavant, aquesta iniciativa, que va començar mig en broma mig seriosament, es va convertir, gràcies al suport popular, en una de les campanyes mediàtiques més importants que hagi fet la colla i el món casteller en general, i va fer arribar a tot el país el que són els castells i l'interès per aquesta activitat més enllà dels mateixos castellers i aficionats.

Enhorabona al David Miret, Català de l'any 2010, i a tots els Castellers de Vilafranca!

Fotos: Arxius GAV

Felicitem a tota
la colla per tots
els èxits aconseguits.

*Enhorabona
castellers!*

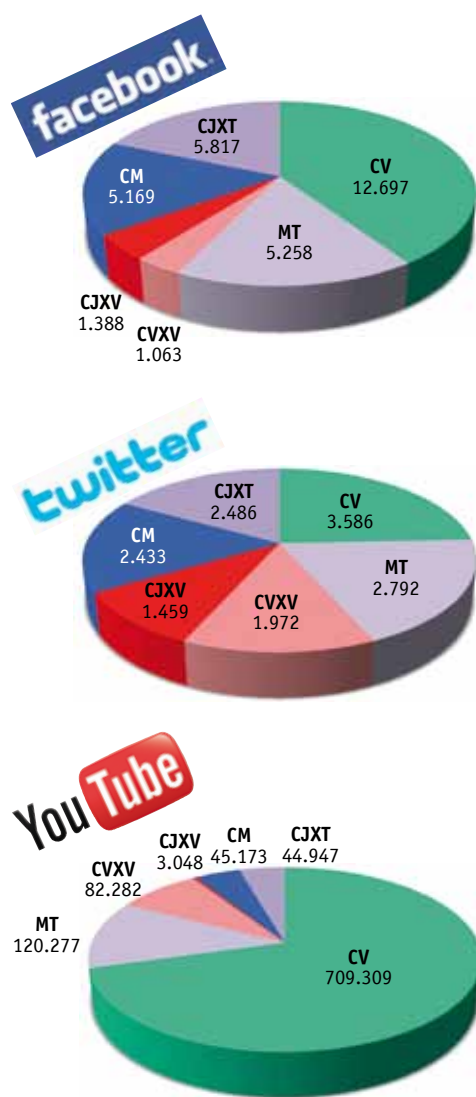
CONSELL COMARCAL
ALT PENEDÈS

Castells en Xarxa

Francesc Bou Pijoan

El món casteller no ha quedat al marge de l'auge de les xarxes socials d'Internet, sinó que les ha pogut rendibilitzar al màxim gràcies al caràcter nodal implícit de les colles.

Dades: Agost del 2012. Extrems dels webs oficials de les colles.

Els castells sempre han generat una xarxa de relacions personals al seu voltant. Castellers de diferents procedències, edats i condicions socials troben en l'activitat de fer castells allò que els uneix. El creixent món de les xarxes socials a Internet no ha fet més que facilitar aquesta unió i comunicació entre castellers i aficionats dins el que s'anomena «món casteller». Un món cada cop més global, que ens permet seguir com evolucionen els castells a Xile i mantenir els llaços d'amistat amb molts dels seus castellers. Segur que aquests múltiples contactes han facilitat el creixement de la llavor castellera a Xile. A part de trencar fronteres geogràfiques, aquestes xarxes ens ajuden a trencar les fronteres temporals. Ara ja no cal esperar-se a llegir el diari dilluns per saber què ha fet tal colla, pots saber com evolucionen minut a minut les actuacions i fins i tot com van els assaigs de les colles més «obertes».

En aquest article volem donar un cop d'ull a les principals xarxes socials i la presència que hi tenen els Castellers de Vilafranca contextualitzada amb les altres colles castelleres.

La comunitat més gran al voltant dels Castellers de Vilafranca són els prop de 13.000 fans que s'han aglutinat al voltant de la pàgina de la colla a **Facebook**. Una xifra gens menyspreable que segur que ompliria a vessar la plaça de la Vila. A Facebook tots els fans poden seguir l'actualitat de la colla i dir-hi la seva sobre les notícies, fotografies i vídeos que la colla hi va publicant. Després de les grans diades és quan més activitat s'hi registra i el mur de la pàgina s'omple de desenes de felicitacions arribades d'arreu del món. En comparació amb les altres colles castelleres, la distància en nombre de fans és notòria ja que duplica el nombre de seguidors de la Jove de Tarragona, que gairebé arriba als 6000. Minyons i Capgrossos es mouen al voltant dels 5000 fans i queden molt més enrere les colles vallenques, que tot just superen els 1000 cadascuna.

El 2011 ha estat l'any de l'eclosió de **Twitter** dins del món casteller. La xarxa de *micro-blogging* ha anat plena de comentaris castellers de 140 caràcters al voltant de les grans diades. Al mateix moment que es construeixen els castells, cada colla, aficionat o casteller en publica els comentaris i les fotos. L'efervescència castellera ha estat tal que durant les diades de Sant Fèlix i Tots Sants l'etiqueta #castellers, que serveix per agrupar els comentaris al voltant dels castells, ha estat *trending topic* a Catalunya, o sigui el tema de conversa més utilitzat a la xarxa Twitter aquell dia. El dia de la gala del Català de l'Any 2010, 'David Miret' va ser *trending topic* no només a Catalunya sinó a tot l'Estat espanyol. El nombre de seguidors dels @verds a Twitter és de 3.586, molt inferior als 13.000 de Facebook, però suposa gairebé 800 seguidors més que @minyons, que és la segona colla més seguida en aquesta xarxa. La proliferació de telèfons mòbils amb accés a Internet segur que farà que el nombre de seguidors continuï creixent.

De la resta de xarxes socials, la presència més significativa de les colles castelleres es troba a la comunitat de vídeos YouTube. Pel que fa a nombre de subscriptors als canals oficials de les colles, la presència no és elevada. En el cas dels Castellers de Vilafranca només arriba a gairebé 300 subscriptors. En canvi, el nombre de visualitzacions de vídeos de les colles és certament remarcable. Fins a 709.309 vegades s'han reproduït els 657 vídeos pujats al canal oficial dels Castellers de Vilafranca. Els vídeos del canal oficial de la resta de colles analitzades sumades no arriben al 30% d'aquestes visualitzacions. La presència a Youtube dels Castellers de Vilafranca s'ha vist enfortida el 2011 amb la retransmissió en directe de la diada d'aniversari de Cal Figarot, la primera diada castellera *online* a través d'aquesta plataforma.

Ajuntant les forces de YouTube i Twitter s'ha organitzat a Cal Figarot el primer Castells&Tweets, un nou fòrum de debat casteller retransmès en directe per Youtube i amb la possibilitat d'interacció de l'audiència mitjançant la xarxa Twitter.

Supervverd

Canalla de gamma extra

Anna Riba

El gener tota la canalla va començar a escalfar l'ambient casteller a Cal Figarot. Tocava anar a Valls per les festes de la Candela i així els més petits i el tronc van estrenar l'any amb els assaigs especials per a la Candela. Després de fer la torre de 8 amb folre més matinera, la canalla no va deixar de treballar: cada divendres hi havia assaig. D'aquesta manera les darreres incorporacions de la temporada anterior i alguns petits que volien fer castells amb nosaltres anaven polint la tècnica i començaven a participar en algunes proves. La nostra canalla titular continuava treballant: alguns havien de baixar de pis i altres s'estrenaven en estructures noves. Gràcies a tota aquesta feina, a la Diada del Graller vam poder veure cares noves a tots els castells i altres menuts es van estrenar a pisos nous.

El mes de maig tots els nens i nenes que la temporada 2010 havien format part del tronc dels castells de nou, van marxar a Tenerife. Era el premi a l'esforç de tot un any. Sense cap mena de dubte tenim la millor canalla, i això és gràcies a les hores d'assaig i a totes les proves que es treballen. A Tenerife la canalla va visitar un parc temàtic i un parc aquàtic.

Durant el mes de juny, a cada una de les

El 2011 per a la canalla, com per a la resta de la colla, ha estat una temporada farcida de viatges i activitats.

actuacions la canalla es va anar consolidant i els petits es van desplaçar cap a Holanda amb la colla.

Durant tot l'estiu vam tenir el nostre racó ple de nens i nenes que ens volien conèixer i fer castells amb nosaltres. Hi va haver dies que vam ser més de 40... Els cascs i les faixes no paraven ni un moment!

Tota la canalla que podia pujar per Festa

Major va fer les maletes i vam marxar tots cap a l'Índia. Allà sense cap mena de dubte viurien experiències que els enriquirien i segur que els van fer valorar tot allò que tenim i que sovint no sabem apreciar. Els dies a l'Índia ens van permetre fer més pinya: la canalla va poder compartir àpats, estones de lleure, jocs, desplaçaments i una experiència única. Així doncs, amb l'energia renovada i tota la feina feta, encaràvem el tram més important de la temporada: el Catllar, l'Arboç i Festa Major... Vam ser més que mai a la Festa Major petita, quin goig! Canalla, quitxalla i famílies tornen a fer maletes, ara per anar cap a Ses Illes... I, per celebrar-ho, a Ciutadella hi va haver noves estrenes!

El 2011 ha estat sense cap dubte una llarga i gran temporada... i entre els més petits tenim una cassoleta que es va estrenar en castells de nou i podem presumir de tenir onze nens que van fer castells de gamma extra, quatre dels quals es van estrenar en aquesta categoria!

El novembre, i per quarta vegada, un cop acabats els assaigs, la canalla es va tornar a trobar a Cal Figarot. Es van repartir les beques. En aquesta edició, catorze nens i nenes van tenir el seu diploma i els pares una ajuda econòmica per afrontar aquest inici de curs escolar.

Fotos: Arxiu CdV

Foto: Raquel Tarrés/CdV

Objectius assolits

Fa quatre anys l'equip de la canalla va començar la seva tasca amb uns objectius clars que, amb esforç i dedicació, han aconseguit assolir amb escreix

Anna Riba

Quan vam començar a parlar de la canalla ara fa quatre anys, teníem clar que volíem introduir i plantejar alguns canvis a l'equip. Era molta i molt bona la feina que fins aleshores s'havia fet a la colla en aquest sentit, però el temps en què vivim ens marcava el moment de fer un altre pas endavant. També vam creure oportú ampliar i exportar l'experiència que vivien els nens i nenes que ens acompanyaven en els assaigs i actuacions al màxim de nens i joves de la comarca i de fora d'aquesta.

Dos objectius

Així vam centrar-nos en dos grans objectius: per una banda, calia treure partit d'aspectes com el compromís, el treball, l'esforç, el sentit comú, l'esforç personal i el col·lectiu, la solidaritat, la pluralitat, el respecte... valors que l'activitat castellerà porta associats, i volíem que la nostra canalla els pogués traslladar a l'escola, amb els amics i en altres activitats o esports; per una altra banda, ens proposàvem crear un projecte educatiu per poder arribar als nens i joves de Vilafranca, de la comarca i de fora d'aquesta, apropar-los els castells perquè poguessin treure tots els beneficis de l'activitat, per fer-nos conèixer i al mateix temps mirar d'incorporar nens i joves a tots els nostres castells.

Així, vam creure oportú crear un protocol o normativa de funcionament pròpia per als més petits. En aquesta, s'hi establien tots els drets que comportava formar part de la canalla, al mateix temps que es marcaven per primera vegada també uns deures per a ells. En aquest apartat vam començar per actualitzar totes les dades i crear els diferents models d'autoritzacions (per a la pràctica castellerà, drets d'imatge...).

Seguretat

Una de les inquietuds més grans de l'equip directiu i de l'equip de canalla era posar-nos al dia en temes de seguretat. Calia dotar els més petits de totes les mesures de seguretat possibles i evitar d'aquesta manera possibles lesions i accidents. Vam apostar des del primer moment pel casc de dosos. Així ens vam oferir per tirar endavant aquest estudi. Mentre algunes colles asseguraven que els cascs no eren vàlids per a la nostra pràctica, nosaltres vam ser els pioners a utilitzar-los en totes les estructures. També podem presumir d'haver introduït el protector dental en els pisos superiors dels nostres castells, ja sigui en els assaigs com en les actuacions. Per últim, però no menys important, també vam incorporar els terres tous tant en el racó de la canalla com en les proves centrals.

Es va modificar l'estructura i l'organització de l'equip, mirant així d'optimitzar la relació i la comunicació amb les famílies i la canalla mateixa. També es va redistribuir la dinàmica i la metodologia dels assaigs, amb agents motivants per a tots, introduint controls d'assistència i esforç tant en assaigs com en actuacions. Aquests aspectes ens permetien introduir determinats premis, ja fossin en forma de sortides, estades, viatges i activitats extres com beques i reconeixements de tota la colla.

Tenint en compte el nombre elevat de canalla que al llarg d'aquests quatre anys han passat per les faixes de Cal Figarot -en total més d'una vuitantena de nens i nenes d'edats compreses entre els 3 i els 14 anys-, vam apostar per diferenciar dos grups: per una banda, la canalla, els que estan preparats per poder fer castells a plaça, i, per l'altra, el grup de quitxalla, els nens que encara no estan preparats per poder pujar als grans castells o els que volen acompanyar-nos en activitats com la Festa Major Petita...

Al llarg d'aquests quatre anys, la canalla ha fet quatre viatges -a Mallorca, Eurodisney (França), Madrid i Tenerife- i sis estades per fer activitats a la natura a Ventalló, Montserrat i Sant Pere Pescador. També s'han dut a terme quatre edicions de beques, en les quals es van premiar catorze nens l'any 2008, setze el 2009, quinze el 2010 i catorze el 2011. I també han pogut passar-s'ho bé amb els regals que cada 5 de gener els Reis D'orient els han portat a Cal Figarot.

Taller de castells

Per assolir el segon objectiu, es van crear les bases de treball i es va dissenyar un model de taller de castells per oferir-lo a tots els centres educatius.

Es va participar en les tasques de creació d'una maleta castellera, que va fer el Centre de Recursos Pedagògics de l'Alt Penedès. Així es va crear un material per fer conèixer la colla i presentar una oferta de tallers i activitats adreçades a cada una de les diferents etapes escolars.

S'han fet un total de vuitanta carpetes, que s'han repartit entre els centres de la comarca per presentar-nos i facilitar tota la informació de la colla i la nostra oferta educativa. I s'està acabant de treballar en una bossa que els Castellers de Vilafranca cedirem al Centre de Recursos Pedagògics de l'Alt Penedès per augmentar l'oferta de material de préstec de temàtica castellera.

S'ha creat un concurs de castells per a joves, el JOVERD, amb l'objectiu d'acostar i fer conèixer la colla i els castells. Lligat a aquest programa, la colla fa un taller al centre educatiu. Així s'anima i es motiva els més grans de cada centre a participar-hi i a formar la seva colla, amb els diferents alumnes del seu centre. Cal destacar que en l'edició de 2011 a Cal Figarot es va respirar un bon ambient casteller amb la participació de vuit centres, fet que va suposar més de 250 alumnes participants. Alguns d'aquests ja s'han animat i s'han integrat a la colla.

Cal destacar també que en aquest darrer

El casc i el protector dental són eines imprescindibles actualment. Foto: Eloi Miralles

tram hem ampliat l'oferta de tallers, els hem adaptat i els hem ofert a diferents entitats i clubs esportius. Així, esportistes com els joves integrants de la Masia del FC Barcelona, o alguns equips de bàsquet, ja han canviat almenys per unes hores les bambes per la faixa.

S'ha fet molta feina aquests quatre anys i, igual que passa amb els castells, aquesta s'ha fet gràcies a l'equip de canalla, i a l'ajuda i col·laboració de tot l'equip directiu. No hi ha hagut ni una sola àrea que no s'hagi involucrat i col·laborat en cada un d'aquests projectes. Queda clar que, sense les ganes i la feina de tots, tot això no hauria estat possible.

Tota la canalla que va participar a la Festa Major dels Petits del 2011. Foto: Raquel Tarrés/CdV

CASTELLS A BANDA

1

2

3

4

5

6

7

9

8

10

11

1. Consell de Savis
2. Taller dels jugadors de la Masia del FC Barcelona
3. Assemblea anual de la Colla
4. Calçotada Verda 2011
5. Excursió a les Agudes
6. Torneig d'estirar la corda
7. Concurs JoVerd 2011
8. Premis Aleta 2011
9. Tast de vins a Cal Figarot
10. Concurs de paelles 2011
11. Visita al Camp Nou i a la Masia del FC Barcelona

Fotos: Raquel Tarrés/CdV

- 12. Bollywood a Cal Figarot
- 13. Cinema a la Fresca al jardí de Cal Figarot
- 14. Sopar del peu 2011
- 15. Berenar de veterans i bateig casteller
- 16. Pedalada Verda 2011
- 17. Missa de Sant Miquel
- 18. Inauguració de la Masia del FC Barcelona
- 19. Beques de la canalla 2011
- 20. Sopar de la colla i soca-rels 2011
- 21. Presentació de la pel·lícula Enxaneta
- 22. Partit UE Santboiana
- 23. Donació de sang per a La Marató de TV3

L'altra cara dels castellers

Óscar Serramià Ricart

Laia Colomé

«El bàsquet i els castells es converteixen en un modus vivendi»

L'Òscar Serramià va començar a jugar a bàsquet quan tenia 9 anys. Després de ser jugador durant molts de temps, se li va posar al cap que volia ser entrenador, oportunitat que se li va presentar ara fa cinc anys i que està duent a terme en les darreres tres temporades.

Com vas començar a jugar a bàsquet als nou anys?
«Amb dos amics de l'escola vam fer bàsquet com a activitat extraescolar. Vam entrar directament a l'escola de bàsquet del Casal. Com a federat, sempre he jugat al Casal; fidel a uns colors, igual que amb els castells, que només puc ser d'una colla».

Per què vas deixar el bàsquet com a jugador federat l'any 95?

«Diguem que vaig ser víctima del complex període juvenil amb un alt índex d'abandonament esportiu. Els motius van ser diversos, i van coincidir amb una campanya molt forta de captació de castellers a Vilafranca amb motiu de la primera torre de 9. A la colla, ja hi coneixia gent. Vaig començar a venir als assaigs i vaig acabar deixant el bàsquet. Allà on més a gust em trobava, m'hi vaig quedar».

Ara ets entrenador. Es viu diferent el bàsquet com a entrenador que com a jugador?

«Des de la perspectiva d'entrenador, el bàsquet és totalment diferent. Hi ha tota la planificació al darrere, no només de club, sinó també de l'equip: les periodificacions, els entrenaments, la gestió humana... el tracte que tens amb els jugadors o amb els pares, si es tracta d'un equip de formació. I encara més quan es tracta de canalla. Igual que passa als castells, cada nen o nena és un món i has de saber com pensa, el que necessita, el que li has d'exigir o el que li pots demanar, el que li has d'ensenyar i el que és millor que no aprengui».

Entrenes equips femenins i masculins. Hi trobes diferències entre uns i altres?

«És més difícil entrenar dones [riu]. Jo no he entrenat mai noies adultes, sempre he entrenat noies en edat adolescent, i puc dir que, amb un noi, hi pots tenir un tracte molt més senzill, molt més directe. A una noia el discurs ha de ser diferent, més acurat. Has de ser més psicòleg que entrenador, saber portar cada nena i saber què és el que vol, i què és el que ella et vol dir. La diferència de sexe entre jugador i entrenador també influeix i és un obstacle a superar. Però, si he d'escollir, prefereixo entrenar noies. L'aspecte físic no té un pes desmesurat en el joc i la tècnica agafa un rol imprescindible, mentre que en nois, el component físic solapa la tècnica moltes vegades. Trobar noies que vulguin fer un esport és difícil, però quan en trobes i estan disposades a invertir molt de temps en allò que els agrada, s'hi dediquen amb cos i ànima».

Com veus la situació del bàsquet a Vilafranca?

«El bàsquet a Vilafranca té bona salut però, com tot, sempre es pot millorar. Tenim la sort que hi ha un club per a nois, la SE Casal, i un club per a

noies, el CE Xamba. També tenim la sort, sota el meu punt de vista, de no tenir dos clubs mixtos. Això fa que no hi hagi transvasament de jugadors d'un club a un altre, i et permet treballar amb blocs de jugadors que t'aniran pujant sencers. Després, cada club intentarà trobar dues línies de jugadors per edat per donar cabuda a tothom segons les aptituds. El CE Xamba té nou equips federats, amb molt bon nivell, i el sènior a la Copa Catalunya; mentre que la SE Casal en té dotze, alguns dels quals jugant en categories preferents. El problema amb què ens trobem ara és la situació econòmica, no tan sols pel que fa a subvencions de l'Administració, sinó també a les ajudes del sector privat».

Als Castellers de Vilafranca has estat sotssecretari, encarregat de la relació amb la premsa, secretari i cap de canalla. I ara ets entrenador de bàsquet. Podríem dir que t'atrauen les responsabilitats?

«És estar disposat a fer-ho. Si una cosa t'agrada i la fas perquè t'hi sents a gust i tens actituds i aptituds per fer-ho, tothom hi té cabuda; no és que a mi m'atraguin. Ja feia anys que volia ser entrenador i al final ho he acabat fent. Amb els castells passa el mateix: hi ha molta gent que simplement fa castells, però hi ha gent que, a part de fer castells, s'involucra en la gestió. És qüestió de trobar-la».

I creus que, amb un càrrec de responsabilitat, la colla és viuda d'una altra manera?

«Sí, en allò que és bo i en allò que és dolent, que això és l'altra part. Hi ha molta gent que no està disposada a sacrificar part de la seva vida per tenir maldecaps, perquè inevitablement tens maldecaps i empenyades, però al final la decisió et recompensa. Participar a la colla i aportar el teu granet de sorra perquè allò funcioni i vagi més enllà del que és l'activitat principal, t'omple i et satisfà molt».

I quin és el millor moment que recordes de tots els anys que vas ser a la Junta i a la Tècnica?

«A part de tots els èxits que vam aconseguir com a colla, m'emporto tot el que vaig compartir amb la gent amb qui vaig treballar durant els anys de Junta i Tècnica, i el record de la canalla que he vist créixer de ben a prop».

És la clau del l'èxit dels verds el compromís que té la gent?

«Sí, i l'assaig. En bàsquet diem que jugues tal i com entrenes, i amb els castells passa el mateix: els fas com assaigs. Com millor assaigs, més bons resultats tindràs, i com més compromís tingui la gent, millor podràs fer les coses que altres no poden fer».

Què t'han aportat personalment tant el bàsquet com els castells?

«Una manera de viure, perquè són activitats a les quals dediques moltes hores i t'hi has d'implicar molt. També coneixes molta gent i estableixes unes relacions que potser en altres activitats no tindries. Es converteixen en un modus vivendi».

JOUMÓVIL

C. Castellet, 8 (Av. Tarragona)

Vilafranca del Penedès

Tel. 93 890 45 83

ENJOYNEERING

NOU CONCESSIONARI SEAT PER A L'ALT Penedès I EL GARRAF

SEAT.ES

ACCIÓ SOCIAL

DINAMITZACIÓ
ECONÒMICA

EDUCACIÓ I
INVESTIGACIÓ

CULTURA I
PATRIMONI

A l'Obra Social de Caixa Penedès convertim en fets el compromís amb la nostra societat

L'Obra Social de Caixa Penedès té com a missió atendre les necessitats de la nostra societat, amb especial atenció al nostre territori de Catalunya i Aragó, contribuint al seu progrés i més especialment al de les persones i els col·lectius vulnerables del nostre teixit social, promocionant la cultura i el patrimoni, l'educació i la investigació, mitjançant projectes propis o en col·laboració, per tal de poder contribuir a la millora social i a la dinamització econòmica.